

TRIBUNA

radio GLAS
ljubljanec d.d.
100,2 Mhz
in 99,5 MHz

5. 10. 1993, letnik 93/94

študentski časopis za civilno družbo / št. 2

cena: 130 SIT

IŠČE

**NAGRADA:
VEČNOST**

SE

JEZUS IZ NAZARETA, 33. LET, POLT TEMNA, BRADA IN LASJE V
HIPIJEVSKEM SLOGU, BRAZGOTINE NA ROKAH IN NOGAH. DRUŽI SE
Z GOBAVCI, BERAČI IN ZATIRANIMI. SPREMLJA GA 12 FANATIKOV.
VZNEMIRJA MNOŽICE Z REVOLUCIONARNIMI PAROLAMI, KOT:
"LJUBI SVOJEGA BLIŽNJEGA" IN "ODPUŠČAJTE SVOJIM
SOVRAŽNIKOM." ČE GA SREČATE, SLEDITE NJEGOVIM STOPINJAM.

**JUGO
OFENZIVA**

Tesno sodelovanje MORiSa in RSNZ-ja!

3

STRAN

**ŠOU VAS SPLOH
NE JEBE**

ŠOU MAST GOU ON

6

STRAN

**DIAMANDA
GALAS**

THY KINGDOM COME!

20

STRAN

**KVIZ ZA NOTRA-
NJEGA SOVRAŽNIKA**

24

STRAN

ZA METELKOVO

Uredništvo TRIBUNE izraža vso podporo pogumnim bojevnikom za METELKOVO, ki s svojimi kulturnimi akcijami trenutno pomenijo edino pohvalo vredno poživilo v mrtvem in skorumpiranem mestu. Netolerantna in sama vase zaverovana Mestna vlada poskuša na grob način uničiti še tistih nekaj civilizacijskih vrednot, ki so ostale v spominu peščice ljudi. Sklicujejo se na nelegalno zavzetje vojašnice na Metelkovi, ki so jo zasedli člani in pristaši Mreže za Metelkovo, ob enem pa pozabljajo, da so uničeni objekti znotraj ograje. Odgovornosti nočejo prevzeti in krivdo valijo na fantomske rušilce. Močno dvomim, da bi imel nekdo toliko delovnega zagona in tak odpor do nekoč stoječih, sedaj porušenih objektov, da bi se sredi noči odločil podreti jih. Nasprotno, akt rušenja je moral biti skrbno premišljen, preživsem pa dobro plačani. Nihče me namreč ne bo prepričal, da so delavci, ki sredi sezone zavračajo s popraviljem cest, mostov in drugih objektov, po lastni iniciativi sredi noči, ko naj bi po težkem shtu uživali zasluženi spanec, začeli rušiti objekte na Metelkovi. Netoleranca in kontradiktorne izjave so sklicevanje na zakon popolnoma diskreditirale. Menim, da ljubljanska mestna vlada, dokler ne bodo odkriti fantomski rušilci, ne sme ukrepati proti dobromislečim ljudem, ki so v imenu napredka in predvsem kulture zasedli Metelkovo. Ob enem upamo, da se s strani vlade ne bodo spomnili, da bi lahko krivdo zvalili na pošasti iz Spilbergovega Jurassic Parka, čeprav me kaj takega ne bi preveč čudilo. Odklop elektrike in vode pa pomeni napad na človekovo osebnost in zavračanje vrednot civilne, vojaške, diktatorske in še kakšne družbe. Gospod Marjan Vidmar, poskušajte se vsaj za eno stvar boriti tako srčno, kot se za Metelkovo borijo tisti, ki jih sovražite, in videli boste, da ne boste hoteli sprejeti drugega kot zmago.

LARA LAH, ZA UREDNIŠTVO TRIBUNE

RADIO PRIJAZNIH LJUDI

V Republiki, na MARŠU, v Delu, kasneje pa še v nekaterih drugih medijih, je bilo objavljeno ODPRTO PISMO JAVNOSTI, ki so ga sestavili sodelavci Glasbene redakcije Radia Študent. Podpisnikov je dvajset, v pismu pa opozarjajo na najrazličnejše nepravilnosti, ki so se in se dogajajo na Radiu Študent (v nadaljevanju RŠ).

samo zamrznil. Prepričani so, "da za aktualnimi ukrepi proti večinskemu delu redakcije dejansko stojijo zasebni interesi s ciljem, da bi vrednost programa RŠ znižali"

obglavljanje glasbene redakcije v neposredni funkciji tovrstnih razmer."

ARGUMENTI NASPROTNE STRUJE

V pogovoru z vodjo ekonomsko-propagandne službe sem izvedela, da so na uredniškem sestanku urednika glasbene redakcije razrešili zaradi njegovega neodgovornega ravnanja. Eden najpomembnejših razlogov je bil ta da ga v času, ko je RŠ organiziral prireditev Novi Rock ni bilo na radiu, niti ni imenoval osebe, ki naj bi ga nadomeščala. Zato je program trpel, končni rezultat pa je bil ta, da je prav RŠ, ki je bil eden od organizatorjev, najslabše pokrival celotno prireditev. Zato so urednika na naslednjem sestanku, na katerem pravtako ni bil prisoten, razrešili dolžnosti. Vodja ekonomsko-propagandne službe je celo predlagala suspens, ki pa ni bil sprejet. Direktor RŠ je dejal, da se od programskih zadev radia distancira, meni pa, da bi bilo treba proti članom glasbene redakcije, podpisnikom Pisma, ostreje ukrepati. Odgovorni urednik, ki bi ga morale te stvari najbolj tangirati, saj se konflikt izrazito pozna na programu in nevednega poslušalca vsaj zmede, če že ne spravi v slabo voljo, je bil v času mojega obiska radia tako zaposlen, da ni imel časa dati izjave.

SEDANJE RAZMERE

V trenutku, ko opisujem "obsedno stanje" na RŠ, se različni struji pogajata. Člani glasbene redakcije in del uredništva so sestavili Predlog za normalizacijo sodelovanja glasbenega uredništva in RŠ, ki vsebuje šest točk: 1. Vođenje glasbene redakcije do imenovanja novega urednika prevzame vodja izvedbe programa, ki naj bi si za svetovalca izbral člana glasbene redakcije. 2. Ko so znani kandidati za glasbenega urednika je sklicati sestanek sodelavcev glasbene redakcije, najkasneje do dne, ko bodo znani kandidati. 3. Odgovorni urednik pri izbiri glasbenega urednika upošteva mnenje glasbene redakcije in formalno ne v večji meri kot v ostalih redakcijah. 4. Glasbena redakcija ohrani programsko

shemo ter iste smernice delovanja in je pripravljena k preoblikovanju jesensko-zimske sheme programa kot ostale redakcije. 5. RŠ mora do konca leta urediti pravne akte, ki bi razreševali podobne konflikte med uredništvom in ostalimi redakcijami ali službami, kot je aktualni.

6. Podpisniki obvestijo javnost o novonastalem stanju in se distancirajo od določenih izjav. Uredištvu je prvih pet predlogov sprejelo z enim popravkom in sicer, da se mora "glasbena redakcija" natančneje definirati kot "del glasbene redakcije". Sporna je šesta točka, uredniški sklep pa se glasi: Spis "Predlog za normalizacijo sodelovanja dela glasbene redakcije in RŠ" med delom glasbene redakcije in uredništvom se sprejme s spremembo šeste točke, ki se po novem glasi: Podpisniki "odprtega pisma javnosti" se javno opravičijo za klevete v istih medijih, v katerih so se te izjave pojavile! Sodelovanje se nadaljuje s podpisniki opravičil. Kasneje je odgovorni urednik sestavil še tolmačenje sklepa, saj se je izkazalo, da ni nikjer definirano, katere so te klevete, za katere bi se morali stavkajoči opravičiti. Podpisal se je odgovorni urednik, ki pravi, da je bilo doslej javno delovanje podpisnikov izjave za javnost razumljeno predvsem kot pritisk, ki je nedvomno dosegel svoje rezultate (meni ni najbolj jasno, je vam?), saj marsikateri delavec in sodelavec RŠ, ki ni podpisnik izjave, zaradi prizadetosti ne želi več sodelovati s tistimi podpisniki, ki niso pripeavljeni nastale situacije v javnih medijih tudi pojasniti z argumenti in se opravičiti. Na kratko: Tisti, ki so zadevo spravili v javnost, naj jo tudi zaključijo tako, da jih bo kolektiv še sprejel medse. Vodja ekonomsko-propagandne službe (EPS) me je v pogovoru še opozorila na to, da prav sedanje peripetije najbolj škodujejo trženju radia. Za klevete, ki so navedene v "Pismu" in ki se nanašajo na EPS, zahteva opravičilo. Pripis: Toliko o trenutnem stanju na RŠ. Ker je Tribuna časopis in gre jutri ta prispevek v tisk, vas čaka v primeru kakršnekoli spremembe obvestilo v NEVROZI. Setor: ŠOU je z obrazložitvijo, da je program prenatrpan, zmanjšalo dotedanje dvajset odstotne dotacije na borih deset.

LAL

FOTO: TINA HAUSER

RAZLOGI ZA REVOLT GLASBENE REDAKCIJE

Vodstvenim strukturam (uredništvu) očitajo, da je na rednem sestanku 6. septembra "samovoljno in brez predhodnih opozoril in ukrepov razrešilo vršilca dolžnosti glasbenega urednika ter na to mesto postavilo novega, dosedanjega diskotekarja, ki je po našem (podpisnikov Odprtega pisma) mnenju strokovno, organizacijsko in komunikacijsko nesposoben opravljati zahtevna dela glasbenega urednika Radia Študent". Podpisniki poudarjajo, da je do kadrovske spremembe prišlo v obdobju, ko se izteka razpis za opravljanje del in nalog glasbenega urednika RŠ.

Člani glasbene redakcije pa Pisma niso napisali takoj, temveč so dva dni kasneje uredništvu priporočili, da naj "razmisli o programski škodi, ki bi lahko nastala zaradi prej omenjenega sklepa, in da naj o svojem prenatrpanem sklepu ponovno razmisli in razpravlja na svojem naslednjem rednem sestanku". Na naslednjem sestanku, 14. septembra, je uredništvo uvedlo prisilno upravo glasbene redakcije, ki jo sestavljajo odgovorni urednik, vodja izvedbe programa in diskotekar RŠ. Dalje v Pismu navajajo, da uredništvo RŠ tudi kasneje "ni postreglo z nobenimi novimi dejstvi, ki naj bi privedla do upravičene razrešitve vršilca dolžnosti glasbenega urednika RŠ". V nadaljevanju razčlenjujejo, kaj jih moti. Sodelavci glasbene redakcije so, tako pravijo, tudi ugotovili, da je uvedba prisilne uprave glasbenega uredništva le nov korak pri že večletni politiki razvrednotenja dela honorarnih programskih sodelavcev RŠ. Ugotavljajo, da se na RŠ iz leta v leto bolj razrašča brezpravje, na kar je prav glasbena redakcija večkrat opozarjala vodstvene strukture in predlagala ukrepe za sanacijo, v resnici pa "redno zaposleni (vodstvene strukture in ekonomsko-propagandna služba) na RŠ radio predvsem izkoriščajo za krepitev lastnih interesov". Sledi opis delovanja radia, njegov historično-civilizacijski pomen in vloga glasbene redakcije. Kljub simboličnim honorarjem so še naprej pripravljeni delati na radiu, zato so svoje sodelovanje do razrešitve konflikta

ti-
ste
najnižje
točke, ko bi
nizimi 'sanacij-
skimi' prijemi v
skladu s prepogosto prakso pri nas hitro
lahko sledili 'divja' privatizacija in popolna
komercializacija radia; torej popolno
izničenje historične izkušnje in dosedanje
civilizacijske vloge te radijske ustanove v
slovenskem kulturnem prostoru. S takšnimi
poskusi - še posebno s poskusi skupnih
služb (uprava, administracija in ekonomsko-
propagandna služba RŠ), da bi svoje
ozke (pridobitniške) interese predstavili kot
resnične interese celega RŠ, smo se na RŠ že
srečali. Opozoriti moramo še na širšo
razsežnost uvedbe prisilne uprave v glasbeni
redakciji RŠ: ob padcu neodvisnih, kritičnih,
drugačnih in kreativnih pristopov v edinem
preostalem neodvisnem civilnodružbenem
mediju, se v naši novinarski srenji ne bo dalo
več delati. Prav glasbena redakcija, kot
nosilec historičnega spomina in neposredne
izkušnje o izvorni vlogi in pomenu tega
medija v tej sredini, je bila zadnja leta
poglavitna prepreka, zaradi katere takšni
poskusi zakritega 'divjega' privatiziranja
niso uspeli. Sodimo, da je pravkar potekajoče

Peklenski boljševistični scenarij

JUGO-NOSTALGIKI
V OFENZIVI

Uredništvo Tribune je z učinkovitim raziskovalno-novinarskim delom odkrilo peklenski scenarij rdečih jugoslovanarjev, ki hočejo preko mladih, nezrelih, naivnih študentov in njihovega stanovskega glasila ogroziti mlado slovensko demokracijo. Zaradi omejenega prostora vam tokrat predstavljamo samo manjši del njihovih najnižkotnejših načrtov.

Torek, 21. septembra
Kljub finančni blokadi Študentske vlade izide prva prava številka Tribune.

Sreda, 22. septembra
V gnusnem protikrščanskem in anarhističnem plakatu rdeči skrajneži iz uredništva Tribune pozivajo javnost, naj sledi Kristusovim stopinjam.

Petek, 24. septembra
Na tajnem sestanku v Miriam's pubu se zberejo rdečkarji s Tribune in podkupijo nekaj "neodvisnih" novinarjev, ki napišejo večje število popolnoma izmišljenih protivladnih člankov.

Ponedeljek, 27. septembra
Na snemanju za Studio City komunistični hlapci iz Nevroze širijo neresnice in heretične ideje o odnosih med ŠV in Tribuno.

Petek, 1. oktobra
Sluge bivšega režima podtaknejo v Nevrozo cel kup neresničnih protivladnih člankov in jo predajo tiskarju.

Torek, 5. oktobra
Izide najnovejša številka Tribune skupaj s komunističnim kukačičjim jajcem v Nevrozi.

Sreda, 6. oktobra
Študentska vlada še pred večerno mašo popolnoma upravičeno odstavi glavnega in odgovornega urednika Tribune, ki so ga na to mesto inštalirali boljševiki iz prejšnje vlade.

Četrtek, 7. oktobra
Kompletno uredništvo Tribune se zabarikadira v sobi 206 na Kersnikovi 4 in začne gladovno stavko. Pogajanja s študentsko vlado propadejo.

Sobota, 9. oktobra
Slovenec na naslovnici objavi ekskluzivni intervju z lastnikom burekdžinice, ki rdečim fanatikom dostavlja burek in jogurt, kljub njihovim trditvam, da gladovno stavkajo.

Ponedeljek, 11. oktobra
Ker so mladi partiji protizakonito zasedli prostore ŠOU, študentska vlada prosi za pomoč notranje ministrstvo RS. MNZ pošlje protiteroristično enoto, ki ukrepa s solzivcem in razstrelivom ter aretirane člane uredništva Tribune. V krajšem spopadu urednica politično-gospodarske redakcije s pepelnikom poškoduje pripadnika MNZ.

Torek, 12. oktobra
Anarhisti v študentskih vrstah ob podpori agentov Združene liste na Trgu republike organizirajo zborovanje, na katerem zahtevajo protipravno izpustitev uredništva

Rdeča banda na rušilnem pohodu

Tribune. Enot MNZ neprijavljene demonstracije razženejo z vodnimi topovi. Trije lažje poškodovani demonstranti poiščejo pomoč v kliničnem centru.

Sreda, 13. oktobra
Na jugokomunistično orientirani FDV organizirajo zbiranje podpisov za oprostitev skojevcev s Tribune. Notranji minister kljub histeričnemu negodovanju občanke M.K. osebno zaseže petico in vso dokumentacijo.

Četrtek, 14. oktobra
Skupinica neodgovornih posameznikov, ki se jim priključi nekaj sto radovednih študentov, zasede poslopje Univerze in napoveduje blokado notranjega ministrstva. V večernih urah kolona rdečkarjev zasede vhode v MNZ, pijančuje, kadi marihuano in prevrača policijska vozila. Minister za notranje zadeve izjavi, da takšnih izgrediv ne bodo tolerirali. Radio Študent, ki izgrede neposredno prenaša, izrazi podporo demonstrantom.

Petek, 15. oktobra
Skupina prostovoljcev ŠOU ob podpori enot MNZ zasede Radio Študent in začne pozivati študente k miru in razumu, svoje dobre namene pa podkrepijo z ustrezno glasbeno opremo. V poznih večernih urah oklepne enote MNZ učinkovito ukrepajo in razženejo titoistično bando, ki onemogoča delo slovenske policije. Študentje se branijo z molotovkami. Na obeh straneh približno dvajset ranjenih. Pogumen policist, opremljen samo z avtomatsko puško, poskuša spraviti k razumu razjarjene študente, oborožene s kamni in steklenicami, proti jutru podleže poškodbam.

Sobota, 16. oktobra
Radio Študent oddaja slovensko ljudsko glasbo. Popoldan policija

poskuša osvoboditi stavbo univerze, vendar jih pijani študentje obmetavajo s kupi papirja, zato se umaknejo.

Nedelja, 17. oktobra
Radio Študent prenaša jutranjo mašo iz ljubljanske stolnice. Gospod nadškof pozovejo k spravi in umiritvi strasti.

Ponedeljek, 18. oktobra
Na ljubljanskem sodišču se začne sojenje uredništvu Tribune za protipravno zasedbo prostorov. Zvečer policija ponovno poskuša zasedati Univerzo. Ekstremisti tokrat odgovorijo z opekami. Na Radiu Študent prepeva Helena Blagne.

Torek, 19. oktobra
Radio Študent objavi rezultate sojenja: vsi člani uredništva Tribune po 5 let, razen urednice politično-gospodarskega uredni-

štva, ki dobi 20 let zaradi napada na uradno osebo. Tožilec napoveduje pritožbo.

Sreda, 20. oktobra
Ko rdeči banditi že tretjič zavrnejo poskus policije, da bi mirno prevzela objekt Univerze, policijo podpre brigada MORIS. V bliskoviti akciji osvobodijo stavbo univerze - 5 mrtvih, 36 ranjenih, večinoma med banditi. Protidemokratsko usmerjena horda se umakne v Rožno

dolino, za njimi pa ostanejo kupi praznih konzerv Laškega in Uniona in podtalnega propagandnega materiala. Na tiskovni konferenci obrambni minister izjavi, da v tem, da so staro in lepo stavbo univerze porušili do tal, ne vidi izgube za slovensko kulturo, saj "bo ministrstvo za obrambo financiralo izgradnjo še starejše in še lepše stavbe". Radio Študent predvaja Aysenike in Slake.

Četrtek, 21. oktobra
V študentskem naselju, ki so ga medtem obkolile združene enote MNZ in MO, rdeča banda zasede Radio Študent in začne pozivati javnost k uporabi, vendar TO s svojimi oddajniki na Rožniku oddaje učinkovito moti. Rdečkarji izdajo tudi ilegalno številko Tribune, polno laži in podtikanj. Člane uredništva Tribune napotijo na služenje kazni na Ig.

Petek, 22. oktobra
Mariborski Večer, znano leglo udbomafije, javno podpre študentske zahteve, vendar Janez J. Švajncar v briljantnem članku v Slovenski vojski vse argumente Večera zavrne. Pripadniki TO ulovijo mlada ekstremista, ki se poskušata prebiti skozi obroč MNZ in MO. Ničvredneža pred zidom Tobačne likvidira poveljnik MORISA osebno. Pozno zvečer pripadniki Mestne straže z učinkovito akcijo zasedejo in dokončno porušijo bivšo vojašnico na Metelkovi - 6 mrtvih, 17 ranjenih.

Nedelja, 24. oktobra
Ministrstvo za obrambo razglasi izredno stanje in prevzame oblast.

Ponedeljek, 25. oktobra
MO in MNZ poskušata zasedati Rožno dolino, vendar banditi iz domov V, VI, VII, VIII, IX in X dobro nadzorujejo situacijo, zato jih je TO prisiljena razstreliti z raketami zrak-zemlja iz drakkena. Študentje sicer trdijo, da so domovi bili naseljeni in govorijo o velikem številu žrtev, vendar Slovenska vojska, uradno glasilo RS, to zanika in razkrije nemoralno in neetično propagandno manipulacijo z javnostjo.

Torek, 26. oktobra
TO začne odločilni prodor v Rožno dolino, vendar jih tik pred dokončno zmago zahrbtno napade tankovski korpus in dve pehotni diviziji JLA, ki so jih preko meje spustili hrvaški KOSovci iz Brežic. Uporniki jih sprejmejo s pesmijo "od Vardara pa do Triglava" in Kozačkim kolom. Divje tolpe jugosoldateske popivajo, posiljujejo, zasedejo parlament, vse upravne stavbe in na Turjaku likvidirajo poslance zmerno-desne orientacije.

Sobota 30. oktobra
Ustanovijo Socialistično republiko Slovenijo. Na Trgu revolucije dvignejo zastavo z zvezdo. Vojaška parada na Titovi cesti.

Ponedeljek, 15. novembra
Predsednik SRS Stane Dolanc predlaga Mitjo Ribičiča za mandatarja nove vlade. Janez Janša, Lojze Peterle in Marko Kušar ustanovijo vlado RS v izgnanstvu in zaprišeje boj do končne osvoboditve domovine.

Nedelja, 28. novembra
Iz Iga izpustijo že popolnoma pozabljen uredništvo Tribune.

Ponedeljek, 29. novembra
V Jajcu popdišejo akt o ustanovitvi Socialistične Federativne Republike Jugoslavije.

Četrtek, 27. maj 2021
Gorazd Drevenšek izda memoarje.
FERI TRIBIČ
FOTO: ARHIV TRIBUNE

Razvrat v študentskem naselju

DO POSLEDNJE ZMAGE!

Avtor reka je Che Guevara, v španščini se glasi hasta la victoria siempre. Gospod Che že kakšnega četrta stoletja vodi revolucijo nekje v ateističnih nebesih, njegov nesmrtni rek pa je v 29. septembra doživel reinkarnacijo v Mariboru. Hasta la victoria siempre je bil naslov protestnega koncerta proti "mačehovskemu odnosu mestnih oblasti do alternativne kulture v Mariboru", kot so zapisali organizatorji.

PROTEST

In dokazali, da neodvisna glasbena produkcija dela več, boljše in z manj stroški kot vse ostale mestne kulturne ustanove skupaj. Teh pa je po občinskih podatkih samo sedem, zanimiv je tudi izbor ustanov, ki so si od občine zaslužile naziv kulturne: slovensko narodno gledališče, lutkovno gledališče, koncertna poslovalnica, kinematografi, pokrajinski muzej, umetnostna galerija in univerzitetna knjižnica. Podatek in vrstni red naštevanja je povzet iz brošure, ki jih vsako leto objavlja Izvršni svet skupščine občine Maribor. Beda. Protestni koncert je, za primerjavo, gostil šestnajst bendov, posebej za to priložnost je bila izdana druga številka Komunikatorja, glasila Magdalenske mreže, odprt je bil šank, ki je prodajal najboljše in najzlahtnejše sorte vin in eno najzlahtnejšo vrsto piva, do nezvesti se je napil samo en obiskovalec, kateremu so pijačo najverjetneje plačevali občinski provokatorji. Ne poznam štajerca, ki bi se takšni skušnjavi sploh poskušal upreti. Policija in njeni dlakavi psi so ves čas dogodka miroljubno stali ob strani ali v pasjem boku in sproščeno uživali v glasbi. Po uri koncerta sta se sproščeno pojavila tudi dva občinska inšpektorja z merilcem zvoka in povedala, da je s pritožbami zaradi glasnosti klicalo sto občanov in zahtevalo ukrepanje oblasti. Na pripombo

JAVNOST

Odmene širše javnosti je težko oceniti. Tipičen je odziv regionalnega dnevnika Večera, ki je dan po koncertu na naslovnici objavil fotografijo punksa z irokezom, model exploited, v družbi z dvema kolegom, kateri eden fotografu kaže kar dolg jezik. Spremljevalno besedilo k fotografiji je kratko, na notranjih straneh časopisa pa dogodek sploh ni obdelan, kratko je omenjena samo tiskovna konferenca Magdalenske mreže. Temo so prepustili za obdelavo ponedeljkovi ekipi mlajših večerovih novinarjev, ki takšne in podobne teme lahko objavlja na eni strani enkrat tedensko. Odnos do

fotografiji je kratko, na notranjih straneh časopisa pa dogodek sploh ni obdelan, kratko je omenjena samo tiskovna konferenca Magdalenske mreže. Temo so prepustili za obdelavo ponedeljkovi ekipi mlajših večerovih novinarjev, ki takšne in podobne teme lahko objavlja na eni strani enkrat tedensko. Odnos do

mladokulture in kulturnih marginalcev je očiten. Širša javnost ga getoizira, ne razume kot konstitutivni del živega mestnega tkiva in se mu samo pokroviteljsko smehlja. In še to samo ob ponedeljkih na eni, borni časopisni strani. Verjetno odnos mestnih oblasti ni kaj dosti drugačen.

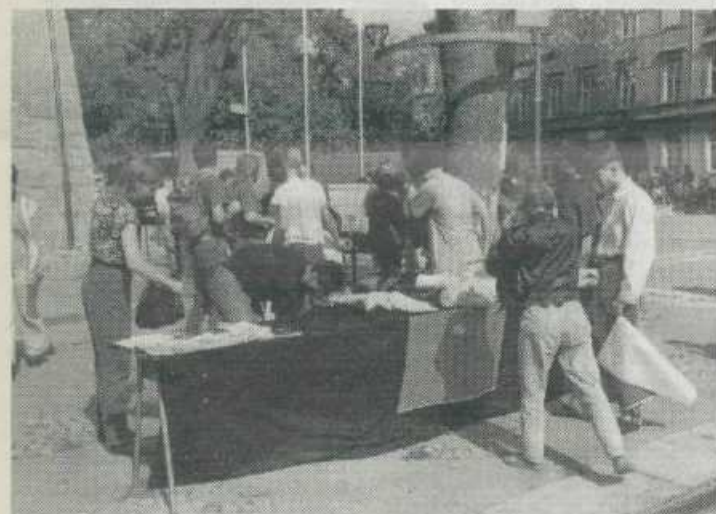
Protest kulturnikov brez možnosti se s koncertom ni poлегel. V kratkem je napovedan prvi plenum koordinacijskega odbora Magdalenske mreže, kjer se bo razpravljalo o širitvi mreže in njenih nadaljnjih korakih, objubljen je bila tudi okrogla miza na temo razdelitve prostorov bivše vojašnice. Koordinatorji mreže so v rednih stikih z ljubljanskimi kolegi, izdali so tudi diplomatsko verzijo Komunikatorja, to je izdaja glasila Magdalenske mreže za ljubljansko govorno področje. Eden od prostorov na Metelkovi bo namenjen Magdalenski mreži, v njem bo infor-

macijska pisarna. Že od začetka aktivnega delovanja Magdalenske mreže je ta v redni povezavi z Mrežo za Metelkovo. Svojega delovanja si Magdalenska mreža ne predstavlja kot samo mestnega, temveč tudi regionalnega. Zato je bilo že skoraj samoumevno, da bo vzpostavljeno sodelovanje s ptujsko Komuno interesnih dejavnosti ali KID. Njihove težave so podobne mariborskim. Po nekajmesečnem uspešnem delovanju jim je pričela občina v paktu z Zvezo kulturnih organizacij zabijati noč v hrbet in prepovedovati njihove manifestacije.

BESEDIČENJE ZA KONEC

Z nastankom slovenske države je šlo v Mariboru še bolj navzdol. Tudi alternativna kultura, celo alternativna kultura, je sledila trendu. Dejavnosti nosilcev drugačnega kulturnega snovanja so crkvale vso drugo polovico osemdesetih, ultimativni vonj po mrhovini pa so spustile do neba v tem desetletju. Socialistični model artikuliranja in financiranja mladine skozi ZSMS je propadel skupaj s prejšnjo državo, sicer pa so radikalne in progresivne mladince tako ali tako vsi samo jebali v glavo. Nemogoča novokomponovana blut und boden nacionalna histerija pa je zatem požrla še zadnje ostanke civilnega, ekološko osveščenega in alternativnega. Do letošnje jeseni, ko so si podobni dogodki v dveh prestolnicah, štajerski in slovenski, sledili v neverjetnem zaporedju. Osvoboditvi Metelkove in tamkajšnji ustvarjalni eksploziji je sledil protestni koncert v Mariboru, teden pred njim pa podobna prireditev v Ptuj. Jesen je pokazala prve mlečne civilne zobe.

BORUT OSONKAR
FOTO: BORIS STRMŠEK

organizatorja, da bi tudi sami radi slišali katerega od pritožnih klicev, sta inšpektorja skomignila z rameni, nekateri od obiskovalcev pa so jima v prijateljskem dialogu razložili, da je od treh zgradb, ki oklepajo prireditveni prostor, prva srednjeveški grad, v katerem graščakov niso videli že dvesto let, druga je poslovna zgradba, v kateri so že prenehali z delom, da pa so v izpraznjenih pisarnah opazili policaja kako špega izza zavese in da je tretja zgradba cerkev, v kateri stanuje samo en stanovalec, ki mu je tako vse vseeno, ker je revež pribit na križ. Sploh pa se vrla inšpektorja nista pustila prepričati ob pritožbi obiskovalca, ki ga pri požitku vsak dan moti hrup z Vesele jeseni. Vesela jesen je tedenska tradicionalna prireditev na prostem, kamor prireditelji šele dvajset let vabijo iste vrtiljake, vsakoletna novost je le višja cena piva. Inšpektorja, še zmeraj v odlični delovni vneimi, ne odnehata. Ko se gneča okrog njih poleže, eden napade mladi natakarič in jima na prevaro izvabi ime ter naziv šole, ki jo obiskujeta. Na intervencijo enega od obiskovalcev inšpektor zaloten pri nezakonskem pridobivanju osebnih podatkov (pred postopkom se ni legitimiral, kaj šele da bi smel povpraševati po šoli) objestno prizna, da bo imena preplašenih deklic sporočil ravnatelju šole. Po incidentu sta se inšpektorja pospešeno pobrala, koncert pa se je nemoteno uspešno odvil do svojega konca ob desetih zvečer.

N O F O L O O K

TRIBUNA je študentski časopis, ki ga izdaja ŠTUDENTSKA ORGANIZACIJA UNIVERZE v Ljubljani (ŠOU). Naslov uredništva: Kersnikova 4, Ljubljana, soba 206, telefon 061-319-496, telefax 061-319-448. Uradne ure med 10 in 14 uro.

Časopisni svet TRIBUNE: Tone Vidmar, Miran Božovič, Lev Kreft, Darko Štrajn, Antiša Korljan in Janez Drnovšek. Urednikovali so: Samo Resnik (novice iz sveta, lektura), Manica Ferenc (univerza, študij, izobraževanje), Nataša Novak (kultura in oblikovanje), Lara Lah (reportaže, politika in gospodarstvo), Tina Milčič, Ksenja Perko (obe študentski informatorji), Primož Trobešek (zobotrebčarstvo) in Gorazd Drevenšek, ki je za vse odgovoren.

Prelom: SLOVENE, računalniška podpora: Zoran Obradović. Tajnica: Mojca Prestor; uradne ure od 10-14 ure. Sprejema naročila na časopis, male oglase, skrbi za oglaševanje. Oglašno trženje: Matej Krivic. Tisk: MISMAŠ.

*Tribuna šteje med proizvode iz 13. točke tarifne številke 5, za katere se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5%.

KAŽIPOT / VODILO

- 5** MINISTRA ZA TRGOVINO, PROSIM!
- 7** RADIKALNO KONSERVIRAN LIBERALIZEM
- 8** POSKUSNA MATURA
- 9** INTERVJU: IGOR SAKSIDA
- 21** A FEW GOOD MEN ALI KJER NI INFLACIJE
- 22** BELI GRAD V ČRNIH ČASIH
- 23** IGOR KAN: ROJEN V CCCP
- 26** VELIKI IN MALI

MINISTRA ZA TRGOVINO, PROSIM!

Denar! Denar! Nikoli ga ni dovolj. Tudi za Slovenijo ne. Vojska, notranje zadeve, zunanje zadeve, socialna politika in nova delovna mesta, ekologija, kultura, šolstvo, šport, reforma bančnega sistema, denacionalizacija, pravosodje in gospodarske naložbe so stalne teme TV dnevnikov in naslovnice dnevnih časopisov, v katerih pristojni ministri nikoli ne pozabijo povedati, da nimajo dovolj denarja. Človek dobi občutek, da se vsako jutro postavijo v vrsto pred vrata ministra za finance in se med seboj prerivajo za njegove (državne) tolarje.

V Sloveniji kot državi imamo dobro rešeno porabo denarja. Zdi se, da je edina naloga ministrov poraba denarja, sicer optimalna, vendar še vedno samo poraba, zato jim nikakor ni očitati slabega dela. Boljši bi lahko bili samo s še več denarja, višjih davkov pa si nihče ne želi. Slovenci smo zato z našo vlado, po sistemu "lahko bi bilo še slabše", kar zadovoljni. Mogoče spoštovani člani vlade res niso zadolženi za pridobivanje denarja, toda na skupnih sestankih bi se pa le lahko kdaj vprašali, od kod bodo denar dobili. Zaenkrat imajo teizvore:

proračun, ki jim ga je odobril parlament davke; katere zbira finančni minister predsednika vlade, ki se dogovarja za tuje kredite, ki pa dolgoročno ne zagotavljajo realnih sredstev. Denar, katerega jim obljublja Skupščina, je le pravni akt, davki kot davčni zakon so tudi samo papir, vse dokler tisti, ki naj bi denar dajali, le-tega nimajo ali pa ga, seznanjeni z neučinkovitostjo izterjavo, nočejo dati. Kredite bo treba kmalu začeti vračati. Vrnili pa jih prav gotovo ne bo ne Skupščina ne davčna zakonodaja, temveč slovensko gospodarstvo, ki je edini realni izvor sredstev za

financiranje Slovenije kot države. Mačehovski odnos vlade do gospodarstva, ki se kaže v izjavah, da mora vsako podjetje samo poskrbeti za uspešno poslovanje in se v skladu s časom preusmeriti na tuje zahodne trge, je tako odnos grajske gospode do tlačanov. Desetina mora biti ne glede na letino. In kot grajska gospoda ni bila sposobna ustvariti pogojev za dobro letino (*dobro vreme je v božjih rokah*) današnja vlada ni sposobna ustvariti osnovnih pogojev za razvoj slovenskega gospodarstva.

Zato so v Vladi samo ministri, katerih osnovna zadolžitev je trošenje denarja, ki ga ni. Ker so zaradi tega brez dela, brez stolčka pa ne bi želeli ostati, raje hodijo na okroglo mize ter raznim odborom in Skupščini ter vesoljni Sloveniji razglašajo, da denarja ni. Kot da tega ne bi vedeli že dojenčki, ki v domačih lekarnah ne morejo dobiti niti vitaminov AD₃, ki bi jih potrebovali za svoj razvoj. Vlada vsekakor daje videz, da nekaj počne in pričakuje aplavz za vsak kredit, ki ga dobi v tujini.

Ministra, ki bi morala poskrbeti za dohodek Slovenije, sta sicer dva: minister za znanost in tehnologijo in minister za gospodarstvo. Prvi bi moral enkrat končno povedati, koliko Slovenija zasluži z vlaganjem v znanost. Če zasluži, bomo vsi za to, da vlagamo še več. Minister za gospodarstvo pa bi tudi moral vedeti, kolikšni so proizvodni presežki slovenskega gospodarstva, katere lahko prodamo v tujino in zaslužimo.

Prodati. Beseda, ki nas spominja na Istanbul, Trst in Balkan. To je tista magična beseda, katere se Slovenci bojimo. Ni problem razviti, proizvesti, toda s prodajo se Slovenci nikakor ne bomo ukvarjali. Da bi barantali, to pa ne.

In narod s tako miselnostjo ministra za trgovino res ne potrebuje.

Vladajoča koalicija pa je srečna. Minister za trgovino bi bil namreč nož v hrbet obstoječi vladi, pravzaprav opozicija v koaliciji. Edini v vladi bi moral odgovarjati na neprijetna vprašanja, zakaj smo neuspešni (zgodbo o uspehu bi težko prodal, pa četudi bi mu pomagal gospod Spielberg osebnost), zakaj nimamo dovolj denarja za pokrivanje osnovnih stroškov, in pokazati bi moral na krivce za preveliko nezaposlenost, slab šolski sistem, slabo socialno varnost, nizek standard, vse večjo onesnaženost, naraščanje kriminala, vse manjši izvoz in večji uvoz, neustrezni devizni tečaj, za slabe delavce in managerje ter politike.

Ne verjamem, da bi lahko opravičil trenutno stanje. Če denarja ni, ga pač ni in o tem se ne da razgovarjati v nedogled. Zato bi padel in padla bi vlada in padla bi koalicija. Slovenija bi stopila korak dalje.

Zato ministra za trgovino večinoma nočemo. Zaposleni bi ugotovili, da naredimo premalo, managerji bi morali priznati, da je prodaja na domačem trgu še vedno najbolj dobičkonosna in enostavna, politične igrice pa bi se izkazale kot krinka za hladno vojno za ekonomsko moč, ki bo zmagovalcu zagotovila oblast nad dvema milijonoma Slovencev v 21. stoletju.

Tujina se za naše igrice zanima le diskretno. Dokler se bomo topli med seboj, nam bodo lahko nemoteno prodajali. Slabi časi zanje se bodo pričeli šele takrat, ko bomo imeli ministra za trgovino in bo jasno, da z nastopom na tujih trgih mislimo resno.

ALJOŠA VODOPIVEC

Britanija vlada valovom - *Britannia rules the waves* lahko naslovimo tole novičko: osem veslačev iz oxfordskega St. John's Collegea je to poletje neko jutro izvedlo nevsakdanji trening. Po celonočnem krokanju so ugotovili, da bi se jim zjutraj prileglo malo veslanja, pa so se napolnili na reko golih riti. Njihov trener, prav tako nag, je kolesaril vzdolž brega in jim kriče dajal navodila, kot običajno... "Nisem verjel svojim očem, ko sem videl mladeniče popolnoma gole in očitno zelo izčrpane zaradi pljace," je kasneje dejal John Chandler, možakar, ki je odgovoren za zapornico na reki in ki je tudi poklical stražnike...

O spolnih napadih: *University of Maryland* si pridobiva glas enega najmanj prijetnih kampusov v ZDA. Nedavno je skupina prekomerno navdušenih študentk, ki so na univerzi del feminističnega umetnostnega razreda, želela zaznamovati svoje nezadovoljstvo zaradi števila spolnih napadov na kampusu. Njihova metoda?

Posterji z velikim naslovom: *POZOR: TI MOŠKI SO POTENCIALNI POSILJEVALCI (NOTICE: THESE MEN ARE POTENTIAL RAPISTS)*, ki jim je sledil seznam vseh moških imen, ki so jih lahko identificirale v študentskem imeniku. Nekaj tisoč študentov ni bilo kaj preveč zadovoljnih, ko so brali svoja imena na številnih plakatih. *Jebat ga, God Bless America.*

Kako pravi krščanski demokrat ve, da njegova žena doživlja orgazem? Pravemu krščanskemu demokratu se za to jebe.

ZZZS vs. logika mahinacije, tretjič

V nepodpisanem dopisu Službe za stike z javnostjo ZZZS, ki smo ga s takšnim veseljem objavili zadnjič, sem opazil argument - "dobavljene tiskalnike izdeluje firma LEXMARK (ne IBM)".

Kolikor vem, je Lexmark "hčerinska" firma IBM, ki je preuzela program tiskalnikov. Dopis z ZZZS je torej ali neveden ali pa nesramen do javnosti. (Glede na raven argumentiranja ni čudno, če si najbrž predobro plačani gospod ali gospa, ki je izjavo spadal ali spacala, prejšnjič raje ni podpisal.) Sicer pa aksiomatično velja, da je uraden dopisovalec, ki mu ni nerodno končati sesuvanja novinarskega članka takole - "Navedeno pisanje lahko označimo kot še en poskus, kako z napačnimi izhodišči ter veščo manipulacijo ustanovo očrnilo in ji jemljemo voljo delovati v smislu napredka in razvoja te države." - vreden vsega suma.

Bi se kdo opravičil, prosim? Tudi brez podpisa je bolje kot nič.

Drugo, zame bistveno vprašanje pa je, zakaj je UO ZZZS že na začetku izločil iz natečaja računalnike Apple Macintosh (kjer je procesor seveda Motorolin 68000, 68030 ali 68040 in ne Intelov 386 SX, ki ga razpis zahteva, in tudi po zahtevanem sistemu MS DOS 5.0 nimajo hvala Bogu nobenih potreb). Glede na izbrane stroje se zdi razumno pričakovati, da bi bil Mac po kvaliteti, zmogljivostih in uporabnosti (pa celo po ceni) več kot konkurenčen.

Zakaj torej IBM za vsako ceno? Profesionalna nevednost?

Korupcija?

S. R.

(uredniška opomba: Samo je svoj prvi Mac izpulil Igorju Bavčarju pred slabimi štirimi leti in ga ljubezen do Applu še ni minila. Vsako leto napiše kak članek, kjer sesuva PCje in hvali Mace.)

SKRIVNOST USPEHA NI V NEZMOTLJIVOSTI, TEMVEČ V TEM, DA PREVOČASNO PREPOZNAŠ LASTNE NAPAKE

George Soros, po rodu madžarski žid, mož, ki se ga je prijel oznaka "finančni guru", mož, ki premika trge, mož, ki ima več denarja, kot ga lahko sploh kdaj zapravi, ni le ultra bogat investitor, temveč je postal ena najvplivnejših osebnosti. Ustvaril je človekoljubni imperij, se pravi največje podpore sklade tega stoletja. V zadnjem času pogosto nastopa ime Open Society Fund Slovenija, kot pokrovitelj raznih razstav, projektov alter scene... Letos imajo na voljo sedemsto tisoč dolarjev za financiranje lokalnih, razen tega pa se vključujejo tudi v regionalne projekte. Med drugim je Soros ustanovil humanitarno fondacijo za Bosno in Hercegovino, kjer je na voljo petdeset milijonov dolarjev, s katerimi naj bi priskrbeli najrazličnejšo opremo, od medicinske opreme, radijskih aparatov do satelitskih telefonov, ki bi omogočali pretok informacij. Iz tega sklada financirajo tudi projekte za izobraževanje bosanskih beguncev v Sloveniji in drugod po svetu. Makedoniji pa je namenjeno posojilo v znesku petindvajset milijonov dolarjev, ki naj bi hkrati opzori svet na kritičen položaj in nevarnost sprožanja konfliktov v tej državi.

V slovenskem skladu, izvršni direktor katerega je dr. Rastko Močnik, so letos ustanovili laboratorij za namizno založništvo v KUDu France Prešeren, ki je namenjen tistim, ki že izdajajo ali bi želeli izdajati manjše časopise, revije ali knjige. Finančno so podprli tudi mrežo za Metelkovo, kamor nameravajo preseliti tudi laboratorij za namizno založništvo. Tam bi namreč radi ustanovili medijsko središče. Sklad finančno podpira posameznike in organizacije, ki sodelujejo v njegovih programih, predvsem na umetniškem in izobraževalnem področju, pošilja slovenske državljane na študij in specializacijo v tujino, podeljuje štipendije, financira udeležbo na mednarodnih strokovnih srečanjih...

George Soros pa pravi, da skrivnost njegovega uspeha ni v njegovi nezmotljivosti, temveč v tem, da pravočasno prepozna lastne napake.

VERA KOVAČEVIČ

DROBIŽ

Sodeč po *Congressional Quarterly* je povprečni skupni znesek državnega (beri: javnega) denarja, ki jo je porabil en sam kongresnik, poslanec v ameriškem Kongresu, za pošto med 1986 in 1992: 3346 \$. Rekorder je bržkone kongresnik Dan Rostenkowski, ki je v tem obdobju za znamke etc. porabil 29672 \$. Telefonski stroški v to cifro menda niso vračunani. Ste se kdaj vprašali, koliko za te zadevice porabijo naši poslanci?

Kakor piše *Thai Rath*, časopis iz Bangkoka, so strokovnjaki tajske vlade, zadolženi za učinkovitost, pospešili hitrost tradicionalnega poštne sistema na Tajskem s tem, da so 30 slonov hranili z amfetamini. Lokalni aktivisti za zaščito živali so zaskrbljeni spričo dejstva, da je sedaj veliko izmed teh "ne-tako-majhnih" živalic zasvojenih z drogo. Časopis ne daje odgovora na vprašanje, kako jim uspeva slone "spraviti na trdna tla"...

Kakor pravi radijski oglas, ki ga je izdelal Joe Morgan, nekdanji direktor kluba *Boston Red Sox*, ne pričakujejo plačila (razen če zmagajo), ne pritožujejo se zaradi igralnega časa, ne prerokajo se neprestano s tiskom in "celo ne razmišljajo o postopanju z ženskami, dokler se ne upokojijo". Morgan očitno ni opisoval svojega nekdanjega moštva. V radijski reklamni za dirkališče bostonskega območja je govoril o dirkalnih konjih. Vseeno so Red Sox zavrnili predvajanje reklame med svojimi prenosi. Še ena dobra lastnost: konjev ne briga, kaj ljudje govorijo o njih.

ŠOU VAS SPLOH NE JE BE

ZGODBA 1

Po počitnicah sem bil med neobveznim čvekanjem vprašan tudi, če sem slišal, kako se je odvijal eden tistih Perovičevih talk showov. Da so bili na eni strani eni študenti, na drugi strani drugi in da so se prerekali o marsičem in da je med drugim beseda tekla tudi o tem, koliko in za kaj je kdo porabil proračunskega denarja Pod Velbom. (Pa so me učili, da v krčmi v svojega bližnjega krožnik ne smeš zijati.) "Na," sem si zagodel, "pa naj gredo še kam s prošnjo za denar." Pa je to le ena od blamaž: tu je še serija posnetkov zasedanj študentskega parlamenta, ki jih je predvajal RS, pa spor med "jugoslovenarji", ki so se hoteli zgolj zabavati v času, ki je za to najbolj primeren, in tistimi zdravo mislečimi, ki bi to v imenu slovenskega geista raje počeli ob Zlatku, Simoni in Heleni, kuloarji pa pravijo, da je nekdo predlagal tudi Pankrte. In v odmorih bi z Wembleya prenašali Marleya v živo. Pardon, bil je črnc!

ZGODBA 2

Sem takole zadnjič posedal na vrtu enega ljubljanskih prifakultetnih pajzlov in nič hudega sluteč pobaral deklino, ki ima prste zraven pri Tribuni, češ, kako pa vas kaj Oblast rihta? Pa je rekla, da se kar rihtajo, da je zadnjič komisar za medije in založništvo prinorel v uredništvo in (s)kakal in vreščal na tajnico in da je bil od jeze čisto črn in da je imel pulz na maksimumu. Da kaj se to pravi, da dajo na plakat Jezusa. Plakat vendar pravi, da se je taisti možak z gobavci družil in celo revolucionarna gesla širil! Madona, da greste njegovo ime skruniti! In mi je dekle tudi povedalo, da je taisti krščsomolec prišel gor in meni nič, tebi nič dejal, da mora

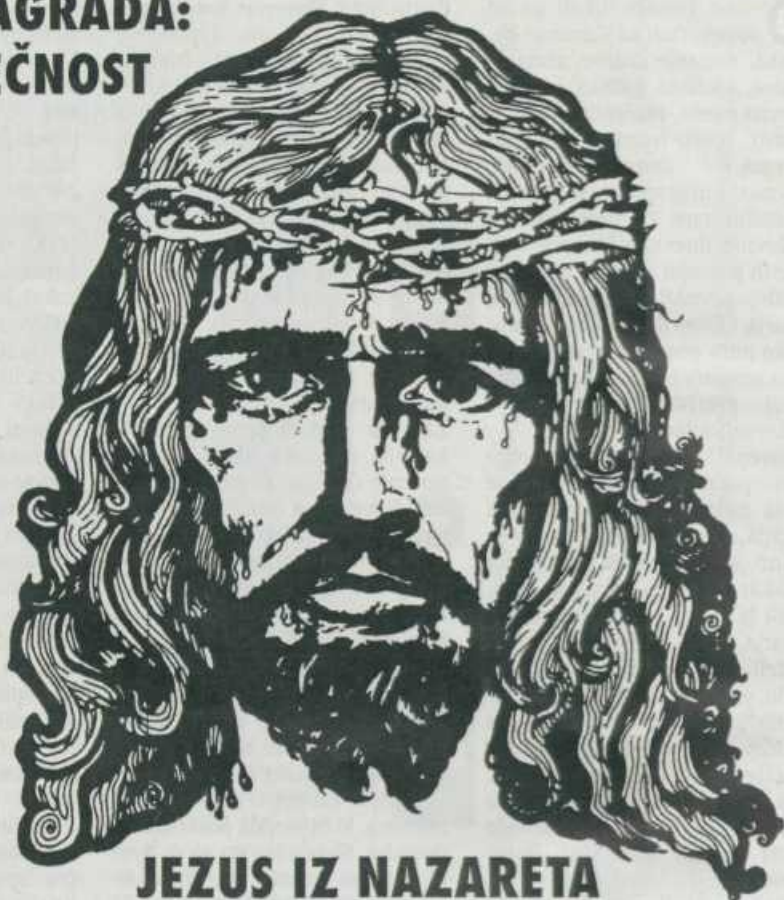
urednik za svojo pomočnico vzeti eno dečvo, kajti drugače ne bo z denarjem od Organizacije nič. Pa se je ekipa ravno pripravljala na pot v Brazilijo, ki bi si jo plačali s to množico denarja in jim nič drugega ni preostalo, kot da so dekile vzeli v svojo sredo.

Človek, ki torej dogajanje na Kersnikovi spremlja skozi medije in informacije dobrohotnih virov, bi pomislil, da se ukvarjajo s tem, po kakšni in kako dragi hrani so se komu kupčki podirali, kako bodo skozi študentski časopis publiki priskrbeli spolirano sliko o sebi in se Njemu ne zamerili ter kako bodo tudi za ceno slabe zabave poskrbeli, da bodo nacionalno neoporečni. Pa sem v naivnosti mislil, da so časi, ko je oblast na medijskem področju težila le k temu, da so bili uredniki na liniji, mimo. (Sjeb'o si se, dečko.) Kaj si taista populacija, ki ji Oblast pravi volivci, baza ali kaj podobno samozaslepljujočega, misli o njih, kaže več stvari - ena je prav gotovo odziv na volitvah, druga pa ankete, ki jih vsake toliko naredi kakšen novinar in ki pokažejo, da "so boni fajn, ja, ampak po čem drugem jih pa ne poznam." In nič boljšega si ne bodo mislili potem, ko jim bo država obdavčila študentsko delo, potem, ko bo marsikdo žrtev fakultetne birokracije in bo zaradi samovoljnega določanja pogojev napredovanja ostal pred vrati višjega letnika, po možnosti s kupom izpitov, ki mu jih je naklonil novi študijski program. Ampak to je že druga zgodba, ob kateri je civilnodružbena streha ostala nedotaknjena. "Pa kako," jih slišim ugovarjati, "saj nas nihče o tem ni obvestil." Še en razlog, bratje in sestre, da razmislite o svojem dejanskem položaju med ljudmi, katerim dolgujete odskočno desko, po kateri skačete. Ne jebejo vas.

DON CORLEONE

IŠČE SE

NAGRADA: VEČNOST

JEZUS IZ NAZARETA

33. LET, POLT TEMNA, BRADA IN LASJE V HIPIJEVSKEM SLOGU, BRAZGOTINE NA ROKAH IN NOGAH. DRUŽI SE Z GOBAVCI, BERAČI IN ZATIRANIMI. SPREMLJA GA 12 FANATIKOV. VZNEMIRJA MNOŽICE Z REVOLUCIONARNIMI PAROLAMI, KOT: "LJUBI SVOJEGA BLIŽNJEGA" IN "ODPUŠČAJTE SVOJIM SOVRAŽNIKOM." ČE GA SREČATE, SLEDITE NJEGOVIM STOPINJAM.

ZEN MEDITACIJA ZA PODJETNIKE

PRIHODNOST ZLOVENIJE JÉ IZ VAŠIH ROK

PO ŽOLNI SE MEHKEJE BRUHA

Ciril Zlobec ni več v politiki. Oddahnil si je in se na otvoritvi WTC podprl s kapljico rujnega. Odkar pa ne hodi več tako pogosto v skupščinski bife, se mu kar malo pozna v nogah....

A JE U PLAJO?

Gospod predsednik Milan Kučan je s slavnostnim govorom otvoril World trade Center -v, Ljubljani. Prislužil si bo častno mesto, pred izvajateljem gradnje in arhitektom. Tako kot ob otvoritvi SMELT-a.

BIZJAK PAZI SE!

"The next record is dedicated to some personal friends of mine - the L.A.P.D. For every cop that has ever taken advantage of somebody, bit him down or hurt him... For everyone of those fuckin' police: I'd like to take a pig out here in this parkin' lot and shoot 'em into their motherfuckin' face."

Ice T.

GO, MARINE, GO!

"Za vojsko raste samo trnje in osat."

Lao Tse

"Soldat živi vesel en dan, saj cesar da pol hleba in kar je treba"

France Prešeren

LJUDSKA MODROST, TRDEN MOST

Mamo je treba pretepati, dokler je mlada.

Nadrealistični pregovor

MINISTRSTVO ZA ZDRAVSTVO

Mularija, ne špricarte heroína, ampak šolo.

POLJANSKI GRAFITI

Nuclear power to the people.
Moj pimpek ima mlade.
If you know her no, you know her no by no means means no.

RADIKALNO KONSERVIRAN LIBERALIZEM

De Drnovšek res liberalci? Prav toliko kot je Peterle komunist? Je Podobnik radikalec? Je Janša radikalni konservativci? Kam so izhlapeli stari dobri anarholiberalci? Ste že kdaj videli pravega revanšista? Jaz bi bil, pa nisem maščevalen. Nihče očitno nima poguma ali motiva za kakršnokoli maščevanje, vsaj za takšno maščevanje ne, kakršnega je napovedala Zveza komunistov Slovenije s plasiranjem besede same. Strah ima velike oči - beseda se je počasi vrnila v slovar tujk, komunisti pa so več ali manj obdržali oblast. Slovenci nimamo poguma za maščevanje, le dovolj zlobe za škodoželjnost.

Polena pod noge in pesek v oči. Časi fantomskega etiketiranja očitno še niso mimo, še vedno lovimo čarovnice in poimenovalnih potreb za najbolj fantastična bitja nikoli ne zmanjka - vile, palčki, revanšisti (ti poniglavi škrtatje, ki jih ni moč videti), čarodeji, liberalci, hudički, konservativci, radikalc in ostali mitični državljani Slovenije se še vedno sprehajajo po trdih buticah čisto pravih ljudi iz krvi in mesa. Definicije pravih oseb so tudi hvaležna snov za slovarje, ki ponujajo radikalno različne definicije in so liberalno strpni do ostalih konservativnih mnenj. France Verbinc je konservativca krstil za starokopitneža, nazadnjaka in nasprotnika napredka Oxfordski angleško angleški slovar ni tako radikalen in pridevnik konservativen definira malo drugače - "nasprotujoč velikim in nenadnim spremembam". Ameriški Webster je bolj etimološko liberalen in konservativizem opredeli za "nagnjenje k ohranjanju obstoječega in uveljavljanju postopnega razvoja raje kot nenadnih sprememb". Verbinc med ostalimi definicijami radikala

zapiše tole: "skupina atomov s prosto valenco". Liberalci imajo veliko prostih valenc in se po naslednjih volitvah utegnejo vezati na najbolj čudne spojine ter pri tem proizvesti anorgansko koalicijo z veliko molekularno maso. Torej so v bistvu radikali. Slovarji in politiki vodijo vodo na svoj mlin. Na ta način so vsi liberalni. Vsi prisegajo na metodični individualizem, Johna Stuarta Milla in Bogomirja Kovača. Ne sledim več. Pojdimo od začetka.

Železna lady je bila konservativna, ker je bilo tako ime njeni stranki, ker ni popustila rudarjem in ker so bile socialne podpore v Angliji še vedno take, da so si brezposelni nogometni navijači lahko omislili izlet na svetovno prvenstvo. Lahko si črn žid skrajno bizarnega političnega prepričanja in vladaš državi, dokler ima ljudstvo kruha in lger, med recesijo deliš in vladaš, v krizi pa greš k vragu po gobe rakom žvižgat v kozji rog... Bleiweis je bil konservativci, ker je izdajal časopis in zajeval Levstika. France Popit je bil avantgardni konservativci, ker je poslušal Laibach. Cicciolina je radikalna, ker vase spravi tri penise naenkrat. Če jo pri tem početu opazujete in masturbirate, ste konservativni, ker to ne vodi k izboljšanju vašega osiromašenega spolnega življenja. Liberalen po Verbincu pomeni svobodomiseln (brez kontrole misli, da o besedah in dejanjih ne govorimo), brez predsodkov (ko je treba odirati proletarce), širokosrčen (ima denarnico v obliki srčka), preveč popustljiv (pejorativno)... Ne gre. Vse je tako relativno kot Einsteinove znanstvene blodnje in zato trdnjše opore za svoj svetovni nazor ali politična prepričanja iščite drugje. Postanite grobar, recimo. Letos je gob kot liberalcev.

M. C. ASHTRAY

2

NEKA PRESTANE RAT U HRVATSKOJ (ILI BAREM SANTA BARBARA)

A.Š., Ljubljana: "Zakaj so na Kanalu A prekinili nadaljevanje Drugačen svet pri številki 244, saj naj bi jih bilo 2997?"
Dnevnik, 23.9.1993 (ZELENI TELEFON)

PISMO MESECA

"Oprostite, če sem tokrat bil morda nekoliko bolj razmišljujoč, kar je težje brati."
Ognjišče, oktober '93,
oče urednik Franc Bole

UGOVOR RAZUMA

"Vera mi ne dovoljuje plačevati davka."
Anonimni študent

USTANOVLJENA JE ANTIPROHIBICIJSKA SKUPINA V PARIZU

V Franciji se je skupina zdravnikov in intelektualcev odločila, da se bo odkrito borila za odpravo prohibicije; ustanovila je gibanje za nadzorovano legalizacijo drog. "Prohibicija financira organiziran kriminal

in pospešuje širjenje AIDSa," pravi Francis Caballero, predsednik organizacije.
The New Party, julij 1993

CESARJEVE ČEDNOSTI

Cesar Franc Jožef opravlja svoje vladarske posle z največjo vnemo in vestnostjo. Zgodaj pred solnčnim vzhodom, ko sniva Dunaj še v jutranjem pokoju, je neutrudljivi vladar že pri svojih opravilih. Neumorno posluša poročila ministrov in generalov ter sprejema podanike v avdijencah. Kadar ima nujnih opravil, ne privošči si niti potrebnega počitka. Po napornem delu si cesar najraje privošči razvedrila na lovu; posebno pogosto hodi v lovišča na Štajersko in Gornje Avstrijsko.

Josip Brinar: Zgodovina za meščanske šole, Ljubljana 1909

KURT VONNEGUT: "IF IT AIN'T BROKE, DON'T FIX IT."

"Bog, nakloni mi vedrost, da se bom sprijaznil s tistim, česar ne morem spremeniti, pogum, da bom spreminjal kar morem, in modrost, da bom znal sprevideti razliko. (K. VOGEMMUT)

HITOVA PERLA, interni časopis, posebna izdaja, september 1993

TRIBUNA
ZMERJATE
NAS LAHKO
TUDI PO TELEFONU!

319-496

SLOVENSKE ŠOLE PO LETU 1918

GENTILEJEVA ŠOLSKA REFORMA

Takoj po prihodu Italije v naše kraje so šolske oblasti začele razmišljati, kako bi se lotili raznarodovanja slovenske šole. O tem nas lahko prepriča že poročilo, ki ga je šolski urad generalnega civilnega komisariata poslal svojemu vrhovnemu šefu ob zaključku šolskega leta 1918/19. V poglavju o jezikovnih področjih Julijske krajine predlaga: Julijska krajina naj se razdeli v tri ločena področja. V prvo področje, ki je čisto italijansko, spada ozemlje, kjer je od 85% do 100% učencev italijanskih šol; v drugo področje spada ozemlje, kjer je prebivalstvo po narodnosti mešano; tretje področje pa je čisto slovansko. V prvem področju naj bo učni jezik izključno italijanski. Na šole v tem področju naj se namestijo učitelji iz drugih provinc kraljestva. Ukrep bo sprostil sedanje domače učiteljstvo, ki bo tako na razpolago za jezikovno mešano področje. Na drugem področju naj bo glavni učni jezik italijanski. Kjer bo pomembno visok odstotek neitalijanskih učencev in bo politični položaj to terjal, naj bo na prošnjo staršev uvedeno nekaj tedenskih ur pouka v maternem jeziku, in sicer na način, ki bi se določil od primera do primera. Predlog tudi ne izključuje možnosti, da bi v nekaterih primerih, kjer je večina učencev slovanske narodnosti, bile tudi avtonomne slovanske šole. Na šole drugega področja naj bi nameščali učitelje iz Julijske krajine, ki naj bi s pošolskimi dejavnostmi podprli asimilatorsko delo šole. Tudi na tretjem, popolnoma slovanskem področju, naj bi poučevali primorski učitelji. Nujno pa je, da se v pošolsko aktivnost učinkovito vključi tudi LN. Liga se je odzvala pozivu in začela svoj izvirni program prilagajati novim razmeram. V njenem Manifestu iz maja 1920 je med drugim zapisano, da je treba nalogi dati novo usmeritev, okrepiti delovanje predvsem na predšolskem področju in v pošolskih dejavnostih.

V tem času je slovenska šola preži-

vljala hude čase. Nova oblast je namreč začela preganjati slovenske učitelje, saj so še pred reformo odpuštila kar 200 slovenskih in hrvaških učiteljev. Prosvetni minister v italijanski vladi Giovanni Gentile je proteste slovenskih in hrvaških poslancev zaradi diskriminacije slovenskega šolstva zavračal kot neutemeljene. V odgovor poslancu Karlu Podgorniku je minister 18. februarja 1923 napovedal bližnjo objavo svojega zakona in napoved sklenil z besedami: "Italija terja od državljanov, da govorijo državni jezik, in z upravičenim ponosom vas opozarjam, da je italijanska kultura v vseh časih svetilnik civilizacije ter čast in ponos našega ljudstva." Šolska naredba, znana pod imenom Gentilejeva šolska reforma, sprejeta 1. oktobra 1923 pod št. 2185 (objavljena v Gazzeta ufficiale, št. 250 z dne 24. oktobra 1923), je postopno odpravila slovenščino kot učni jezik v vseh slovenskih šolah. Na slovenske šole se namreč nanašata 4. in 17. člen. Četrty člen določa, da se v vseh šolah kraljevine poučuje v državnem jeziku. Ob meji, kjer se običajno govori drugi jezik, se bo ta jezik učil kot predmet v dodatnih urah. Pouk drugega jezika je obvezen za drugorodne učence, za katere so v začetku leta prosili za vpis njihovi starši ali zakoniti zastopniki. Postopno odmiranje slovenske šole je določil 17. člen: Z začetkom šolskega leta 1923/24 bo uvedena v vseh prvih razredih tujejezičnih osnovnih šol italijanščina kot učni jezik. V šolskem letu 1924/25 se bo tudi v drugih razredih omenjenih šol poučevalo v italijanščini. V naslednjih šolskih letih se bo ravnalo enako z naslednjimi razredi, dokler se ne bo v vseh razredih osnovnih in meščanskih šol poučevalo v italijanščini. Dosedanji učni jezik naj bi postopoma uvedli kot drugi jezik v dodatnih urah.

Šolske oblasti so se zavedale, da bodo z uveljavljanjem šolske reforme na Primorskem naletele tudi na odpor. Prefekti so bili zadolže-

ni, da pripravijo prebivalstvo na reformo in da izvedejo vse ukrepe, ki so potrebni za uresničitev reformnega načrta. O tem so morali poročati na ministrstvo v Rim. Koprski podprefekt v poročilu 4. januarja 1924 št. 4012336 pravi, da na njegovem področju uvedba šolske reforme ni povzročila pomembnih spopadov, vendar ugotavlja, da te spremembe (postopno uvajanje italijanskega učnega jezika, o.p.) niso dobro sprejeli. In to ne samo običajni iredentistični voditelji in agitatorji, ampak tudi večina kmečkega prebivalstva, ki se sploh ne ukvarja s politiko in ki je, sicer ne z zanesljivo lojalnostjo, vendar vsaj z dobrohotno ravnodušnostjo, sprejela novi režim. Drugojezično prebivalstvo ne odklanja italijanščine, nasprotno, to cenijo in želijo, vendar je splošna želja očetov, da bi njihove otroke poučevali v materinščini.

Čeprav je zakon določal postopno uvajanje italijanskega jezika v slovenske šole, so krajevne oblasti še pospeševale poitalijančenje slovenskih šol. Na nekaterih slabše organiziranih šolah so že prvo leto uvedli pouk v italijanščini tudi v naslednjih razredih, ki so bili združeni v skupnem oddelku s prvim razredom. Toda uradno, v skladu z zakonom so bile slovenske šole dokončno odpravljene ob koncu šolskega leta 1928/29. Zgodilo se je tako, kot je določil Rim - Roma locuta, causa finita. Čeprav je Italija ob prihodu na Primorsko obljubljala, da bo dala Slovincem enake pravice kot drugim svojim državljanom - šole v maternem jeziku in še več, kot je dala Avstrija - je v petih letih odpravila sto in večletno last Slovencev, slovenske šole. Vzeli so eno temeljnih človekovih pravic, opismeniti se in komunicirati v maternem jeziku, spoznavati zgodovino in kulturo svojega naroda. L. Adamič pravi: Vzeli ljudem jezik, pomeni uničiti narod, umetniški izraz in izobrazbeno učinkovitost njegovih članov. Raznarodovanje pači človekovo na-

ravo, bega dušo in pohablja človekov značaj. Zato ni odveč trditi, da narod obglaviš, če mu odvzameš jezik, jezik pa mu odvzameš, če mu odvzameš šolo. Zato bi lahko Gentilejevo reformo imenovali jezikovni genocid, gotovo brez primere v takratni zgodovini politične Evrope.

Šola je vez med sedanostjo in preteklostjo in hkrati smisel za prihodnost. Takratne italijanske oblasti so se z ukinjanjem slovenskih šol zavedale, kako pomembna sta jezik in programska vsebina šole za otrokov osebnostni razvoj. Zato ni vseeno, ali otroku v tem času ponujamo Prešerna ali Danteja, Župančiča ali Carduccija, Cankarja ali... Kdor ni spoznal svojih narodnih korenin, je lahek plen raznarodovanja in asimilacije. In prav to so želeli tujci, ki so prišli na Primorsko ponujati svojo kulturo.

Poseben problem za italijanske

uslužbenke, če pri opravljanju svojega dela ne dajejo zadostnega jamstva za lojalno izpolnjevanje svojih dolžnosti ali če njihovo vedenje ni v skladu s splošnimi političnimi navodili vlade. Šolske oblasti so na podlagi omenjenega zakona začele odpuščati slovenske učitelje ali pa jih premeščati v notranost države. V kratkem času so zdesetkali vrste slovenskega učiteljstva. Toda skrb za slovensko besedo se je preselila v cerkev in slovenski dom. V tej zvezi naj omenimo besede poslanca dr. Besednjaka, ki jih je izrekel v rimski zbornici: "Ko bodo vse naše šole odpravljene in učitelji odstavljeni, se bo spremenila vsaka slovenska družina v šolo in vsi starši bodo postali učitelji, ki bodo prenašali iz roda v rod naš jezik in narodno zavest. Zakoni držav so spremenljivi, narod pa živi večno."

V šole so prihajali fašistični uč-

oblasti je predstavljalo slovensko učiteljstvo. Vlada je 22. novembra 1925 izdala zakon številka 2191, s katerim je omogočila slovenskim učiteljem, da so bili to leto še v službi, da bi opravili v dveh letih poseben izpit, ki bi jim dal pravico poučevanja na slovenskih šolah. Razpisani so bili trije izpitni roki z ministrskimi odloki 1927, 1928 in 1929. Toda kmalu so se zavedli, da bi bila italijanska šola brez italijanskih učiteljev neuspešna, in če jih nima, bi bilo bolje, da bi bila zaprta. Fašistični zakonodajalci so z zakonom številka 2300 z dnem 24. decembra 1925 uveljavili pravico, da preženejo nezaželene državne uslužbenke z domačih tal. Z zakonom so pooblastili vlado, da lahko odpusti civilne in vojaške

telji; šolski skrbniki so si prizadevali, da bi v to "sveto obmejno ozemlje" dobili primerno število učiteljev iz notranosti države, zlasti politično zaupne moške brez družine. Učiteljem so dajali posebne nagrade. Toda po 20 letih raznarodovanja so sami fašistični veljaki priznali polom in predlagali zamenjavo učiteljev z učiteljicami. Izredne nagrade, prednosti pri napredovanju ipd., da ne bi bilo doslej opravljeno delo zaman.

Tako je bilo najbolj mračno obdobje v zgodovini primorskih Slovencev, ko Slovenec ni smel biti to, kar je in ko so uporne čakali zapor Regina Coeli, otoki Lipari ali Bazovica.

MILAN MARUŠIČ

DIJAKI SO NA SEMINARJU IZRAZILI NEZADOVOLJSTVO S PRIPRAVAMI NA (POSKUSNO) MATURO

Po stavki srednješolcev dve leti nazaj je dijaško dogajanje več ali manj zamrlo. Zato so se dijaki odločili ponovno oživiti Zvezo dijakov Slovenije, predvsem delovanje podružnic in Zbora ZDS, ki je najvišji organ te organizacije.

Seminarja so se udeležili predstavniki iz vse Slovenije in skupaj so ugotovili, da je informiranje dijakov izredno slabo ter da za boljši pretok informacij in doseg svojih ciljev in zahtev potrebujejo močno skupno organizacijo (Zveza dijakov Slovenije), ki bo zastopala dijaške interese v javnosti. Tako so se dogovorili za več sestankov na leto, kjer bodo prisotni predstavniki srednjih šol iz cele Slovenije. Informacijska pisarna na Kersnikovi 4 bo sproti pošiljala dopise in obveščala o vseh novostih. Okregali so tudi dosedanjega predsednika **Združenja slovenskih gimnazijcev in gimnazijk** zaradi slabega dela in neobveščanja šol v času njegovega mandata. Obljubil je, da bo v roku štirinajst dni odstopil, na seji Zbora Zveze dijakov Slovenije pa bodo glasovali o nezaupnici predsedniku izvršnega odbora.

Kot najbolj pereč problem je bilo postavljeno **vprišanje mature in zaključnih izpitov**. Na pogovoru s predstavniki

Zavoda za šolstvo, Ministrstva za šolstvo in študentske organizacije Univerze v Ljubljani so dijaki povedali, kako potekajo priprave na (poskusno) maturo in ugotovili, da je še veliko problemov nerešenih. Vodilno mnenje dijakov je bilo, da pristojni organi niso pripravljeni na ta projekt in da so slovenski srednješolci spet samo poskusni zajčki.

Dijake najbolj moti dejstvo, da je od šole do šole priprava drugačna in da se bo to verjetno najbolj pokazalo pri vpisovanju na fakulteto.

Zaradi zmanjšane naklade učbenikov se postavlja vprašanje, kje naj jemljejo gradivo za učenje po maturitetnem katalogu. Poskusno maturo leta 1995 bodo opravljali le najboljši učenci slovenskih srednjih šol. Če bi hoteli dobiti pravo sliko, bi morali poskusno maturo opravljati tudi slabši učenci in ne samo najboljši.

Nad šolami, ki bodo izvedle poskusno maturo, je pomanjkljiv nadzor pristojnih šolskih organov.

Dijaki so se morali za izbirne predmete odločiti na koncu drugega letnika. Sprašujejo se, kako lahko izberejo npr. psihologijo ali filozofijo, o kateri niso še nič slišali, saj jo nekatere dobijo šele v tretjem, druge pa celo v četrtem letniku. V drugem letniku se je potrebno odločiti, katere predmete bo dijak izbral za (poskusno) maturo, kar pa pomeni, da se mora praktično odločiti, tudi na katero fakulteto se bo vpisal. Na gimnazijo so se dijaki vpisovali ravno zato, da bi imeli odprte možnosti. Če se bo tako nadaljevalo, bi po njihovem mnenju bilo bolje iti spet na stari sistem - usmerjeno izobraževanje.

Ministrstvo se zgleduje po evropskih in svetovnih standardih. Zakaj torej ne upošteva svetovnih pravil? Kakšna bo matura, bi morali vedeti dijaki že v prvem letniku, tako pa so že v tretjem letniku, a še vedno ni nič znanega. Zavodu za šolstvo se še vedno ne sanja, kako točno bo matura izgledala.

Katalogi znanj za maturo so prišli šele letos in so preobsežni. Profesorji so ugotovili, da veliko snovi iz katalogov še ni predelane, zato hitijo in bolj pritiskajo na dijake. V katalogih za zaključni izpit so prepisani naslovi snovi, ki so tudi v učbenikih, zato si dijaki z njimi ne morejo prav dosti pomagati. Na koncu je padla zahteva po srečanju z Ministrstvom za šolstvo in šport ter direktorjem Zavoda RS za šolstvo in šport. Sestanek naj bi se zgodil oktobra letos v Ljubljani.

Na seminarju so govorili še o dijaških strukturah v Evropi in imeli nekaj vaj s področja retorike. Skupno mnenje je bilo, da je potrebno organizirati več takih seminarjev, saj dijaki potrebujejo več diskutiranja o problematiki na šolah.

ALENKA KUNAVER

IGOR SAKSIDA

Igor Saksida je asistent za mladinsko književnost, posebej specializiran za osnovnošolsko didaktiko in mladinsko književnost. Kmalu po diplomi na Filozofski fakulteti se je zaposlil v Hitovi igralnici v Novi Gorici. Tri mesece je opravljal delo krupjeja a ga denar ni premamila - premamila ga je znanost. Vrnil se je, kot mladi raziskovalec na katedri za slovenski jezik na Filozofski fakulteti. V zelo kratkem času je napisal, sodeloval pri pripravi novih beril za poučevanje slovenskega jezika v drugem, tretjem in četrtem razredu osnovne šole.

Glavna organizatorja mednarodne poletne šole "LET'S FACE CHAOS through NON-LINE EAR DYNAMICS" sta IAESTE Ljubljana in BEST Ljubljana. Vsebine in rezultati letošnje poletne šole bodo predstavljeni v naslednji številki Tribune.

7 *čem je bistvena razlika med starimi in novimi berili za nižjo stopnjo osnovne šole, in kakšen je njihov delež v nadaljevanju šole?*

S premikom in neke vrste pluralizacijo šolstva, z opustitvijo ideološko državljanske vzgoje kot temelja vsem, posebej pa družboslovnim in v tem okviru posebej pouku materinščine, se je pojavil problem, na kakšne osnove postaviti novo berilo, kako oblikovati nove kriterije? Zato smo se avtorji (ob drugem berilu nas je pet, ob tretjem in četrtem sva ostala dva) odločili, da to ne bo več ideološka vzgoja mladega bralca; v berilih ne bo šlo več za poudarjanje tega ali onega nacionalno državljanskega kriterija, ampak bodo berila kvalitetne antologije mladinske literature, primerne mlademu bralcu v posameznih razredih.

Bi lahko podrobneje predstavili posamezno berilo?

Ja. Drugo berilo s svojim naslovom Hliška, hliška, hliška, izhaja iz dejstva, da se v tem času otrok srečuje z literaturo kot z igro, predvsem igro zvoka, zlasti v poeziji. Lik, ki ga zajemajo ta besedila je mlajši otrok, ki doživlja stvarnost kot neko sproščeno igro in mu s tem tudi berilo pomaga iz vsakdanjih okvirov na katere ga veže njegov položaj v šoli in doma.

Temeljni koncept tretjega berila je bil: naredimo polovico berila za fante in polovico za dekleta. Seveda ne zato, ker bi hoteli v šoli deliti učence po spolih, temveč zato, ker otrok v tem času v literaturi išče vrstnika. Hkrati je pa taka delitev berila tudi svojevrsna motivacija za otroka, tako berilo ga zanima. Tematika, ki oba razdelka, za Moje in za Andreje, povezuje, je tematika družine, ki se gradi okrog brata in sestrice, dedka in babice ... in v to predstavo se vključuje motivika živali, fantastike in drugo.

Četrto berilo je nekoliko bolj zahtevno in po svoji opremi dosegaja visoko kvaliteto. Poleg samih besedil se v berilu pojavlja tudi cela vrsta nalog, raznih definicij, ki seveda niso teoretične opredelitve, ampak bolj duhoviti komentarji na to ali ono literarno temo.

Za vsa tri berila velja avtonomnost. Literatura je v tem konceptu avtonomna od vseh ideoloških in (v banalnem pomenu besede) vzgojnih smotrov. Se pravi, da berilo ne želi žugati s svojim pedagoškim kazalcem nad otrokom in ga preoblikovati v čim bolj ustreznega državljana, predvsem je temeljna funkcija berila ta, da se otrok zgoda sreča s kvalitetno književnostjo.

Ste se srečali s kakšnimi ovirami prisvojem delu?

Ozaveščanje takega koncepta berila je na začetku naletelo na nekaj težav. Predvsem bi rekel, da je bila ena od ovir nekoliko na hitro sprejeta teza o nekih integraciji in korelaciji vsebin v osnovni šoli, s tem da se je (vsaj v podtekstu) pričakovalo od avtorjev beril, da bi jih usklajevali s tematskimi sklopi iz drugih predmetov. To se je, na podlagi analize tujih didaktik, pokazalo kot napačno. Bi pa rekel, da je verjetno koncept pretirane korelacije in integracije poskušal zamenjati prejšnjo univerzalistično koncepcijo vzgoje, ideološke in državljanske. Tudi v tuji didaktiki se pojavlja stališče, da naj bo celo znotraj jezikovno umetnostnega področja vendarle zagotovljena neka določena avtonomija posameznih umetnosti. Vemo,

da se glasbenega jezika, likovnega, jezika literature vendarle ne da zvesti na nek skupen model, in strukturo. Tudi za didaktiko teh predmetov ni dobro, če išče le povezave med predmeti. Še zlasti je to pomembno v zvezi z naravoslovnimi predmeti, ki vzpostavljajo drugačno gledanje na stvarnost, kot jo ima umetnost. Slovenji predvsem manjka osrednja institucija, ki bi spremljala, načrtovala, raziskovala področje posameznih predmetov in ki bi iskala v res pluralističnem dialogu med strokovnjaki, kjer seveda zmaga le argument, najboljša rešitve za naše šolstvo. Tega pri nas, v nasprotju z drugimi deželami, kjer obstajajo cele didaktične šole (celo s komparativističnimi raziskovanji šolstva), preprosto ni. Zato se popolnoma strinjam z mnenjem prof. Kocjana, da so Slovenci lahko srečni, da imajo sploh taka berila, kot jih imajo, kajti le-ta nastajajo predvsem iz napol zasebnega raziskovanja avtorjev. Še vedno pa pogrešamo institucijo, ki bi omogočala stik s praksi; ti bi povedali kje so problemi, katera vprašanja se jim zdijo pomembna, ne pa da je to prepuščeno le "intuiciji" sestavljalca beril.

Povedati je treba, da berila niso draga zato, ker avtorji kujejo ogromne zasluge, ampak zaradi drugih stvari. Morda bi bili z državno ureditvijo, tudi založništva učbenikov, konkurenčnosti privatnih založnikov, učbeniki cenejši in verjetno ravno tako kvalitetni, kot so sedaj. To je problem šolske oblasti, ki v tem smislu še ni naredila najustreznejših korakov.

Bi spregovorili še o smotrih pouka slovenskega jezika?

S poukom književnosti v osnovni šoli razvijamo predvsem bralno kulturo. Kar se tiče jezikovne vzgoje, so stvari še bolj zapletene in potrebne še radikalnejših sprememb. Verjetno res ni najboljša, da imamo toliko strukturalizma v naših jezikovnih vadnicah. Potrebne bi bile raziskave slovenskega jezika in njegove didaktike, da bodo otroci najprej govorili jezik, ga imeli radi, in šele potem spoznavali njegovo strukturo, stavčne člene ... Teorija je, ni pa izvedbe.

Pojavljajo se očitki, da učbenike pišejo univerzitetni profesorji, ki so izgubili stik s prakso.

Jasno je, da učitelj takrat, ko dobi nov učbenik, tega ne pozdravi z navdušenjem, saj se marsikdo novega problema ali neznanke ustraši. Govoriti o tem, da so učbeniki neveljavni, zato ker jih pišejo strokovnjaki, ki nimajo s prakso nobene zveze, je zelo kilav argument. Vsak učbenik se preverja. Med recenzenti je vedno tudi praktik, ki ga zelo upoštevamo. Vendar je treba biti zelo pazljiv, saj popolnoma vseh namigov iz prakse ne moremo že kar takoj upoštevati, zlasti še, če bi pomenili popolno razrušenje koncepta, ki ga nek strokovnjak zagovarja. Boljša je obratna pot. Da se nek koncept sprejme in se ga potem preverja. In tu manjka povezava, manjka jedro, kjer bi se teoretiki in praktiki raziskovalno srečevali.

Iz šolskih beril sta mi najbolj ostali v spominu (odlomke smo se morali naučiti na pamet) beril Skodelica kave in Solzice. Sta ti dve berili še ostali?

Skodelica kave je izpadla iz petega berila zato, ker je Cankar zahteven pisatelj; več je njegovih del v berilu za osmi razred osnovne

šole. Stereoti, ki so se pojavljali pri pouku književnosti v zvezi s Cankarjem, so preseženi. Prežihove Solzice so v četrtem berilu, saj je kvalitetno besedilo. Bistvena razlika med starimi in novimi berili je ta, da ima vidno mesto predvsem sodobna slovenska mladinska književnost, na primer sodobna poezija, ki je ni bilo veliko v prejšnjih berilih. Vsi avtorji, ki so uvrščeni v berila, so preverjeni v literarni kritiki, so vidni avtorji v slovenski literaturi. To velja tudi za mladinsko dramatiko: v novih berilih je dobila ustreznejše mesto, kot jih je imela v prejšnjih.

Predvsem bi morali premisliti, kakšen pouk slovenščine kot jezika pravzaprav želimo. Književna vzgoja se je v nekem smislu že ločila od literarne vzgoje, čeprav se še vedno povezuje. Ali želimo to, da bodo otroci pri sedmih, osmih letih znali kot iz puške ustreliti vse stavčne člene ali pa vendarle želimo, da bi ti otroci predvsem dobro govorili, se zavedali pestrosti besedil ki jih tvorijo ... Tu slovenska jezikovna didaktika očitno še ni postavila pike na i.

Preteklo leto so javnost razburjale polemike o ukinitvi bralne značke.

Bralna značka je preživela s tem, da se je dopolnila z nekaterimi novimi avtorji. V okviru Zveze prijateljev mladine nastaja projekt ponudbe avtorjev po šolah v posebnem katalogu. Te pobude velja podpreti, žal pa so nastale težave s financiranjem. Škoda je, da se slovenska država tako slabo zanima za vzgojo bralcev preko bralne značke. Ta že od samega začetka ni bila ideološka izpostava nekega sistema, ampak je dejansko rasla iz želje po posredovanju ljubezni do literature mladim bralcem.

Kakšen je delež Univeze pri metodiki slovenskega jezika?

To je občutljivo vprašanje. Zdi se mi, da je metodika jezika in književnosti na Univerzi zastopljena, predvsem v Ljubljani. Marsikdo se bo seveda skliceval na neko avtonomijo univerze, najbrž na to, da univerza ne more služiti nekim čisto pragmatičnim potrebam slovenske države. Vendar bi v zvezi s tem opozoril na preprosto dejstvo. V dvajsetih letih tega stoletja je berlinska univerza študentom Filozofske fakultete, ki so učitelski naraščaj ponudila neke vrste didaktiko. Specialni didaktiki študij naj bi se razvijali tudi v Ljubljani - prvi koraki so storjeni na ljubljanski slavistiki, kjer se ukvarjajo z didaktiko književnosti. Pri didaktiki razredne stopnje smo nekoliko bosi, predvsem na Pedagoški fakulteti v Ljubljani. Drugače je v Mariboru, kjer se didaktika književnosti, zlasti z delovanjem dr. Metke Kordiglove, vendarle spreminja v sodobno, tudi na tujih izkušnjah zasnovano vedo. Upajmo, da bo nastal center za didaktiko slovenskega jezika, ki ga mariborska univerza tudi že snuje.

Kakšen je vaš odnos do mature?

Matura je zelo zahtevna zadeva. Pripravlja se zunanja matura, in meni se v razmislek zastavlja nekaj vprašanj. Prvič, ali bo lahko zunanja matura res v celoti nadomestila sprejemne izpite. Drugič, ali ni matura vendarle zaključek šolanja in kot potrdilo ali "dokaz" zrelosti, s katerim se gre dijak preizkušati na sprejemne izpite. Kategorija eksternosti je lahko zelo vprašljiva zadeva: kje so tisti popolnoma objektivni kriteriji, na

podlagi katerih bomo merili znanje nekega dijaka, in da bo to potem edini filter za vstop na univerzo? Skrbi me tudi, da bo ta matura, ki bo predpisala kataloge, pospešila v šoli učenje le za maturo. Ocenjeval se bo nek končni rezultat, ne pa tudi proces, preko katerega je dijak prišel do tega rezultata. Moje osebno mnenje, ki je res samo osebno, je, da naj maturo podeljuje šola, v manjši odvisnosti od nekih predpisanih kriterijev, katalogov znanj. Potem naj se dijak z maturo te šole preizkusi na sprejemnih izpitih.

Kaj bi rekli o Zakonu o visokem šolstvu?

Zakon o visokem šolstvu bo šel kmalu v parlament. Takšnemu, kot je, bi lahko našli še kakšno luknjico, vendar je bolje, da ga sprejmemo, kakor pa da ostajamo pri sedanjem zakonu, ki je - zdi se, že nekoliko zastarel, in kot posamezniki z univerze zatrjujejo, omogoča veliko anarhijo. Zakon o visokem šolstvu je deležen cele vrste kritik, predvsem s strani študentske organizacije, češ da poskuša nekdo v treh stavkih opraviti s študenti. Zato bo verjetno ta zakon potreboval še neke druge zakone oz. bo smislen šele ob dodatnih. Sicer pa se mi zdi sama dikcija vendarle dovolj natančna in mislim da bo to nek korak naprej v slovenskem visokem šolstvu.

Vzgoja se ne začne in zlasti ne neha samo pri vratih šole, od osnovne do univerze. Šola je tudi stvarnost, v kateri mlad človek živi, zato vse te manjše in večje politične dogodivščine, ki se dogajajo v Sloveniji niso vzgojne, niso svetel vzgled mlademu človeku, kako se v življenju lahko gradi lastno osebnost. V tem smislu bi želel čisto za konec omeniti misel, ki jo je leta 1927 v svoji imenitni knjigi Kulturna pedagogika zapisal Karel Ozvald: "In podobno tudi najboljše mišljeni nasveti ali ukrepi za politično vzgojo mladine dajejo le malo upanja za bodočnost, dokler ta mladina raste ali bolje rečeno hira v atmosferi čisto plebejske miselnosti, ki je okužena od blata, s katerim se politične stranke prostaški med seboj obmetavajo." Okolje, ki se vse bolj spreminja v močvirje teh in onih ribic, teh in onih kačjih pastirjev, teh in onih kuščarjev seveda ne vpliva najbolje na šolajočo se mladino. Zato bi osnovni kriterij vrednot v medsebojnem komuniciranju in kriterij poštenosti, iskrenosti in dobronamernosti v javnem, govorništvu moral obstajati. To je pa že širše vprašanje od samega šolstva, je vprašanje, kakšno državo si Slovenci sploh želimo. Ali bomo drug drugega blatili, psovali, gledali drug drugega kot kriminalca, mafijca, ali pa bomo vendarle zgradili državo vrednot, dela, poštenja? Zaradi zadnjega bi lahko pustili blatne kepe pri miru.

Pomanjkljiva jezikovna zavest?

Vprašanje je, kdo lahko pomanjklivo jezikovno zavest popravi. Najbrž imajo velik delež pri tem mediji: televizija, radio in časopisi. Pri časopisih so ustrezno usposobljeni lektorji, ki pazijo nad dobro slovenščino. Toda tudi v šolah bi se moralo jezik gojiti drugače, saj slovenščina ni zgolj sredstvo za sporazumevanje, ampak je tudi izročilna danost, ki smo jo podedovali. Zato bi bilo pametno razvijati tudi čustveni odnos do jezika.

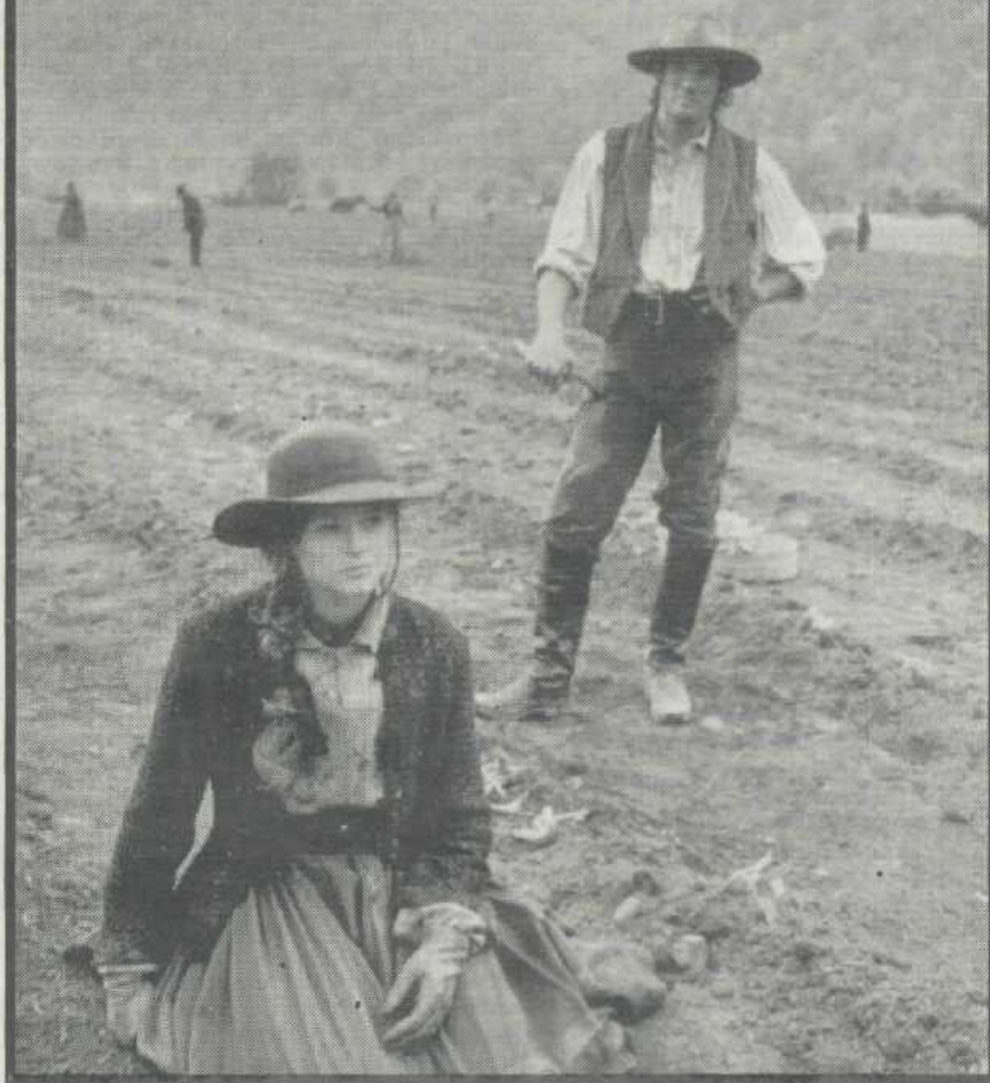
Vsi veliki Slovenci pač v javnosti s tem ko se pomanjklivo izražajo (ne uporabljajo dvojine ...) kažejo svojo "ne-zavest" o tem, kaj javna beseda zmora doseči.

MANICA FERENC

ZDA/Francija, 1993. Regency Enterprises (Los Angeles)/Le Studio Canal Plus (Paris). Režija: Jon Amiel. Scenarij: Nicholas Meyer, Sarah Kernochan, po filmu "Le Retour de Martin Guerre". Fotografija: Philippe Rousselot. Glasba: Danny Elfman. Igrajo: Richard Gere, Jodie Foster, Bill Pullman, James Earl Jones, Lanny Flaherty.

SOMMERSBY

S fenomenom ameriških "remakeov" številnih francoskih filmov, se srečujemo vsaj že od leta 1947, ko je Anatole Litvak posnel *The Long Night*, kar je bila njegova inačica mojstrovine Marcela Carnéja *Ob zori* (*Le Jour se lève*, 1939). Če gledamo problem ameriških "remakeov" v luči pogajanj v okviru GATT (Američani ostro nasprotujejo evropskemu, predvsem pa francoskemu vztrajanju na zaščiti evropskega filma, ki sloni zlasti na državnih subvencijah in na uvoznih kvotah za ameriške filme), pa postane jasno, da pri tej stvari ne gre samo za to, da Američani domnevno nočejo gledati francoskih filmov. Vemo namreč, da v evropskih državah, kjer imajo ameriški filmi največje izkupičke (Nemčija, Francija, Italija, Španija), te filme sinhronizirajo - če ne bi bilo tako, bi bil obisk slabši za 80%. Nasprotno pa Američani (pod pretvezo, da je "treba ohraniti duh izvirnika") vseskozi vztrajajo pri podnaslavljanju tujih filmov, jim s tem sistematično zbijajo gledanost, nato pa odkupijo scenarij in posnamejo svojo inačico. Američani so seveda svetovna kinematografska velesila in nobene možnosti ni videti, da bi katerakoli druga država lahko ogrozila njihov primat, očitno pa je, da je njihovo zagovarjanje "svobodne trgovine" le poza, saj so na svojem domačem terenu med vsemi še največji monopolisti. Letos smo v naših kinematografih že videli Badhamovo *Nino*, ki je (sicer čisto soliden) ameriški "remake" Bessonove *Nikite*, zdaj pa smo - po kratkotrajnem poletnem predpremiernem prikazovanju - dočakali še premiero *Sommersbyja*. Glede na uvodne ugotovitve lahko rečemo, da *Sommersby* predstavlja značilen kompromis, za kakršne se v zadnjih letih odločajo evropski - še posebej francoski - producenti: ker lastnih filmov ne morejo primerno plasirati na ameriškem tržišču, se jim še vedno neprimerno bolj splača, da v "remake" tudi sami vložijo svoj denar, kot pa da preprosto prodajo scenarij in pravico snemanja nove verzije. *Sommersby* je torej novo inačica filma *Le Retour de Martin Guerre* (1982, r. Daniel Vigne), v katerem sta glavni vlogi igrala Gérard Depardieu in Nathalie Baye. V francoski verziji se zgodba odvija v 16. stoletju (in sloni na resničnem dogodku), v "remaku" (kjer glavni vlogi igrata Richard Gere in Jodie Foster) pa je predstavljena v čas ameriške državljanske

vojne. Gre za zgodbo o prevarantu, ki je zelo podoben nekemu drugemu možu, ta pa je bil več let zdoma zaradi vojne. Ko možakar umre, prevarant prevzame njegovo identiteto, se "vrne domov" in zasede pokojnikovo mesto (vključno z mestom v zakonski postelji). Ker je bil umrl mož morilec, zaradi umora sodijo njegovemu dvojniku. Ta bi se lahko rešil edinole, če bi razkril svojo pravo identiteto, tega pa noče storiti, ker je celo življenje lagal in je bilo tokrat prvič, da je resnično postal "nekdo". Osnovna dilema odločanja med smrtjo zaradi izgube identitete in dejansko izgubo življenja je nedvomno izredno zanimiva, film je zelo lepo posnet in ga odlikuje "jesensko pridušena" fotografija. V ZDA in v Evropi je bil *Sommersby* uspešnica, težko pa je brez pridržkov pritrditi zelo pohvalni kritiki v *Varietyju*. Kljub nekaterim dobro izpeljanim prizorom (predvsem zbliževanje med Jackom in Laurel) film zahtevno, občutljivo temo obravnava z distanco in hladom. Če odmislimo samo režijo, je prav v tem filmu

očiten popolnoma zgrešen casting: Richard Gere, ki čisto dobro deluje v prvem delu (kjer zadostuje njegova molčeča odmaknjenost), v sodni dvorani ni dovolj prepričljiv. Igralec, ki je tako briljiral v *Policaju pod nadzorom* (*Internal Affairs*, 1990, r. Mike Figgis), je tu žal odpovedal in vsa toplina, ki jo izžareva Jodie Foster, pri tem nič ne pomaga.

IGOR KERNEL

KODAK

ZGODBA O VELEMESTNI RESNIČNOSTI
MICHAEL DOUGLAS

v akcijskem

thrillerju

ZGODBA O
MICHAEL

v akcijskem

FALLING DOWN

FAI

Študentski NEVROZA informator

Številka 2

Pravi časopis za pravega študenta

5-18 Oktober 1993

DANES V NEVROZI:

Pod vladavino črnih kraljev

O sporazumih in nesporazumih med Študentsko vlado in Tribuno

stran 2

Projekt bo uspel, ko bo propadel

"Šele potem bodo ljudje res videli, kaj je Metelkova pomenila"

stran 6

Delo študentske vlade - otipljivo kot jabolka in hruške?

Kaj je vlada? Vlada je ženski spol Vladota. In kaj dela vlada, točneje študentska vlada, v prvem nadstropju Kersnikove 4? Odloča o življenjsko pomembnih stvareh za sedanje in nadaljne generacije študentarije, zato posluš.

V začetku oktobra bo izšla brošura o športnih programih za naslednje leto s številnimi novimi programi kot npr. judo, aerobika, lokostrelstvo. ŠOU pokriva več kot polovico vseh športnih objektov v Ljubljani, zato boste poleg programa lahko izbrali tudi vam najbližjo ali najustrežnejšo, lokacijo. Za športno udejstvovanje bo sicer potrebno odšteti nekaj denarja, vendar pa gre za simbolično vsoto, saj bo ŠOU programe velikodušno subvencionirala.

Mreža restavracij v katerih lahko jeste za študentske bone je razpredena in široka, vprašljiva pa je kvaliteta in količina hrane v posameznih lokalih. Zato vlada obljublja večjo kontrolo nad restavracijami in vašimi zdravimi želodci. Ustanovlja se posebna komisija, ki bo kontrolirala kvaliteto hrane, posameznim lokalom pa se menda že obeta konec prodaje njihovih bonov.

ŠOU: več na 2. strani

Big ŠOU v svetli prihodnosti

ČRNI HOČEJO SKOZI ENO UHO NOTER, NOČEJO SKOZI DRUGEGA VEN

Sprašujem se, ali lahko preživim kot politično neopredeljeno bitje. Politika tišči svoje kremplje v vsako, poudarjam, vsako stvar. Borba za medije se je začela. Vsak medij je levi ali desni. Ni miru od tistih razsvetljenih, ki hočejo voditi tvoje in moje življenje. Hočem tako malo, nočem imeti Forda Escorta EFI, zadovoljna sem že s stoenko. Govorijo mi, da je to greh. Pomisli, jaz sploh ne obstajam, saj nisem krščena.

Študent, ali ti veš, da je tvoja vlada črna (piši, riši, beri krščansko demokratska). Mi pa hočemo ostati brezkompromisno brezbarvni. Ni jim všeč. Hočemo delati udarni študentski časopis, ki si upa povedati vsakemu v obraz tisto, kar mu gre. Študentska vlada misli, da če nam daje neke male cekinčke, lahko diktira našo vsebino in naše mišljenje. To je seveda samo moje malo skromno mnenje.

Ksenja Perko, utopist in idealist

Več na 3. strani

Sumnjaju neki da nosi nas pogrešan tok

... jer slušamo ploče i sviramo rok

Zadnjega septembra je pod Tribuninim uredništvom (beri: sejna soba) zasedal časopisni svet Tribune. Sicer okrnjen v svojem jedru, manjakala sta Tone Vidmar in Miran Božovič (kdo je bil, preberite v kolumni), zato pa toliko bolj pestro obarvan s predstavniki Tribune, je za začetek poslušal poročilo glavnega in odgovornega urednika, ki je poročal naš finančno uspešnost in načrt dela. Nato je urednik predstavil kandidate za področne urednike, ki so razložili svoje vizije in želje, na koncu pa so prisotni komentirali še vsebino, obliko in podobne interne zadeve.

Vendar ni vse potekalo tako gladko, kot se zdi po začetnem branju. Prisotni so se strinjali z imenovanjem področnih urednikov, pomočnika glavnega in odgovornega niso potrdili. Pravzaprav te funkcije ni nihče omenil. Ko so področni uredniki predstavljali svoje programe, je urednica gospodarsko-politične redakcije zahtevala popolno vsebinsko avtonomijo časopisa. Večina stanovskih kolegov ji je pritrdila, prav tako tudi Lev Kreft, Darko Štrajn in Antiša Korljan, slednji je bil celo zelo oster. Izražene so bile zahteve, da se Študentska vlada in ŠOU, kljub statusu ustanovitelja in izdajatelja, ne smeta vmešavati v uredniško politiko Tribune.

Svoje želje sicer lahko izrazijo, ne smejo jih pa ultimativno zahtevati, kot je bila praksa doslej. (Več o tem bo tudi površen bralec izvedel v ostalih pripevkih, posejanih po časopisu.) Darko Štrajn je poudaril, da v primeru neposrednega vmešavanja ŠV in ŠOU v uredniško politiko, časopisni svet izgubi svojo funkcijo, Tribuna pa postane trobilno tiste stranke, ki je pač trenutno na oblasti. Trenutno Krščanskih demokratov.

Ker želi večina sodelavcev

Tribune ohraniti brezbarvnost ali pestrost, če hočete, se seveda s tem ne strinjamo. Minister za založništvo in medije, Janez Drnovšek, ki je tudi član časopisnega sveta naših zahtev ni jasno potrdil, čeprav (to boste spet našli posuto po Tribuni) je bil posredno on tisti, ki je zrevoltiral pisce.

Naslednja vroča tema se je razvila okoli rednega honoriranja prispevkov, saj se lahko le tako zagotovi kvaliteta napisanega, narišanega in fotografiranega. Ob tem, da

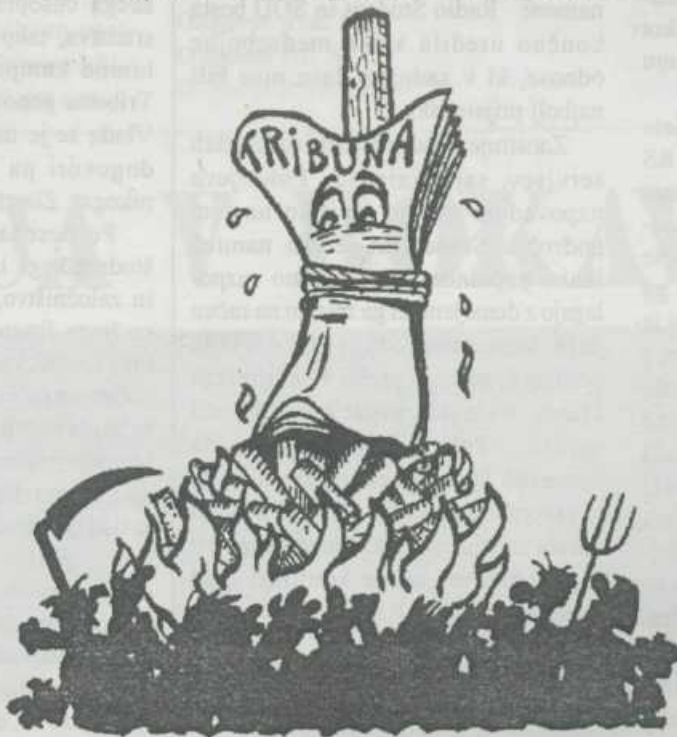
pisecu ne moreš zagotoviti honorarja, sa pojavi tudi problem izplačevanja honorarjev (honorarjev, ne osebnih dohodkov!). Vsi denarci so nakazani na Žiro račun, kar pomeni, da morate v primeru, da pišete za Tribuno, ob koncu leta plačati še davek državi. In to ob tem, ko so vsi ministri za svoje delo plačani preko Študentskega servisa. Drnovšek se je obvezal, da bo zbral podatke ali se lahko izplačilo zagotovi na drugačen, žepu prijazen a seveda legalen, način. Absurdno je namreč, da bodo študentje - sodelavci Tribune - plačevali državi davke, čeprav ne bodo zato prejeli pokojnine in kar je še podobnih dobrot.

Po dve uri trajajočem in ne preveč veselem sejanju so se prisotni razšli. Končni - najpomembnejši - rezultat je ta, da minister ne more samovoljno in ultimativno imenovati pomočnika glavnega in odgovornega urednika, prav tako kot tudi drugih ne. Izjavil je celo, da "vlada ne more vplivati na uredniško politiko".

Lev Kreft je sejo žal zapustil predhodno (pa ne zato, ker bi ga razjezili, da ne bo pomote) in tako ni slišal besed, ki jih kličemo vsem:

RAČUNAJTE NA NAS!!!

Kronist

KAZALO	
BIG ŠOU V SVETLI PRIHODNOSTI	2-3
LUBENICA V ROKAVU	3
TRESOČA DENARNICA	4
FAKSYLAND	5
NOVA KRAMA	5
LJUBLJANA POD MLEČNO CESTO ..	6-7
V BALONU PO SLOVENIJI	7
ADRESAR	8

To številko Nevroze smo dočakali kar delovno. Izpolnili smo obljube iz prejšnje številke: obe novi rubriki sta tukaj. Naše razpoloženje ob pričetku študijskega leta pa tudi:

ŠOU: Kaj počne vlada? (nadaljevanje s strani 1)

Na področju bivanjske problematike ŠOU opozarja, da Ljubljana ni pripravljena na letošnji liberaliziran vpis na Univerzo, zato se študentom obetajo astronomske cene stanovanj. Razširili so projekt Sposojevalnice sob in tako vsak mesec posredujejo oddajo 20 - 50 stanovanjskih kapacitet, kar pa ni zavidanja vredno število, zato bo morala vlada na tem področju še malo pomigati. Na resorju za socialo in zdravstvo pa, tako kot na vseh resorjih študentske vlade, pritiskajo tudi na državo, ki bo na njihovo idejo odkupila še drugi blok v kompleksu na Topniški. V razreševanju problemov znotraj študentskih domov pa vlada nastopa kot sindikat, ki posreduje pri reševanju konfliktov med študenti in upravo.

Vsi, ki že nestrpno pričakujete odgovor na vprašanje, ali bo vlada RS obdavčila študentsko delo ali ne, boste na odgovor morali počakati do zasedanja državnega zbora, ki naj bi se pričel 28. septembra, vendar so ga prestavili na kasnejši datum. In kaj je študentska vlada naredila proti sprejetju takšnega zakona? Predvsem poskuša vse odbore in poslanske skupine državnega zbora prepričati, da si vlada RS popolnoma nepravilno tolmači zakon o dohodnini. Pridobivajo pa tudi poslanske skupine, ki bi podale predlog, da se dohodki študentskega dela ne obdavčijo. Minister za socialo in zdravstvo pri študentski vladi Uroš Slamnič je izjavil, da stališča študentov podpirajo praktično vse poslanske skupine in tudi parlamentarni odbori, na katere so se obrnili, razen matičnega odbora za finance, ki je za sedaj sprejel le interno pozitivno stališče.

Ker je točka o študentskem delu šele na 31. mestu dnevnega reda seje državnega zbora, bo študentska vlada vse do razprave pritiskala na poslance in odbore, da slučajno ne bi pozabili na dogovor. Končni razplet tega vprašanja pa bo jasno pokazal, kolikšno moč vplivanja na državo ima študentska vlada, in s tem tudi, kako pomemben segment družbe predstavljamo študenti. Vendar pa na veliko ignoranco vlade RS do študentov, kaže že sam nerazumen poskus obdavčitve študentskega dela.

Mogoče vas zanima tudi, kaj študentska vlada počne na svojih četrtkovih sejah. Po izjavah Janeza Drnovška, ki se pri študentski vladi ukvarja z mediji in založništvom, same pametne in pomembne stvari. Sami lahko presodite, ali je to res. Na svoji zadnji seji, ki je bila 23. septembra, so namreč govorili o računalnikih, proračunu, študentskih servisih in Radiu Študent. Preko Ministrstva za znanost RS smo študenti dobili tri (3) računalnike, ki bodo namenjeni računalniškemu tečaju in mogoče še čemu. Upajmo, da bodo uporabljeni v poštene namene. Radio Študent in ŠOU bosta končno uredila svoje medsebojne odnose, ki v zadnjem času niso bili najbolj prijateljski.

Zaostreje pa se problem študentskih servisov, saj ministrica Puharjeva napoveduje strožjo politiko na tem področju. Študentski servisi namreč lahko popolnoma samovoljno razpolagajo z denarjem, ki ga zbirajo na račun dela študentov. Študentska vlada predlaga, naj se preko Pokrajinskih klubov študentov uvede kontrola nad servisi. Pokrajinski klub naj da koncesijo Študentskemu servisu le, če je prepričan, da ta določen del denarja porabi za študente. Očitno je denar trn v peti države, saj se konflikti med študenti in vlado RS pojavljajo predvsem v zvezi z njim.

Tiste, ki veste, da neke obstaja tudi študentski parlament, pa bomo razveselili v naslednji številki. Zaenkrat le sporočilo, da so še vsi poslanci živi, parlament pa še ni razpuščen. Poslanci so očitno zelo zaposleni s svojim študijem ali pa potrebujejo počitek po napornih počitnicah, saj se študentski parlament ni sestel že tri mesece. Na svoji zadnji seji je parlament zamenjal študentsko vlado, ni pa še potrdil njenega programa. Nova vlada torej dela brez odobrenega programa, česar ne bomo komentirali, čeprav bi bil komentar morda potreben. Kakorkoli že, parlament naj bi imel svojo prvo počitniško sejo 6. oktobra, s katere lahko pričakujete izčrpno poročilo.

ŠPELA STARE

Pod vladavino črnih kraljev

Prva prava številka Tribune (izšla je 21. septembra) je imela, za razliko od svojih poskusnih predhodnic, eno samo resno pomankljivost: novinarji, uredniki, sodelavci in ostali pisci za svoje delo niso dobili plačila. Razlog: Študentska organizacija (beri: vlada) za to številko ni prispevala niti tolarja. Čeprav bi kot ustanovitelj morala skrbeti za materialno stanje časopisa.

Pokrijte za svoje početje ima sedanja študentska vlada v pravni praznini, ki je preprosto posledica tega, da Tribune na pravem mestu ob pravem času (še) ni bilo. Ni je namreč bilo (ni izhajala), ko so sprejemali študentski proračun, iz katerega se je, kot druge dejavnosti ŠOU-a, financirala Tribune. Proračunska postavka Tribune tako ne obstaja.

Ko se je prejšnja študentska vlada odločila, da Tribune obudi, ji je za poskusne številke zagotovila ustrezen finančni poljub. Dogovor (žal ustni) med tedanjim predsednikom vlade Kristjanom Verbičem in glavnim in odgovornim urednikom Tribune pa je bil, da pred pravim štartom študentskega časopisa zagotovijo nadaljna sredstva, tako za časopis kot za reklamno kampanjo, ki naj oživila Tribune ponovno priljubi študentom. Vlada se je medtem zamenjala, ustni dogovori pa očitno ne zavezujejo nikogar. Zlasti ne sedanje vlade.

Po besedah Janeza Drnovška, študentskega ministra za informiranje in založništvo, sedanja vlada ni pripravljena financirati Tribune v celoti, brez feedbacka, ne da bi časopis dosegal določeno raven kvalitete itd, itd, kot so to bojda počeli prej. Te zahteve so sicer utemeljene, vendar gre sedanja vlada še dlje. Pripravljena je namreč financirati le tisti del stroškov, ki jih Tribuni ne bo uspelo pokriti z oglaševanjem in prodanimi izvodi, pa še to pod pogojem, da bodo (vlada) prepričani, da se uredništvo zelo trudi, da bi bili ti stroški čim bolj "normalni". Vse to naj bi sicer vzbujalo vtis, da se sedanja vlada trudi obrzdati "razmetavanje" denarja, vendar je tovrstno pripiranje finančne pipe v času, ko Tribune šele štarta, povsem nerazumljivo. Če seveda predpostavljamo, da so nameni vlade čisti.

Janez Drnovšek trdi, da se vlada v vsebino časopisa ne vtika, da je vsebina stvar odločitve urednikov ter da je vse, kar vlado zanima - kvaliteta. Kvaliteta pa po njegovem pomeni to, da se Tribune prodaja, da jo študentje vzamejo za "svojo". Vendar uveljavljanje vsakega produkta na trgu zahteva svoj čas in predvsem denar. Koliko denarja je vlada pripravljena nameniti za ustrezno propagandno kampanjo sicer ni znano, vendar lahko že po pogojih, ki jih postavlja za pokrivanje dela (dela!) materialnih stroškov časopisa sklepamo, da vladin mošnjiček v primeru Tribune ni ravno razvezan.

Kako lahko Tribune ob neobstoječi oziroma nezadostni finančni podpori ter ob neplačanih ali podplačanih novinarjih zagotavlja od nje zahtevano kvaliteto, torej prodajo časopisa, pa ve samo Bog. In Bog (beri: svetovni nazor ali politični color) je bojda tisti kamen spotike, ki za vso, za javnost v celofan zavito, zadevo dejansko stoji. Odnosi med študentsko vlado in sodelavci Tribune so po besedah Janeza Drnovška praktično odlični. To je njegovo mnenje. Po besedah sodelavcev Tribune pa poskuša vlada na tak ali drugačen način (seveda podtalen in očem javnosti skrit) Tribune cenzurirati. Sporni so članki, plakati, celo posamezni naslovi. Vse, kar ni ustrezne barve, naj ne bi našlo mesta v časopisu. Ker se to ne zgodi, je finančna pipa zaprta.

Če abstrahiramo - opazen je naslednji scenarij: delovanje Tribune bodo finančno otežili do te mere, da bodo ljudje (tudi entuziasti živijo od kruha) odhajali, kvaliteta pa bo padla do te mere, da bodo kadrovske zamenjave neustrezno obarvanih navidezno utemeljene. Prazne prostore bodo zasedli nekomu ustreznejši ljudje, finančna pipa se bo odprla in Tribune bo živela srečno ever after. Da bo za mnoge študente neprebavljiva, pa študentske vlade ne zanima. Saj imamo bone. Do ukinitve ravno prebujene Trnuljčice pa verjetno ne bo prišlo. Senca nad črnimi kralji je namreč že prevelika.

Pa še to: Volitve so konec oktobra. Amen. **Jana Slaček**

NEURKOZA

sama banda.

Parlament je povedal svoje

Študentski predstavniki o Tribuni

Tribuna je vsem poslancem Študentskega parlamenta poslala ankete, da bi izvedela, kaj menijo o konceptu in o materialni plati Tribune. Pozvali pa smo jih tudi, da nam zaupajo svoje želje. Izbrali smo tiste, zanimive odgovore.

Ali pogrešaš kakšno tematiko, ki bi v Tribuni morala biti?

Odgovor ena: Stvari, ki zadevajo študente, študijske uspehe, krivice pri

Zanima me kakšna bo reakcija študentske vlade. Mogoče sem preveliki utopist, (vemo da se utopizem nikoli ne obnese) ampak kljub temu upam, da bo za spremembo drugačna kot smo je vajeni. Skratka možne so naslednje reakcije:

- vsi skupaj se bomo mogoče spustili na koristno raven sodelovanja, ki se bo po vsej verjetnosti končala s prepovedjo izhajanja Tribune;

- mogoče pa nam bodo celo pustili svobodno ustvarjanje lastnih misli brez groženj, da naslednje številke Tribune ne bo;

- najverjetneje pa je, in to bi bila škoda, da si bo morala Tribuna poiskati novo in vprašanje je, če bolj odprto zakrilje.

- mogoče pa se bodo le potuhnili, razburjali v svojem zakulisnem okolju..

Tina Miličev

ocenjevanju, sprejem v domove...pa manj "odštekanih" tekstov.

Odgovor dve: Vse teme, ki so sicer v Tribuni, predstavljene na bolj kulturn in človeški način. **Pripis uredništva:** kakšen je "kulturn in človeški način", ni definirali.

Odgovor tri: Članke, ki bodo brez vulgarnosti.

Odgovor štiri: Lokale in pivo v Ljubljani, kmetijske nasvete in recepte.

Misliš, da mora biti Tribuna strankarsko opredeljena in obarvana?

Odgovor ena: Absolutno NEstrankarsko opredeljena in obarvana. Obravnava naj življenje študentov in ne študentov-politikov ter njihove bolezenske želje.

Odgovor dva: Ne sem obkrožila iz izkušenj v parlamentu. Sem pa za cno ali dve strani, kjer naj se srečujejo kritike (politične) na račun politike, dela strank...

Odgovor tri: Mislim, da je že dovolj strankarsko obarvanih časopisov. Tribuna naj bi predstavljala le študentsko videnje.

Odgovor štiri: Zanima me katera stranka je tako naklonjena oziroma blizu študentom, da bi bilo to opravičljivo. Sploh pa bi bila Tribuna lahko edini nestranski časopis pri nas.

Odgovor pet: Vsaka stranka svojih 30 cm².

Odgovor šest: ŠOU je mišljen kot nestranski organizacija, zato naj bo takšna tudi Tribuna.

Predlogi poslancev za Tribuno:

Odgovor ena: Manj slenga in ljubljansčine.

Odgovor dva: Več izzivalnosti.

Odgovor tri: Mogoče bi morali nameniti več pozornosti promociji časopisa, privabiti več ljudi, ki bi sodelovali s svojimi članki.

Odgovor štiri: Pustite preteklost, pišite o sedanjosti za prihodnost na nauku preteklosti. Boljšo naslovnico, nižjo ceno in več popotnih člankov.

Odgovor pet: Spremeniti ekipo Tribune, zasnovati na resnosti in nekaterih vrednotah.

Odgovor šest: Sprememba dizajna, manjši format in več propagande.

Ali se ti zdi dilema o tem ali naj Tribuna sploh obstaja smiselna?

Odgovor ena: Jaz imam ob taki Tribuni resne pomisleke, če se spleča izdajati tak časopis.

Odgovor dva: Ne.

Odgovor tri: Ne.

Odgovor štiri: Ne.

Jaz nočem imeti politike v svojem življenju, razen protipolitično, in če se bo komu zamerilo moje ime zaradi mojega skromnega mnenja, bom šla po azil na Venero za Venero.

Ksenja Perko

Molimo, molimo, mi samo molimo

Včasih smo hodili preveč v cerkev, zdaj hodimo premalo. Kako je vse relativno...

Nevroza

Kaj misliš o črni študentski vladi? "Nisem dobro slišala, rdeči ali črni?"

Na vprašanje je odgovorila gluha Tina.

Pravijo, da smo levi. zahvaljujemo se jim, mi namreč do sedaj tega nismo vedeli.

Nevroza

Bolje levo, nego desno, a najbolje ti je ono pravo.

Nevroza

Zakaj niso že izumili brezbarvnih oblačil? Si predstavljaš, da bi hodili naokoli v celofanu. Nastopi problem: kako bi skrili grešne dele telesa.

Mi hočemo le mir, da bomo lahko delali kvaliteten časopis

Nevroza

Kdor se v tem tekstu prepozna kot nosilec politične ideje, je grešnik.

Jelena

LUBENICA V ROKAVU

ODLOČITEV SE JE PRIKOTALILA. SPODBUJALI BOMO VSE ODŠTEKANCE, JIH NAGRADILI. POŠLJI NAM SLIKO NORIH STVARI, KOLES, HLAČ, KLOBUKOV, ROŽ, FRIZUR, LUČI... ČE NIMAŠ MOŽNOSTI FOTOGRAFIRANJA, TI FOTOGRAFIJO NAREDIMO MI. ZBIRAMO IN NAGRAJUJEMO TUDI ODŠTEKANE TEKSTE. POIŠČI NAS NA NASLOVU: Tribuna - Nevroza, rubrika Lubenica v rokavu, Ljubljana, Kersnikova 4, 2. nadstropje, TELEFON: 061 / 319 - 496 (Tina, Ksenja ali Zoki)

Smejem se čim večkrat, saj je resnost vedno prijateljica hinavščine. (Foscolo)

NJAM NJAM

AAA - FER	40	293
Agrobar	35	300
AM Trade	65	360
DD Bežigrad	20	270
BF Domžale	145	399
Črnuče	175	500
Gostinstvo Čučnik	50	330
Dairy Queen	70	320
Daj-dam	55	385
DIC	0	245
Figovec	180	490
Ica	110	380
Inter Europ	45	330
Intermarket	50	330
Katrc	125	420
Ko-Ra bar	155	450
Klasje	45	335
Ljubljana	35	340
Maximarket	90	400
Merkator - Nebotičnik	90	400
Novi Marn	80	350
DD Novo mesto	50	300
Papino - dostava na dom	195	470
Parma	60	310
Pinki - Bežigrad	70	340
Pinki - pizze na dom	170	460
Plava laguna	70	360
Plečnikov hram	90	380
DD Poljane	0	250
Resta	65	340
Semenišče	10	260
Strojna fakulteta	50	300
Vič	50	320
DD Vič	10	280
Vinska trta	35	300

Prodajna mesta

Kersnikova 4: pon.-čet. 8.00-19.00, pet. 8.00-14.00, tel.: 318-454
Rožna dolina, blok 4: pon.-pet. 8.00-12.30, tel.: 271-473

njaMB njaMB

Emavs	70	330
HALO Pizza	70	340
Kitajska restavracija	110	370
Kolodvorska restavracija	80	340
Lačni noj	110	360
Pedagoška fakulteta	50	300
TGO Pohorje	100	360
Hotel Slavija	100	360
Škorec	70	320
Študentski domovi	50	320
Tehnična fakulteta	50	300
Top njam	80	330
Ekonomsko-poslovna fakulteta (VEKŠ)	50	300
Visoka kmetijska šola	50	300

POPUSTI

Slovensko mladinsko gledališče

Ker si študent, dobiš vstopnico za 300 tolarjev, to pomeni 200 tolarjev prednosti pred "odraslimi".

Opera in balet

Vpis rednih študentskih abonmajev se bo pričel 4. in trajal do 16. oktobra. Cena za prvo kategorijo je 5.800 tolarjev, za drugo pa 3.950 tolarjev. Študentje imajo 30% popusta. Plačate lahko v obrokih. Uradne ure: od 9. do 12. in od 15. do 18. ure, ob sobotah samo do 12. ure, nedelja zaprto. Te ure veljajo samo od 4. do 16. oktobra. 6. in 13. oktobra so ure od 9. do 18. uradne.

Za redne karte lahko študent uveljavi 30% popust za vsako predstavo. Ta popust velja za drugo in tretjo kategorijo sedežev. Če si želiš 50% popust, ga lahko dobiš preko ŠOUa.

Cankarjev dom

Če si želiš ogledati predstavo, koncert... v Cankarjevem domu, lahko dobiš v info točki na Kersnikovi 4 od 10 do 50% cenejšo karto. Za dvig takelele cenejšo karto imej s seboj potrjen indeks ali študentsko karto. Za Klub Cankarjevega doma cenejših kart ni.

Slovenske železnice Ljubljana

nudijo ugoden NAKUP MESEČNIH, TEDENSKIH IN LETNIH VOZOVNIC ZA VOŽNJO Z VLA-KI. Nakup mesečne ali študentske vozovnice z mladinsko izkaznico ti prinese 40% popust. S to izkaznico lahko nakupuješ tudi tedenske izkaznice. Letne vozovnice omogočajo učencem, študentom in dijakom neomejeno število potovanj v drugem razredu vseh vrst vlakov razen Zelenih vlakov, InterCityja in JuroSitija. Če letno vozovnico kupijo v enem obroku, plačajo osem mesečnih vozovnic namesto dvanajst. Dijaki in študenti, ki potujejo večinoma ob koncu tedna, imajo z mladinsko izkaznico 30% popust.

Popusti na Štajerskem

SNG Celje nudi študentom 20% popust pri nakupu vstopnic za gledališke predstave. SNG Maribor omogoča študentom, da pol ure pred predstavo kupijo "vroče vstopnice" za polovično ceno. Vstopnice za stojišča pa lahko dobijo po ceni, ki znaša tretjino običajne.

Študentski servisi rastejo kot gobe po dežju, hvala bogu

Bog: "Ni za kaj."

V študentskem naselju v Rožni dolini, seveda v Ljubljani, je odprt nov Študentski servis, ki ga je ustanovil ŠOLT. Odpiralni čas je od ponedeljka do četrтка od 7.00 do 13.00. Če te karkoli zanima, pokliči vodjo Študentskega servisa, profesorja Dušana Felicijana, na telefonsko številko: 061/271-187 in 061/268-128. Številka faksa je 061/371-189, ampak za nas študente reveže to niti ni pomembno, ker nimamo faksov.

Študentski servis sporoča

S prvim oktobrom bodo v veljavi nove telefonske številke:
faktorni oddelek: 125-50-21, posredovalnica sob: 125-40-62

Izhodiščne cene študentskega dela v septembru so se gibale med 220 in 700 tolarjev na uro, odvisno od vrste, težavnosti in trajanja dela. Za strokovna dela je bila najnižja izhodiščna cena 550 tolarjev na uro. Največ ponudb je bilo na naslednjih področjih dela:

Za dekleta: delo v administraciji, čiščenje, poučevanje, razna strokovna dela.

Za fanteke: selitve, razkladanje, delo v skladišču, akviziterstvo, razna strokovna dela.

Večina ponujenih del je bila oddana.

Aktualno!!!!!!!

Študentski servis išče študente-tke, ki so sposobno samostojno opravljati delo poslovnih sekretarjev. Za dekleta je trenutno na razpolago delo v administraciji, strežbi in telefonski

prodaji knjig. Ves čas so na voljo različna akviziterska dela.

Informacije o zaposlitvah, za katere potrebujejo več študentov ali pa zahtevajo posebna znanja, študentski servis objavlja tudi na naslednjih točkah:

- info točke v študentskih naseljih in na Kersnikovi 4,
 - prodajna mesta za bone,
 - oglasne deske na fakultetah.
- Telefona sta 221-215 in 221-231.

Denarna pomoč

Višina posojila je 7.500 SIT. To je brezobrestno posojilo, ki ga mora študent vrniti v dveh mesecih. Denarna pomoč se deli ob sredah od 14. do 17. ure.

Posredovalnica sob

Trenutno je na razpolago 30 stanovanjskih enot oziroma 50 ležišč. Od

Brošura o športu

Enota za športno dejavnost, ki deluje v okviru ŠOU, bo okvirno do 7.10. vsem študentom poslala na dom brošuro, v kateri bo program športnih dejavnosti za študijsko leto 1993/94. Od 4.10. pa na informacijskih točkah sprejemajo prijave študentov za vse športne panoge. Osnovna cena športne dejavnosti je 1.500 SIT, velja pa celo leto. Ob prijavi potrebuješ potrjen indeks in svojo fotografijo z velikim smehljajem.

Štipendije Univerze v Trstu

Konzorcij za mednarodni razvoj Univerze v Trstu je ponovno razpisal dve štipendiji za raziskovanje v znesku 25 milijonov lir za diplomirane študente v deželah Vzhodne Evrope. Skratka, če imaš diplomu in če si genij in če te to zanima, dobiš podrobnejše informacije na veleposlaništvu Italije v Ljubljani ali pa na generalnem konzulatu v Kopru med uradnimi urami, od 10.00 do 12.00, in sicer od ponedeljka do petka. KANDIDATURE MORAJO PRISPETI V TRST DO 15. OKTOBRA 1993. NE ZAMUDI IN DAJ POŠTI NJENA DVA TEDNA ČASA !!!

konca avgusta 1993 je bilo preko posredovalnice oddanih 76 stanovanjskih enot oziroma 125 ležišč, svoje prostore pa je za oddajo ponudilo 100 stanovalcev. Posredovalnica sob deluje v prostorih študentskega servisa od ponedeljka do petka od 8. do 14. ure. Posredovanje je brezplačno. Telefon je 061/125-40-62.

Delovni čas študentskega servisa

Dopoldan od ponedeljka do petka od 7. do 14. ure, popoldan v sredo od 14.30 do 17. ure.

V ponedeljek, torek in četrtek je uvedeno dežurstvo od 14.30 do 17. ure. V času dežurstev ne vpisujejo novih članov.

Če ne veste, kje je študentski servis, pa gotovo veste, kje je gostilna Pod Lipco. No, tam je tudi študentski servis.

FDV POD ROKO

Imaš kakršnekoli težave s faksom, profesorji, snažilkami, tajnicami, dekani, prodekani, študenti, zakoni... Zgodila se ti je krivica ali pa si celo ti komu storil krivico pa bi se rad opravičil... Ne veš, če je smiselno študirati bedarije... Skratka, ne moreš spati. Napiši nam pismo, če si bogat, pošlji faks. Ponujen prst velja za študente, profesorje, asistente, snažilke... za vse, ki ste kakorkoli pripeti na Univerzo. Iskali, upajmo tudi poiskali, bomo rešitve, odgovore ali pa te bomo celo nadrli, če ne boš imel prav.

Naslov: Tribuna, Kersnikova 4, Ljubljana

Fax: 061/319-448 (pripiši za Tribuno-Nevroza, Faksy Land)

Faks: Čim redkeje

Telefonko: 061/319-496 (Ksenija, Tina ali Zoki)

Nehaj se buniti, da nikogar ne briga kaj se ti dogaja. Nekomu je le mar. Pokliči, piši, sporoči. Počistimo svinjarijo.

Na Fakulteti za družbene vede se je 21. septembra sestal fakultetni svet. Za tiste, ki pridno študirajo in tiste, ki vas razen izpitov nič ne zanima, naj povem, da je to organ (!), sestavljen iz profesorjev in študentov fakultete, ki skrbi za veliko zadev in zadevic. Slednja seja je imela na dnevnem redu več točk, za vas pomembni sta naslednji:

- Kupole na Ekonomskem faksu in
- Pogoji za napredovanje in ponavljanje

Na čelu sedeči dr. Bogomil Ferfila je najprej oznanil, da bo naslednjič Fakultetni svet dobil še nekaj glav - predstavnikov vlade Republike Slovenije. O kupolah, ki jih je ob RS in EF sofinancirala tudi FDV, nismo zvedeli nič dobrega. Ekonomska fakulteta je FDV zagotovila le deset ur tedensko, toliko, kolikor so pač dolžni glede na prispevek Republike. To je izzvalo žolčnost članov, predvsem dr. Mirjane Ule. Ima čisto prav, komu pa se ljubi poslušati predavanja v Kinu Bežigrad! Imenovali so še prodekana za raziskovalne dejavnosti, nosilec te titule je postal Vojko Antončič.

Pa to ni najpomembnejše. Sicer ste rok za oddajo prošnje v trenutku, ko to berete, že zamudili, a vas najbž vendarle zanimajo pogoji za ponavljanje in napredovanje. Če ste manj zagrizeni in vas zanima ponavljanje, boste morali za prvi letnik zbrati pet izpitov ali dve tretjini obveznosti, za drugi in tretji pa le polovico. Četrtega letnika ne morete ponavljati, to je čisto jasno.

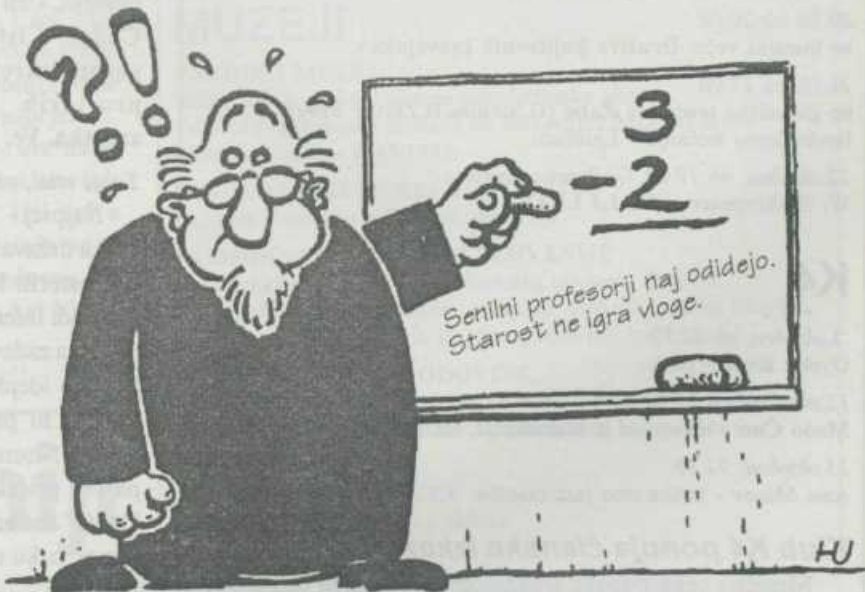
Za pogoje vpise pa so pogoji bolj pestri. V drugi letnik se boste lahko vpisali, če vam v zbirki manjka en izpit in ste

povprečno prav dobri (8), ali utemeljeno vsaj zadostni (prošnja). Zlufali ste dva izpita - dokazati boste morali svojo pravdobrost in vse skupaj utemeljiti. Če se želite vpisati s tremi manjkajočimi izpiti, vam mora manjkati vsaj noga.

V tretji letnik se lahko brez frke vpišete brez enega izpita, če vam manjkata dva, pa

letnik in bili zasipani z diferencialnimi izpiti. Tisti, ki so imeli v indeksu vpisanih do vključno deset izpitov, jih morajo opraviti sedem, oni z enajstim in več pa osem. Nič povprečja in nič prošnje.

V četrty letnik se lahko vpišete brez prošnje in brez povprečne ocene osem ob dveh mnajkajočih izpiti, eno ali drugo pa morate predložiti, če ste zružili na štirih.

boste morali svojo lenobo utemeljiti s pravdobrim učenim uspehom in kakšno zgodo - samo seks ni ovira za študij, fakulteta pa nagradi vašo nedosledno uporabo kontracepcije. Lepše se piše tistim, ki so v letošnjem šolskem letu ponavljali drugi

Za evidenčni vpis ni pogojev, za absolventski staž pa bodo slednji razpisani kasneje.

Veliko študijskih uspehov in sreče v nadaljnjem življenju vam želi

LAL

NOVA KRAMA: Dramska šola Barice Blenkuš

Zagledali nas bodo takrat, ko nas več ne bo mogoče spregledati.

Ideja o prvi zasebni dramski šoli v Ljubljani je padla pred 5 leti. Uresničila jo je Barica Blenkuš. Pred 4 leti. B.B. je igralka in pedagog. Šolala se je v Parizu (na AGRFT je niso sprejeli). Na priznani šoli Theatre - Ecole Catherine Brieux.

Za zasebno dramsko šolo se je odločila, ker je med šolanjem v Parizu in krajšimi skoki v Ljubljano začutila potrebo, da bi tudi Ljubljana lahko imela podobno šolo. V tujini so zasebne dramske šole samoumevne. Pri nas je seveda ravno obratno. Da greš v to, potrebuješ pogum, znanje... Je pa to seveda tudi še mladost-norost, pravi B.B. Ko je končala šolo v Parizu, je tam še eno leto igrala. Vendar je prišla nazaj v Ljubljano. Z bogatimi izkušnjami, ki jih je hotela prenesti na vse tiste, ki želijo igrati, postati igralci, javno nastopati...

To ji je uspelo. Njena dramska šola je stara 4 leta in učencev, vseh starosti, ji ne manjka. Vso energijo je usmerila v šolo in se predala delu pedagoga. Tudi tega se je naučila v pariški šoli. Še pred odprtjem šole je poučevala oziroma vodila tečaje na 2 gimnazijah. Na ta način je preverila koliko pedagoškega znanja je pridobila v Parizu.

B.B. je odprla šolo (ki seveda še ni verificirana in le zakaj bi sploh bila, se sprašujejo za to pristojni) predvsem zato, da bi ljudem ponudila kvalitetno izobrazbo na področju igre. Doselej je bilo to mogoče le na ljubljanski AGRFT, no, to je zdaj drugače. Sicer B.B. nima namena skakati v zelje AGRFT, temveč zapolniti luknjo, ki na področju igranja (in še kje drugje) definitivno je. Z učenci vzpostavlja pristne

kontakte, čeprav je zdrava disciplina, princip pozitivne, konstruktivne kritike seveda potrebna. Začetnika nima namena v trenutku sesuti, ampak ga voditi in usmerjati.

B.B. ugotavlja, da vlada v Sloveniji veliko zanimanje in ljubezen do teatra kot nekega stranskega ventila, kjer se ljudje lahko sprostijo, spoznajo in ugotovijo, kaj hočejo.

In kaj šola pravzaprav ponuja, kaj se človek lahko v njej nauči? V programu A, ki bo verificiran v oktobru - je srednješolski program za poklic igralca. B program ponuja dodatno izobraževanje - tečaje dramske igre, ki so manj obsežni kot program A.

Javno nastopanje in poslovno komuniciranje je tečaj, ki je nastal pravzaprav na pobudo od zunaj. Managerji, radijci, televizijci in drugi poslovneži lahko obiskujejo tečaje, kjer se naučijo vseh veščin, ki jih potrebujejo pri svojih govorih, predstavljanjih, pogovorih... Delo poteka v majhnih skupinah, tako, da je mogoče tudi individualen pristop.

B.B. ni več sama. Ima 8 pomočnikov, pedagogov (poklicni igralci, režiserji, plesalci).

Učenci, ki obiskujejo letnike dramske igre so stari nekje med 18 in 20 let. V tečajih javnega nastopanja so starejši - nad 25 let. Obstaja pa tudi dramska šola za najmlajše.

Tretjina vseh v šoli so študentje. B.B. je z njihovim delom zadovoljna in si želi še več študentov, ker hitro dojemajo način dela, razvijajo domišljijo...

Vsaka šola seveda nekaj stane. Šolnina za redni letnik dramske igre je - orien-

JANI STRAUS

tacijsko - 1200 mark, tečaj dramske igre in javnega nastopanja pa 700 mark.

Sedež dramske šole B.B. je v prostorih KS Tabor. Prostori pa so največji problem, s katerim se B.B. ukvarja že od začetka. Dejansko so razmetani po vsej Ljubljani. Zato je banalno, da Ministrstvu za šolstvo in kulturo nista prispevali niti tolarja. Na ministrstvih niti ne vejo, kaj bi pravzaprav z zasebnimi šolami naredili. Njihov odnos je absolutno nedefiniran. Gre za zaroto oziroma ignoriranje. Toda, ko jih bodo enkrat le zagledali, jih ne bo mogoče več spregledati. B.B. bo še naprej pošiljala prošnje in upala. Več pričakuje od mesta kot od republike.

Dramska šola B.B. se tako financira 90 odstotkov iz šolnine, 10 odstotkov pa prispevata Mestno gledališče ljubljansko in Lutkovno gledališče, brez katerih bi šola težko preživela (to je znak, da se gledališča

in njihovi direktorji obnašajo pametno in se ne branijo zasebnih šol in njihovih diplomantov). Treba je vedeti, pravi B.B., da ni vse samo AGRFT.

Veliko pomeni tudi delo pred in po akademiji. In to znanje daje šola B.B. Ko bo diplomant dramske šole B.B. (ali še druge zasebne dramske šole v Ljubljani - Gilš, z nekoliko drugačnim konceptom dela kot pri B.B.) kandidiral za vpis na AGRFT bo pač težko spregledati, da ima za sabo 4 leta dramske igre, vaj, usposabljanj,

nastopov... Skratka, ko bo dramska šola B.B. priznana, bo potrebno sprejeti nek sporazum med zasebno in akademsko šolo - v tem primeru je to AGRFT. Konkurenca torej je, in B.B. se je ne brani. To je lahko le vzpodbuda.

Šola B.B. pa se poskuša tudi kar se da tržno obnašati in trženje, pravi B.B., je danes bistveno. Če obstaja možnost, je potrebno zapolniti vse tržne luknje, niše.

Cilji B.B.: verifikacija v najkrajšem možnem času, stalni prostori, ustanovitev kakšne starejše amaterske skupine...

Ja, tisti, ki vas po vsem naštetem mika šola B.B., možnosti za vpis imate. Vsako leto je selektivni seminar - kratek gledališki tečaj (2 - 3 tedne, 60 mark) in redko je kdo zavrnjen. Zamudniki-interesenti, časa za vpis je še nekaj. Stopite v igro.

ALEŠ ČAKŠ

CANKARJEV DOM

4. in 5. oktobra, ob 19.30 in 21.30, Linhartova dvorana
Baletna predstava *Molitveni stroj* NOORDUNG, nastopajo solisti in baletni ansambel SNG Opere in baleta Ljubljana.

5. oktobra, ob 19.30, Kosovelova dvorana
Mladi mladim, na klavirju bo igrala Adriana Magdovski

17. in 18.10. ob 20.00
bo gledališka predstava *Ob letu osorej* (B.Slade).

Od 18. do 31. oktobra

4. mednarodni festival avtorskega filma **FILM ART FEST.**

19.10. ob 20.30

Gonzalo Rubalcaba Cuban Group, jazz.

20.10. ob 20.00

bo literarni večer Društva književnih prevajalcev.

21.10. ob 17.00

bo gledališka predstava *Žabe* (G.Strniša/D.Zlatar Frey), Borštnikovo srečanje v Ljubljani.

22. oktobra, ob 19.00, Gallusova dvorana

W. Shakespeare: **KRALJ LEAR**

K4

5. oktobra, ob 22.30

Oyster Band - punk

12. oktobra, ob 22.30

Medo Čun - naravnost iz Makedonije, klarinetist

25. oktobra, 22.30

Asia Minor - turška etno jazz zasedba

Klub K4 ponuja članske izkaznice.

Mesečna cena članske izkaznice: študentje in dijaki 900 SIT, ostali 1.500 SIT.

METELKOVA

5., 6. in 7.10. bo od 19. do 23. ure gledališki festival na videu, izbor Dragan Živadinov.

7.10. bo ob 20. uri koncert **Demolition group** in skupine **Strelnikoff**.

8.10. bo od 18. do 19.30 ure predstavitev makedonskega kulturnega društva. Lahko boste uživali v etno koncertih, folklori in razstavah.

9.10. se bo od 17. ure naprej dogajal **Antinaci fetsival** - razstava skupine **Strip Core** in grafitov, nastopala bo glasbena skupina **2227**.

13.10. bo ob 17. uri otvoritev razstave slikarske šole **Zmaga Modica**. Njegovi študentje bodo v živo risali na ruševine in jih čez cel teden razstavljali.

KUD FRANCE PREŠEREN

Razstava slik Mateje Sever traja in bo trajala do 9.10.

Razstava slik Sandija Radovana pa bo od 12. do 30.10.

14.10. ob 20.30 gledališka predstava *Glumac... je glumac...* je glumac. Zijah Sokolović.

19.10. ob 20. uri koncert *Clock dva*, to je techno.

DVORANA TIVOLI

12.10. ob 20. uri

Super nad super koncert **Erosa Ramazzotija**, poooooooooop.

GALERIJE

V **BEŽIGRAJSKI GALERIJ** bo do 15. oktobra razstava *Od skice do lutke*. Razstavlja pet avtorjev:

Tomaž Kržišnik, Lidija Osterc, Alenka Sotler, Savo Sovre in Lojze A. Zorman.

Od 20.10. do 15.11. razstava risb **Zorana Dideka**.

EQRNA

do 16.10. bo v prostorih galerije odprta razstava slik **Mojce Oblak**.

18.10. do 16.11. pa bo predstavitev kataloga in del **Markota Jakšeta**.

18.10. je zaznamovan z razstavo *Boogie Woogie* Avgustus. Avtor razstave je **Zmago Lenardič**.

MESTNA GALERIJA

do 31.10. bo odprta razstava *Neokonstruktivizem v Sloveniji*. Avtorji so Dragica Čadež, Drago Hrvatski, Dušan Lapajne, Slavko Tibec, Dušan Tršar in Vinko Tušek.

MODERNA GALERIJA

Od 5.10. do 20.10. je odprta pregledna razstava **Jožeta Spacala** -

vtis umetnika z *Metelkove*

Projekt bo uspel, ko bo propadel

Pogovarjal sem se z Damjanom Hrovatom. Star je 23 let. Slikar, kipar. Neakademski. Učil se je pri Dragici Čadež. Čisto preprost pogovor. Iskren. Damjan je v prostorih Metelkove od začetka. Ve, kaj se dogaja.

Tvoji vtisi, občutki o MzM?

Najprej - Slovenija je policijska država. To je očitno tudi v prostorih Metelkove. Opažam tudi interes posameznikov (celotna zadeva zato tudi stoji). S samo idejo sem sicer zadovoljen, ni pa mi všeč realizacija. Nisem razočaran, sem pa več pričakoval. Zadeva na "laufa" kot bi lahko. Projekt je preveč ozko usmerjen.

Si član MzM?

Ne. Imam pa prostor. Zaenkrat. Kako bo naprej, ne vem. Na Metelkovi sem že od začetka.

Kaj delaš, ustvarjaš v času, ko si na Metelkovi?

Naredil sem razstavo del, ki sem jih ustvaril pred dogajanjem na Metelkovi.

Rekel si, da je projekt MzM preozek. Kje?

Razstave, koncerte, pomoč ponujajo samo kulturnikom. Tisti interesenti, ki bi radi pomagali, ne dobijo možnosti, tisti, ki pa na Metelkovi delajo včasih, nimajo dovolj volje. Pomagajo naj vsi, ki to želijo.

Ko sem bil v prostorih Metelkove, se nikoli ni ne vem kaj dogajalo, čeprav je na sporedu obljubljenih veliko prireditev!

Včasih je res tako. Ko si tam, se pravzaprav nič ne dogaja. Tak vtis lahko dobiš zato, ker vsak posameznik ne more sodelovati kot bi hotel. Tu gre za image navzven. Zadeve niso dovolj dobre, niso na kulturnem nivoju. Kriva je majhna reklama, nerazpošiljanje vabil... Red sicer je, ljudje so vpeljeni v svoje delo.

Kakšen se ti zdi odnos umetnikov do projekta MzM?

Dobri umetniki pomagajo, ko pa svoje delo končajo, odidejo, ker tam nimajo več kaj početi.

Kaj je zate umetnost?

Umetnost je lahko vse. Tudi to, kako smetar pomete cesto. Če to naredi dobro, je to umetnost.

Kje si razstavljal pred Metelkovo?

V akciji *Boj proti drogam*. Zelo pozitivna akcija. V take stvari rad vlagam energijo ali pa sem vsaj zraven. Razstavljal sem že v Cerknici in Piranu. Bil sem na ekološki akciji *Nočno moro* (podskupino pri Centru za pomoč mladim), kjer smo se znašli na smetišču in najdlji zanimive predmete za ustvarjanje v naravi. Ponavadi pa grem tja, kamor me povabijo.

Tvoje želje z Metelkovo?

Da MzM postane kulturni mladinski center, da se zgradi pravi youth hostel.

Po tvoje - je projekt MzM uspel?

Projekt bo uspel, ko bo propadel. Šele potem bodo ljudje res videli, kaj je Metelkova pomenila. Ljudem je potrebno koncept primerno predstaviti.

ALEŠ ČAKŠ

Uredništvo Nevroze podpira idejo projekta Mreže za Metelkovo in jim želi še mnogo uspehov v nadaljnjem življenju in delu

MARIBOR

28. Borštnikovo srečanje

Prične se 20. oktobra 1993 z otvoritvijo in predstavo Slovenskega stalnega gledališča iz Trsta A. P. Čehova *ČEŠNJEV VRT* v režiji Borisa Kobala. Slavnostna otvoritev bo pred SNG Maribor. Slovenske predstave bodo tekmovale za Borštnikova odličja od 20. do 30. oktobra 1993

Opera in balet

8.10. ob 19.30, Unionska dvorana
Sinfonični koncert Simfoničnega orkestra Mariborske filharmonije.

9.10. bo ob 19.30

G. Verdi: *Rigoletto* za abonente in izven.

10.10. ob 17.00 bo

ponovitev *Rigoletta*, tokrat za red upokojencev in izven.

13. in 14.10. ob 19.30

G. Puccini: *La BOHEME*.

17.10. ob 19.30

G. Verdi: *Rigoletto*.

18.10. ob 19.30 bodo

dnevi italijanske opere z G. Verdijem in njegovim *Rigolettom*. Velja za abonente in izven.

Drama

5., 6., 7., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 18., 19. oktobra bo ob 20.00 v Minoritski cerkvi

M. Vezovišek: *Jermanovo seme*

7., 8., 9., 10. oktobra bo ob 19.00

Carmen - gostovanje na festivalu Cervantino v Mexicu.

Ta nori jazz

*"White folks got all the money
Colored folks got all the sings,
sings won't buy you nothin'."*

Jazz - otrok rasne diskriminacije in oče emancipacije. Je fenomen, ki sta mu botrovali glasbeni kulturi Evrope in Afrike in ki se je razvil le na ameriških tleh, kjer so priseljeni afriški črnci prišli v stik z Evropo in ameriško glasbo. Prvotno gibalo, inovator, glavni glasbenik in glavni jazzist je Louis Armstrong Satchmo. Ko je Armstrong postal glavni ambasador ameriškega zunanega ministrstva, je jazz postal zaščitni znak kapitalizma.

Nasprotniki jazzu govorijo o njem kot vsoti preračunanih in preizkušenih učinkov, kot brezčasni modi, ki izkorišča minimum razpoložljive tehnike. Pristaši pa imajo trdna stališča, da je to nova umetnost in edina resnična glasba dvajsetega stoletja. Je način aktivnega sodelovanja pri glasbenem ustvarjanju.

Torej, kam gre jazz? Ne vem, kam gre. Mogoče gre k hudiču. Ničesar ne moremo prisiliti, da bi kam šlo. Enostavno, zgodi se. Če želite sami

ugotoviti smer, v katero bo zavil jazz, imate možnost to početi v živo na naslednjih postajah v Ljubljani:

Penati klub na Ciril Metodovem trgu 18, vsako sredo od 23. ure dalje z učenci Nade Žgur; Flex klub, Nazorjeva 2, vsako sredo od 23. ure dalje z Ratkom Divjakom in vsak drugi četrtek ob isti uri z Alenko Godec. Obetajo pa se obnovitve jazz večerov na starih postajah, v Art klubu in Starem Gleju.

Pa fajn se imejte!! C.C.

V balonu po Sloveniji

bomo potovali iz enega v drugi študentski klub. Iskali bomo najzanimivejše dogodke in dogajanja, ker pa sedaj še vsi spijo - saj so se faksi komaj začeli in tudi žurov še ni - na žalost nismo uspeli zbrati kakšnih pametnih študentskih informacij. To ne pomeni, da smo zagledani v Ljubljano. Popravili se bomo, k popravilu lahko prispevaš tudi ti, postani naš dopisnik. Dopisuješ nam lahko iz kateregakoli mesta, vasi, Velike Pirišice ali hiše. Pokliči 061/319-496, zahtevaj Tino ali Ksenjo.

BORŠTNIKOVO SREČANJE

Ponuditi svetu, kar dobrega premoremo?

Začelo se je leta 1966. Kot teden slovenskih dramskih gledališč. Prvič v Mariboru. Potem naj bi se Borštnikovo srečanje selilo. Začetnik BS je bil Fran Žižek, slovenski režiser, profesor na AGRFT. On je vztrajal, da naj ostane prireditelj stalno v Mariboru. In tako je še danes.

Na začetku je vsako gledališče izbiralo igro, s katero so pričakovali na BS največ uspeha, in z njo nastopali. Fran Žižek je ob začetku kasnejših vsakoletnih srečanj skoval slogan - Za enotnost slovenske gledališke kulture. Če je takrat enotnost bila, je danes skoraj ni več. Da je tako, je krivo seveda Ministrstvo za kulturo, ki prepotrebne denarja za slovenska gledališča ne daje, oziroma ga daje premalo. Če pa ga že da, ga občinski sveti kasneje med gledališkimi hišami (seveda samo nacionalnimi) ne razdelijo enakomerno. Vsa gledališča pač niso enako kvalitetna in ne ustvarjajo enakega števila projektov. BS se je kmalu po nastanku razvilo v poklicno ustanovo, do velikega števila gledalcev so prišli z gostovanji, imenovali so selektorja, uvedli nagrade - Borštnikov prstan...

Z nekaj različicami, ostaja BS takšno, kot je bilo v prvih letih obstoja. Lani je prišlo do nesoglasij ali naj bo BS festival vseh slovenskih poklicnih gledališč (kot do leta 91) ali festival najboljših gledaliških uprizoritev (1992). Odločitev je padla letos maja, ko se je svet BS odločil za drugo, novejšo varianto (ostro selekcijo zagovarja tudi Tomaž Pandur, direktor in režiser mariborske Drame), sklenili pa so tudi, da BS ostaja časovno omejeno na 10 festivalskih dni ali približno 9 premier po izboru selekcijske komisije. Izvolili so še novega predsednika sveta, Rudija Šeliga, znanega književnika.

Akterji slovenskih poklicnih gledališč (ki imajo najmanj besede pri odločitvah, oziroma je sploh nimajo) menijo, da naj bo BS vseslovensko srečanje slovenskih gledališč. Toda, Slovenija nima le poklicnih, temveč tudi nepoklicna gledališča, izven velikih institucijskih hiš. Vprihodnje bi se dalo premisliti (predvsem v svetu BS) o tem, da bi BS izgubilo oznako "nacionalni" festival in da bi ponudili svetu tisto najboljše, kar slovenska gledališča ustvarjajo, pa če so nacionalna ali ne.

ALES ČAKŠ

RADIO KOT ODDAJA

V četrtek, 7. oktobra, bo na valovih Radia Kranj prvič udaril v eter KRŠ - Kranjski radio študent. Oddaja, namenjena mladinski populaciji Kranja in okolice, pripravlja 11 entuziastov Kluba študentov Kranj, ki so jim na Radiu Kranj zastopili odstopili tehniko, prostore, frekvenco in termin. Kot pravijo - v obojestransko zadovoljstvo.

Prva oddaja bo promocijska, kar pomeni, da bodo KRŠ-ovci obveščali svoje potencialne poslušalce kdo, kdaj, kje, kako in seveda s čim, bodo polnili njihova ušesa. Oddaja bo v vetru vsak četrtek od pol osmih do polnoči, v tem času pa se bodo KRŠ-ovci spopadali z mladinsko sceno, problemi, kulturo in seveda glasbo. Potentne pa čaka še erotična zgodba za lahko noč. Politike ne bo, kar pomeni, da politični veljaki za časa oddaje ne bodo imeli vstopa v studio.

V občini Kranj je po podatkih Kluba študentov Kranj okoli 1400 študentov, k njim pa lahko prištejemo še dijake, dijakinje in mlade nasploh, ki dosedaj niso imeli radia po svoji meri. KRŠ bo tako vsaj nekoliko zapolnil obstoječo medijsko praznino v tem področju.

Jana Slaček

televizijske scenografije.

Od 14. 10. do 28. 11. pa bo razstava modnih fotografij Janeta Štrausa.

V MALI GALERII

bo do 10. 10. odprta razstava zadnjih del Jožeta Baršija. 12. 10. bo otvoritev razstave Christine Iglesias. Gre za špansko kiparko. Razstava bo odprta do 5. 12.

NARODNA GALERIJA

6. 10. bo ob 18. uri otvoritev razstave krajin Frana Klemčiča. Razstava bo odprta predvidoma do 10. 1. 1994. Razstava Riharda Jakopiča do 30. 10.

GALERIJA ŠKUC

Do 8. 10. razstava slik Jura Zadnikarja. Od 15. 10. do 4. 11. instalacija Sussane Popelka.

MUZEJI

NARODNI MUZEJ

Stalna zbirka: Arheološka prazgodovinska zbirka. Do 31. 10. spominska razstava ob 400-letnici bitke pri Sisku - Bitka pri Sisku - 1593/1993.

ETNOGRAFSKI MUZEJ SLOVENIJE

Razstava Pasovi in sklepanci, do 31. 10.

PIRIODOSLOVNI MUZEJ SLOVENIJE

Stalne zbirke: Geološko-paleontološka razstava, Zoisova mineraloška zbirka, barjanska in alpska diorama, gozdna diorama, razstava ptic, plazilcev, rib in okostij različnih vretenčarjev.

MUZEJ NOVEJŠE ZGODOVINE

Izgubljena kulturna dediščina kočevskih Nemcev, do 30. 10. Od 14. do 20. 10. razstava slik z Mednarodne likovne kolonije Počitelj 1966 - 1985.

ARHITEKTURNI MUZEJ

Stalna razstava Plečnikove zbirke.

MESTNI MUZEJ

Stalne zbirke: razstava pohištva od gotike do secesije, spominska soba Otona Zupančiča, zbirka poslikanih tarč in portretov članov Društva ljubljanskih ostrostrelcev, rešena arheološka dediščina Ljubljane.

Zaradi prenovitvenih del odprto občasno. Informacije na telefonski številki 214-025.

KULTUPNO-INFORMACIJSKI CENTER KRIŽANKE

Do 16. 10. razstava Prگیšče zgodovine. 21. 10. otvoritev Škocjanski otok - oaza na pragu Kopra.

ZEMLJEPISNI MUZEJ

Od 1. 10. do 30. 11. Tretja dimenzija - način prikazovanja reliefa.

GLEDALIŠČA

DRAMA SNG

15. 10. ob 19.30 D. Jovanović: Antigona, premiera. I. Cankar: Za narodov blagor. G. Strniša: Samorog.

MALA DRAMA

M. Jesih: Ljubiti, premiera. W. Allen: Zaigraj še enkrat, Sam. A. Nicolaj: Blagi pokojniki, dragi možje. D. Jančar: Zalezujoč Godota.

ŠENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

15. 10. ob 19.30 J.M.A. Moliere: George Dandin ali kaznovan soprog, premiera.

J. Anouilh: Ljubi tički (vse podreka). F. Levstik - D. Jovanović - T. Partljič: Martin Krpan. O. Scheinpflugova: Film se mu je utrgal.

EKSPERIMENTALNO GLEDALIŠČE GLEJ

bodo v začetku oktobra še ponovitve gledališke igre Hamlets n'Roses

OPERA IN BALET

7. 10. bo premiera Verdijevega Falstaffa, 9. 10. ponovitev Falstaffa, 12. 10. bo Puccinijeva Tosca, 13. 10. ponovitev Falstaffa, 16. 10. G. Puccini: Triptih, 18. 10. ob 15. uri G. Puccini: Gianni Schicchi, 19. 10. ponovitev Falstaffa, 20. 10. G. Puccini: Tosca. Vse predstave so ob 19. uri

FILM

Premiere v Ljubljanskih kinematografih od 4. 10. do 18. 10.

KOMUNA, DVOR, DOMŽALE - 14. 10.

Jon Amiel: Sommersby. Ljubzenska drama, ZDA. Igrajo: Richard Gere, Jodie Foster, Bill Pullman, James Earl Jones. Recenzija v tej številki Tribune.

BEŽIGRAD - 14. 10.

Leonard Stern: Missing Pieces (Čez drn in strn). Komedija, ZDA. Igrajo: Eric Idle, Robert Wuhl. To je dinamična pripoved o dveh prijateljih, o obetavnem romanopiscu in njegovemu prijatelju čelistu, v tradiciji ameriške situacijske komike.

Kam, kje, kako in kdaj v Ljubljani

AŽBE, galerija, Mestni trg 18/II, ☎ 226-036,
 ☎ 10.00-13.00 in 16.00-19.00, sob. 10.00-13.00,
 ned. zaprto

ANTIČNI SPOMENIKI EMONE IN SITU,
 Jakopičev vrt, Mirje 4 in Erjavčeva 8 ter Kongresni
 trg

ARHITEKTURNI MUZEJ - GRAD FUŽINE,
 Studenec 2a, ☎ 140-97-98, ☎ 10.00-15.00, sob.,
 ned. zaprto

**ARHITEKTURNI MUZEJ-PLEČNIKOVA
 ZBIRKA**, Karunova 4, ☎ 213-008, ☎ tor. in čet.
 10.00-14.00, pon., sre, in pet. dostop do arhivskega
 gradiva

ARS, prodajna galerija, Čevljarska 2, ☎ 218-075,
 ☎ 10.00-19. ure, sobote od 10.-13. ure, ned. in
 prazniki zaprto

BEŽIGRAJSKA GALERIJA, Dunajska 31,
 ☎ 313-648, 10.00-13.00 in 16.00-19.00, sob. 10.00-
 13.00, ned. zaprto

CANKARJEV DOM, Prešernova 10, ☎ 125-81-21,
 ☎ 12.00-22.00, ned. 15.00-18.00

COMMERCE, galerija, Einspielerjeva 6,
 ☎ 132-22-41/389, ☎ 9.00-19.00, sob. 9.00-13.00,
 ned. zaprto

ČRNUČE, gostinsko podjetje, Štajerska cesta 4,
 ☎ 372-284

DAIRY QUEEN, fast food, Cankarjeva cesta 2,
 ☎ 210-831

DAJ - DAM, restavracija, Cankarjeva cesta 4,
 ☎ 210-619

DESSA, arhitekturna galerija, Židovska steza 4,
 ☎ 216-010, ☎ 10.00-15.00, sob., ned. zaprto

DIC, dijaški dom Ivan Cankar, Poljanska cesta 26,
 ☎ 318-577

DIJAŠKI DOM BEŽIGRAD, Kardeljeva ploščad 28,
 ☎ 342-867

DIJAŠKI DOM POLJANE, Potočnikova ulica 3,
 ☎ 327-471

DIJAŠKI DOM VIČ, Gerbičeva 53

DRAMA SNG, Erjavčeva 1, ☎ 221-462

EQURNA, prodajna galerija, Gregorčičeva 3,
 ☎ 223-932, ☎ 10.00-13.00 in 17.00-19.00, pet.
 10.00-13.00, sob. in ned. zaprto

ETNOGRAFSKI MUZEJ SLOVENIJE, Muzejska 1,
 ☎ 218-886, ☎ 10.00-18.00, ned. 10.00-13.00,
 pon. zaprto

**FARMACEVTSKO - MEDICINSKA ZBIRKA
 BOHUSLAVA LAVIČKE**, Verovškova 57,
 ☎ 168-21-61/22 72, ☎ 8.00-15.00, sob. in ned.
 zaprto. Obvezna najava obiska dan pred ogledom.

FENIKS, prodajna galerija, Mestni trg 10,
 ☎ 221-193, ☎ 10.00-13.00 in 16.00-19.00,
 sob. 10.00-13.00, ned. zaprto

FIGOVEC, gostilna, Gosposvetska 1, ☎ 217-279

GALERIJA ZDSLU, Komenskega 8, ☎ 320-730,
 10.00-18.00, sob., ned. zaprto

GEMA, prodajna galerija, Gornji trg 24, ☎ 268-264,
 ☎ 17.00-19.30, srede in sob. 10.00-13.00, ned. in
 pon. zaprto

ILIRIJA VEDROG, razstavna galerija,
 Tržaška 40, ☎ 226-461/461, ☎ 9.00-17.00, sob. in
 ned. zaprto

INSULA, prodajna galerija, Gosposka 1, ☎ 221-794,
 ☎ 10.00-13.00 in 16.00-19.00, sob. in ned. zaprto

INTERMARKET - podjetje za trženje, gostinstvo in
 turizem, Cesta 27. aprila 31 - menza v rožni dolini,
 ☎ 223-811

KINO DVOR, Kolodvorska 11, ☎ 310-730

KINO BEŽIGRAD, Linhartova 11, ☎ 314-790

KINO KOMPAS, Miklošičeva, ☎ 132-01-41

KINO KOMUNA, Cankarjeva 1, ☎ 219-997

KINO RIO, poletni kino, Slovenska 28,
 ☎ 215-335

KINO ŠIŠKA, Trg prekomorskih brigad 3,
 ☎ 159-32-84

KINO UNION, Nazorjeva 2 ☎ 219-564

KINO VIČ, Trg MDB, ☎ 125-90-38

KINOTEKA, Miklošičeva 28, ☎ 311-391

KRIŽANKE, kulturno - informacijski center,
 Trg francoske revolucije 7, ☎ 214-025, ☎ 10.00-
 18.00, sob. 10.00-13.00, ned. zaprto

LABIRINT, galerija, Trg republike 1,
 ☎ 125-01-55, ☎ 10.00-19.30, pon. 13.00-19.30, sob.
 9.00-13.00, ned. zaprto

LAKOTNIK, restavracija, Ajdovščina 4,
 ☎ 310-970. Boni za Klasje.

LALA, prodajna galerija, Židovska 5,
 ☎ 226-155, ☎ 10.00-13.00 in 17.00-20.00, sob.
 10.00-13.00, ned. zaprto

LJUDSKA KUHNJA, restavracija,
 samopostrežna restavracija, Streliška ulica 12, ☎
 314-766

LOVEC, restavracija, Trg MDB 1, ☎ 213-413

LUTKOVNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA, Krekov
 trg 2, ☎ 314-789

MALA GALERIJA, Slovenska 35, ☎ 214-106,
 ☎ 10.00-18.00, ned. 10.00-13.00, pon. zaprto

MESTNA GALERIJA, Mestni trg 5, ☎ 212-896,
 ☎ 10.00-18.00, ned. 10.00-13.00, pon. zaprto

MESTNI MUZEJ, Gosposka 15, ☎ 222-930, zaradi
 prenovitvenih del odprto občasno,
 info ☎ 214-025

MESTNO GLEDALIŠČE, Čopova 14, ☎ 214-111

MIRJE, gostilna, Tržaška cesta 5, ☎ 218-060. Boni za
 Vič.

MODERNA GALERIJA, Cankarjeva 15,
 ☎ 214-106, 10.00-18.00, ned. 10.00-13.00,
 pon. zaprto

MUZEJ NOVEJŠE ZGODOVINE, Celovška 23,
 ☎ 323-968, ☎ 10.00-18.00, pon. zaprto

MUZEJ PTT SLOVENIJE, Stara Loka 3, Škofja Loka,
 ☎ 064/621-149, ☎ čet. 8.00-14.00, sob. in ned. 9.00-
 13.00 in 15.00-18.00

NARODNA GALERIJA, Cankarjeva 20, ☎ 219-716,
 ☎ 10.00-18.00, ned. 10.00-13.00, pon. zaprto

NARODNI MUZEJ, Muzejska 1, ☎ 218-886,
 ☎ 10.00-18.00, ned. 10.00-13.00, pon. zaprto

OPERA IN BALET, Župančičeva 1, ☎ 331-950

PAPINO, dostava hrane na dom, Tomačevo 21,
 ☎ 376-111

PICLEK, galerija, Verovškova 57, ☎ 168-21-61/22 72,
 ☎ 8.00-15.00, sob., ned. zaprto

POD LIPO, gostilna, Borštnikov trg 3, ☎ 221-277

POD VRBO, restavracija, Zihnerlova 36, ☎ 224-291

PRIRODOSLOVNI MUZEJ SLOVENIJE, Muzejska
 1, ☎ 218-862, ☎ 10.00-18.00, ned. 10.00-13.00,
 pon. zaprto

SEMENIŠČE, Dolničarjeva ulica 4, ☎ 310-682

SLOVENSKI GLEDALIŠKI IN FILMSKI MUZEJ,
 Mestni trg 17, ☎ 210-142, ☎ tor., čet. 10.00-12.00,
 sre. 10.00-12.00 in 16.00-18.00

SLOVENSKI ŠOLSKI MUZEJ, Plečnikov trg 1,
 ☎ 213-024, ☎ 9.00-13.00, sob. in ned. zaprto

SPOMINSKA SOBA IVANA CANKARJA, Cankarjev
 vrh na Rožniku, ☎ 214-025, ☎ po dogovoru

STROJNA FAKULTETA, Aškerčeva cesta 6,
 ☎ 126-13-10

ŠENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE, Krekov trg 2,
 ☎ 312-860

ŠESTICA, gostilna, Slovenska cesta 40, ☎ 219-575

ŠKUC, galerija, Stari trg 21, ☎ 216-540, ☎ 12.00-
 20.00

ŠPANSKI BORCI, kulturni dom, Zaloška 61,
 ☎ 448-920

TEHNIŠKI MUZEJ SLOVENIJE, Grad Bistra pri
 Vrhniki, ☎ 754-422 in 317-588, ☎ 8.00-16.00, sob.
 in ned. 8.00-18.00, pon. zaprto

TIVOLI - MGLC, galerija, Pod Tumom 3,
 ☎ 225-632, 10.00-20.00, ned. 10.00-13.00,
 pon. zaprto

TOBAČNI MUZEJ, Tobačna 5, ☎ 224-110,
 ☎ vsako prvo sredo v mesecu 10.00-16.00

TRIGLAV, restavracija, picerija, samopostrežna
 restavracija, Miklošičeva cesta 12, ☎ 318-371.
 Boni za GP Ljubljana

VODNIKOVA DOMAČIJA, galerija, Vodnikova 65,
 ☎ 558-973, 10.00-14.00 in 16.00-19.00, sob., ned.
 10.00-13.00, pon. zaprto

ZALA, prodajna galerija, Gosposka 7, ☎ 213-566, ☎
 10.00-13.00 in 17.00-19.00, sob. 10.00-13.00, ned.
 zaprto

ZEMLJEPIŠNI MUZEJ,
 Trg francoske revolucije 7, ☎ 213-537,
 ☎ 9.00-20.00, sob. 18.00-13.00, ned. zaprto

ZGODOVINSKI ARHIV LJUBLJANE, Mestni trg
 27, ☎ 131-01-66, ☎ 8.00-14.00, sre. 8.00-16.00,
 sob. in ned. zaprto

Da, to je bila

NEVROZA

Študentski informator, št.2

Uredili: Tina Miličev & Ksenja Perko

Spisali: Aleš Čakš, Lara Lah, Tina Miličev, Ksenja
 Perko, Jana Slaček, Špela Stare
 Izrisal: Uroš Hrovat

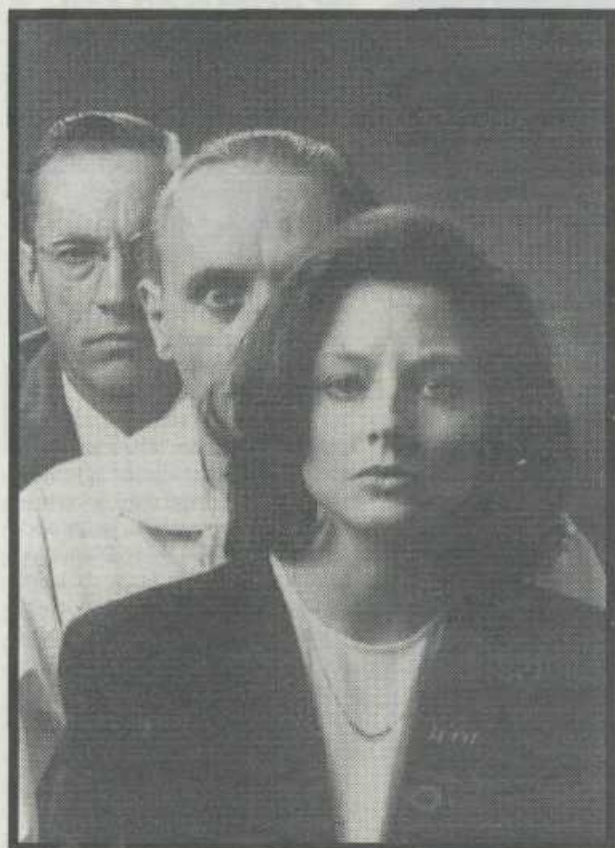
Računalniško obdelal in dolge noči kot hlapec garal:
 Zoran Obradović

Težiu inu s kervavimi očmi deco strašu: P. Trobevšek

Naslov: Tribuna, za Nevrozo,
 Kersnikova 4, 61000 Ljubljana

Telefon: (061) 319-496 - Tina, Ksenja ali Zoki

VOLKOVI IN JAGNJETA

Še nekaj deset let nazaj so množični morilci predstavljali kuriozum v sklopu kriminalistične statistike, v zadnjem času pa je njihovo število močno naraslo, zlasti v ZDA. Bolj pogosto tudi snemajo filme o njih, spet predvsem v ZDA, zato ni nenavadno, da se o serijskem morilcu govori kot o "ameriškem darilu tretjemu svetu". Če se omejimo zgolj na naslove, ki so bili letos premierno uvrščeni na naš kinematografski spored: Prvinski nagon, Lovčeva poteza, V postelji s sovražnikom, Rt strahu, Tik pred zoro in Sostanovačka so značilni predstavniki trenda, ki je vse bolj prisoten v sodobni popularni kulturi, najrazličnejši psihopatski deviantneži pa še nikoli poprej niso bili deležni tako množične in odkrite fascinacije s strani uporabnikov te kulture. Verhoevenov Prvinski nagon (svetovna uspešnica, v ZDA npr. samo distributerjev delež skupnega izkupička znaša 53.000.000 USD) je tako z 51.558 gledalci zaenkrat še vedno najbolj gledan film letos v Ljubljani, dobro pa so se odrezali tudi drugi, predvsem Rt strahu, Sostanovačka in V postelji s sovražnikom.

Lik psihopata sicer ni nekaj novega in tudi prevladujoče mnenje, da njegova mračna podoba spada v čas industrijske in postindustrijske družbe in da ga najdemo zgolj v urbanem okolju, seveda ne ustreza resnici. Jack Razparač je bil v tem smislu resda prvi znanilec moderne dobe, vendar je imel tudi svoje "ruralne" predhodnike, le imenovali so jih drugače, ker se je pač tedanja terminologija tozadevno razlikovala od današnje. Pri tem pa je zanimiva evolucija, ki jo je psihopatova podoba doživela v preteklih desetletjih. Iz literature in filmov smo do pred kratkim poznali tri osnovne tipe psihopatov: duševne bolnike (npr. "M", Psiho), brezdušne amoralne (Blaznost/Frenzy, Henry: Portrait of A Serial Killer) ali pa nečloveške stroje za ubijanje (seriji Noč čarovnic, Petek, 13.).

Dejstvo, da so jih umeščali v črno-beli kontekst, je bilo včasih tudi bolj pravilo kot izjema. Danes pa v najboljših primerkih te zvrsti vidimo, da se v njih dobro in zlo sicer še vedno zdita razpoznavna, ne predstavljata pa več absolutni, temveč relativni kategoriji (npr. v Scorsesejevem Rtu strahu, kjer je odvetnik Bowden kriv preuštvovanja in kršenja odvetniške prisege, Cady pa je "žrtev", ker je bil zaradi Bowdena še enkrat dlje zaprt, povrh pa je zaradi tega izgubil svojo družino). Še več, s filmom Ko jagenjčki obmolknjejo Jonathana Demmeja (lanskoletni dobitnik petih Oscarjev, kar je še dodaten precedens), je psihopat postal objekt privlačnosti, po zaslugi karizme dr. Hannibala Lecterja (Anthony Hopkins), klasično izobraženega, rafiniranega kanibala, ki - v odmorih med posameznimi obroki - rad citira Marka Avrelija. Če je "Buffalo Bill" (drugi psihopat iz istega filma, ki ženske jemlje iz kože in si iz nje dela "srajčico") klasični ameriški serijski morilec, ki išče svojo identiteto, je dr. Lecter očitno "našel in spoznal samega sebe" ter kot tak

pripada drugačnemu svetu. Magnetizem dr. Lecterja, ki spoštuje samo svoj sprevrženi etični kodeks, je posledica izžarevanja čiste volje, osvobodjene okovov duha, ki sicer vežejo "normalne" ljudi, kar najde svoj simbolni odraz v dejstvu, da je Lecterja nemogoče ukleniti in mu preprečiti beg na prostost, kljub najstrožjim varnostnim ukrepom. Ker dr. Lecter ni običajni shizofreni psihopat, temveč arhetipski renesančni človek, Jack Razparač ne more biti njegov prednik, pač pa sta to dekadentno-satanistična aristokrata Gilles de Rais in D.A.F. marki de Sade. In če je serijski morilec tipa "Buffalo Bill" res "ameriško darilo tretjemu svetu", moramo temu dodati še ugotovitev, da po drugi strani dr. Hannibal Lecter predstavlja "darilo Starega kontinenta Ameriki".

Psihopatov lik je tako že od nekdaj z nami. In kadar je v zvezi z njim govora o relativnosti dobrega in zlega, pri tem ni mišljeno, da je "dobro" postalo "zlo" in obratno, temveč imamo pri njem opravka s "prevrednotenjem vrednot" v smislu, da je "onstran dobrega in zlega" (če parafraziramo Nietzscheja). Transcendencata torej, vendar tokrat ne v smislu transcendentalne meditacije iz New Age asortimana. Crowley je 1939. leta v svojih 8 lekcijah o jogi zapisal, da obstajata dve vrsti joge: ena je namenjena "volkovom", druga "ovcam". Danes tako čislana indijska tradicija je namreč poznala zelo različne poti do osvoboditve iz spon materialne pogojenosti, ki segajo od ene do druge skrajnosti in se zanje zdi, da se medsebojno izključujejo, čeprav se vse sklicujejo na vedsko avtoriteto (nobena od njih pa nima prave zveze s tistim, kar danes na popularni ravni nosi naziv "joga"). Za določene šole joge absolutna svoboda ni pomenila le stanja duha, temveč zavračanje splošno sprejetih družbenih norm, zakonov in predsodkov, zavestno izvajanje surovega obredja (vse do žrtvovanja ljudi in kanibalizma) pa je bilo pri tem dokaz popolne osvoboditve in je obenem veljalo za učinkovito jogijsko "tehniko" (iz zahodnega hermetičnega izročila so znane nekatere gnostične šole, ki so zagovarjale podobna stališča). Na prvi pogled se zdi, da drugi pol, to je ekstremna asketska tradicija, ne more biti bolj oddaljena od navedenih ekscesov. V resnici pa ni čisto tako. Vsaka ortodoksna religija potrebuje vernike, to je ljudi, ki čez teden grešijo (seveda le pomalemu), se nato en dan v tednu med pravnim obredom pokesajo in opravijo pokoro, najboljši odpustek pa je pri tem denarno darilo. Čeprav je čaščenje

svetnikov v tem kontekstu sila popularno, samih mistikov za njihovega življenja cerkvene institucije nikoli ne marajo, ker motijo ustaljeni "red" in za svetnike so navadno proglašeni desetletja ali celo stoletja po svoji smrti. Po drugi strani pa je znana prilika o pastirju, ki takoj pusti celo čredo (pridnih) ovac in gre iskat izgubljeno ("črno") ovco, velja pa tudi, da se "angeli v nebesih neprimerno bolj veselijo", če se spreobrne en sam velik grešnik, kot pa če pridobijo celo množico "pravičnih". V nasprotju s splošnim prepričanjem je torej povprečni "pravičnik" (beri: povprečen "grešnik") precej dlje od "nebeškega kraljestva" (transcendence) kot veliki grešnik. Iz zgodovine krščanstva je v tem smislu najbolj nazoren primer Sv. Pavla, ki je (dokler se je še imenoval Savel) surovo preganjal kristjane, pa vendar je bil prav on izbran za poslanstvo, da iz krščanstva ustvari svetovno religijo. Prave "ovce" so torej povprečni "pravičniki". In kje je v vsem tem mesto za "ovce"? Anton Szandor LaVey se je v svoji Satanski Bibliji z zanj značilno neposrednostjo takole izrekel o njihovi vlogi: "Jagnjetom božjim bomo puščali kri, da bodo bela kot sneg". Je mogoče še z lepšimi besedami izraziti poslanstvo dr. Lecterja, Maxa Cadyja, Jazona Vorheesa in Michaela Myersa?

IGOR KERNEL

Likovna dela mlajših, še ne uveljavljenih ustvarjalcev so vedno v zelo zanimivem razmerju do del že renomirane garniture likovnih veljakov, ki jih tolikokrat srečujemo po elitnih galerijah. Odlikuje jih namreč tista začetna svežina, ki nastaja ob srečanju z novimi materiali in novimi tehnikami. In kaj je bolj zanimivega od takšnega začetnega spuščanja v likovno avanturo, ki se bolj kot preizkušeni rutini predaja srečanju z novimi tehnikami in materiali, ki jo invencija, pa čeprav naivna in nedorečena, zanima bolj kot konvencija? In skupaj z ustvarjalcem se v pustolovščino spušča tudi gledalec, navajen, da likovna dela umešča v serije in opuse in jih razvršča po zvenečih imenih likovnega mainstreama. Na razstavi gojencev Mestne šole za risanje in slikanje v Jelovškovem likovnem salonu nismo zasledili ne zvenečih imen ne neskončnih serij

'posameznih avtorjev, ki drugam kot v z dolgočasno rutino in ponavljanje tako ali tako ne more pripeljati, ampak tisto mnogovrstnost izraza in idej, ki je v tem prostoru likovnega monoteizma in monopolizma tako redek pojav. "Pustiti moramo govoriti številnim glasovom", bi rekel Derrida. In dela na razstavi ne govorijo s sterilno akademsko popolnostjo, ampak z odprtostjo v različne govorice, ki ponujajo številne možnosti lastnega razvoja.

Mestna šola za risanje in slikanje, katere gojenci so prispevali izdelke za omenjeno razstavo, je zasebna šola za visokošolskim programom in kot takšna orje ledino v našem prostoru. Deluje od leta 1990 in je kljub začetnemu eksperimentalnem obdobju s svojim pedagoškim pristopom in odprtostjo uspela oblikovati

ODPRTOST KOT VODILO

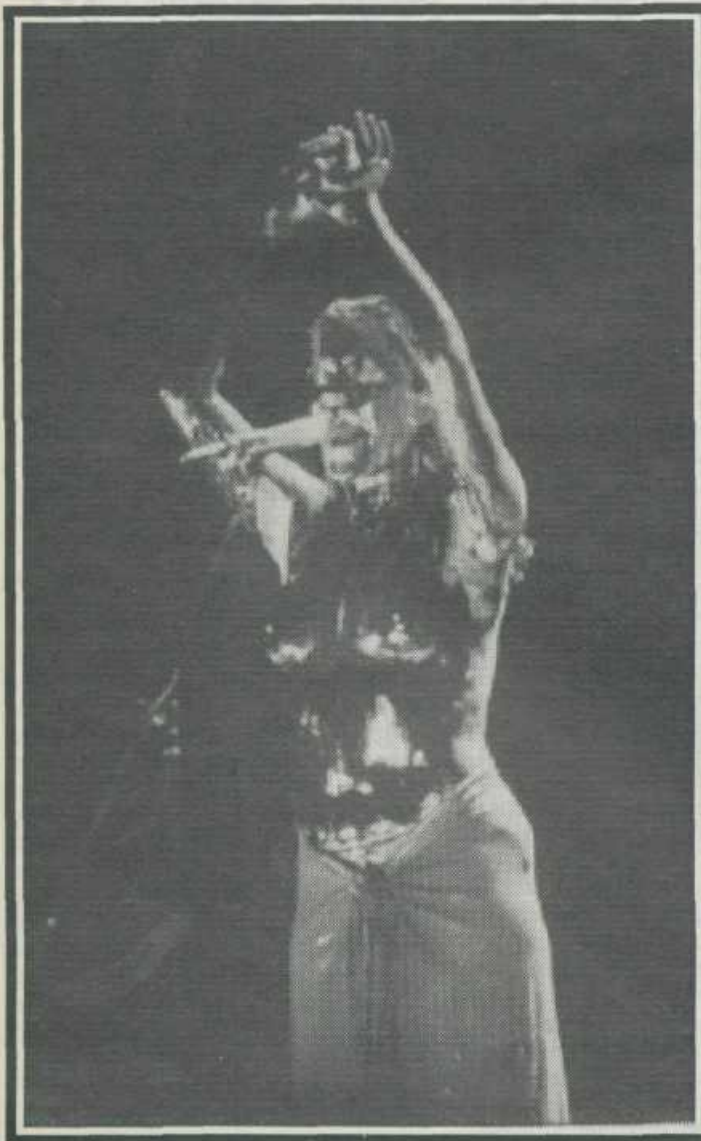
MESTNA ŠOLA ZA RISANJE IN SLIKANJE

lastno podobo. Ker je vpis v šolo prost, se lahko vpiše vsakdo, ne glede na šolsko izobrazbo, kar je v primerjavi z omejujočimi pogoji Likovne akademije prava pridobitev za vse, ki se ukvarjajo z razvojem vizualne kulture. Čeprav je program šole v nekaterih delih še precej akademski, z obveznim risarskim in slikarskim drilom, v zadnjih letih vpeljuje nove predmete in odpira nova področja v raziskovanju vizualnega. Tako v tem šolskem letu vpisuje v študij animacije, stripa, karikature in ilustracije, s čimer bo okrepila študij slikarstva z blagodejnimi učinki pop-kulture. Za šolo je značilno, da ne kaže nobenih predsodkov do kakršnihkoli oblik vizualnih komunikacij, tako da so umetniška oljna slika, strip ali pa reklama v časopisu deležni enake pozornosti. Vrednotenje različnih oblik vizualnega izražanja skozi optiko njihove lastne govorice je močno pomembno za razvoj splošne vizualne kulture, k čemur pripomore predmet Likovne analize kot pomembno orodje za delo v labirintih teoretskega vrednotenja likovnih del. Teorija je konstitutivni del ustvarjalčeve osebnosti in romantičnim predstavam o

umetnikih, ki v svojih podstrešnih sobicah ustvarjajo velika dela in nikoli ne preberejo nobenih knjig s svojega področja, nihče več ne verjame. Preberite Van Goghova pisma bratu, pa boste videli, da je bil kljub stereotipu umetnika, ki naj bi se zanašal samo na moč lastne intuicije, tudi močan teoretik. Pomemben predmet, ki ga šola uveljavlja, so Oblikovne zasnove kot nekakšen ventil, ki pušča največ ustvarjalnih možnosti. Tu se preizkušajo različne tehnike in materiali in veliko teh del je bilo postavljenih na razstavi v Jelovškovem likovnem salonu. Poleg teh dveh predmetov, ki sta glavna aduta šole, za barvno občutljivost skrbijo Barvne študije, vse ideje, ki jih dobite pri Likovni teoriji, pa lahko opredelite s pomočjo Likovne tehnologije. Še seznam predavateljev: Marin Berovič, Milan Butina, Milan Erič, Dušan Kirbiš, Jure Mikuš, Vid Pečjak, Igor Rehar, Mladen Jerčič in Darko Slavec, ki sta tudi ustanovitelja. Informacije o kakršnemkoli zanimivem dogajanju na šoli pa še sledijo. Info: ART agencija d.o.o., Ljubljana, p.p.577.

FRANCI NOVAK

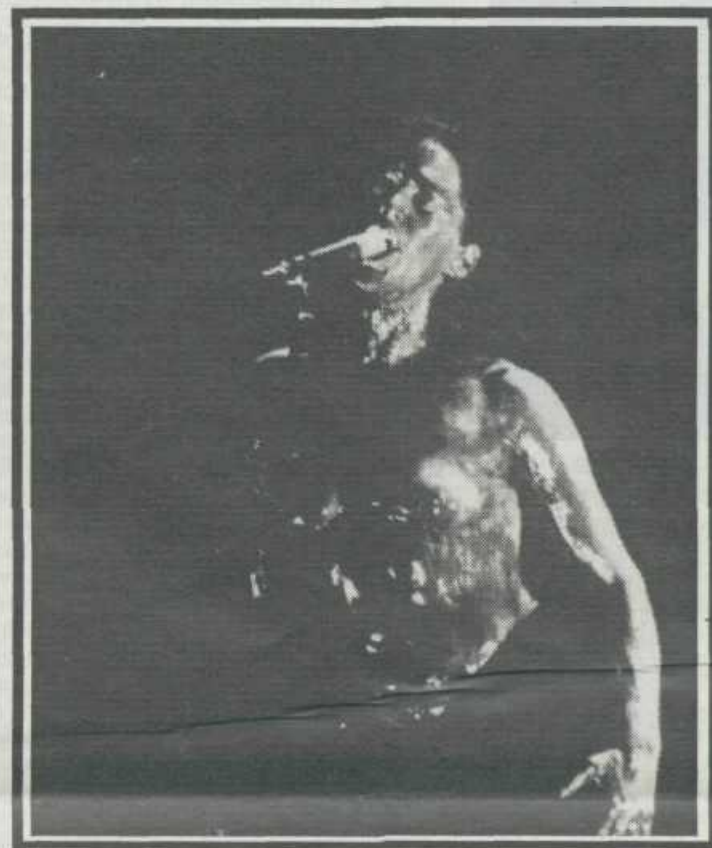
DIAMANDA G(A)LAS

glasu se pozna operno šolanje, le da si pevka z njim privoščila veliko več, kot bi si klasični operni pevki spodobilo. In ta prvi del Diamandinega nastopa bi seveda brez zadržkov naslovili Sodni dan, kot je avtorica sama imenovala svoj nastop.

V drugem delu (pravila in deklace tudi tokrat nepopustljive), pa je Diamanda predstavila predvsem

material s plošče The Singer, ki velja za izjemo v njenem diskografskem opusu, za najbolj poslušljivo (komercialno bi v njenem primeru težko uporabili) in normalno ploščo. Galasova je bila sedaj oblečena v črno obleko, spremljala pa se je na akustičnem klavirju. Izvajala je starejše bluesovske in gospel komade in temu primerna je bila tudi izvedba,

ki se je raztezala od zamolklega petja v stilu starih črnih bluesovskih pevcev preko gospelovske čiste intonacije, do jazzovskih glasovnih premetov in preskokov v nevrotično kričanje refrenov.

Izkazala se je tudi kot solidna pianistka, ki se lahko več kot zadovoljivo dopolnjuje z igranjem na klavir. Ta drugi del koncerta je trajal skoraj eno uro in je dobrodušil publiko, ki je Diamanda klicala na dodatek: At the dark end of the street. Omeniti je treba izjemno prefinjeno oblikovanje luči in glasu, kar je bilo delo Dana Kotlowitza in Erica Liljestranda (tudi oblikovalec tona za Laurie Anderson). Predvsem delo Dana Kotlowitza je bilo prava šola scenskega oblikovanja luči, saj je z minimalnimi sredstvi, a z izjemnim občutkom za prostor še nagrajil že tako vrhunski recital Diamande Galas.

Nastop Diamande Galas je še enkrat potrdil, da v Ljubljani zlahka razprodaš v bistvu nekomercialne projekte, saj so bili razprodani prav nastopi raznih "utrganetov", kot npr. Johna Zorna in Residentsov, medtem ko mnogi bolj razvpiti avtorji komaj zapolnijo parter. Zato se že zdaj postavite v nizki štart za vstopnice za koncert Philipa Glassa, kajti Ljubljana je včasih res čuden, prečuden kraj.

Z. K.

Sreda, 22. september 1993. Zunaj gnil jesenski večer, Ljubljano polni značilna podalpska megla. Veliko dvorano Cankarjevega doma polni tema. Skoraj razprodano dvorano zaprejo deset minut po deveti in nekaj zamudnikov ostane do odmora zunaj. Pravila in deklace na vhodih so neizprosne.

Najprej čista tema, še zadnje pokašljevanje v dvorani potem pa prvi boleč zarez v tišino: glas Diamande Galas. Diskretno, ozko usmerjeni reflektor izriše njeno postavo. V rdeči svetlobi stoji ženska z mikrofonom, do pasu gola, pomazana s tekočino, ki v rdeči svetlobi učinkuje kot kri. Diamanda izvaja najnovejši del

svoje Kužne maše, skladbo Ni več vstopnic za pogreb, zadevo posvečeno (tudi) žrtvam Aidsa. Diamandin glas varira od nevrotičnega recitiranja, do izbruha gorenih krikov in včasih se zdi Velika dvorana kar premajhna. Izkazuje se tudi za manj akustično, kot smo do sedaj verjeli. Kdor se spomni nastopa Diamande Galas pred leti v Festivalni dvorani, se bo verjetno strinjal, da je njen takratni nastop v veliki meri pokvarila prav neprimernost dvorane. Torej, deležni smo bili dobrih dvajset minut fesnično peklenke maše, kjer je Diamanda vražje preigravala svoje tri in pol oktave glasovnega razpona. Njenemu

MED PLATNICAMI

Revija 2000, Ljubljana 1993, 339 str., 2900 SIT

Z izidom II. dela Osvobodilnih spisov postaja opus Kocbekovih dnevninskih zapiskov, razmišljanj-javnega nastopanja in dopisovanja vsebolj zaokrožen, še posebej najobčutljivejše obdobje oblikovanja njegove osebnosti oziroma dokončnega oblikovanja njegove politične orientacije v stalnem preverjanju odnosa do vere in Cerkve.

V obeh knjigah, ki skupaj presegata 1000 strani, je zajeto verjetno eno najburnejših desetletij slovenske zgodovine oziroma desetletje, ki Slovincem prvič v zgodovini ni prineslo le menjave gospodarjev. Zajeta so namreč besedila med leti 1941 in 1951, ki bi ju lahko, leti namreč, v političnem smislu označil tudi za leti vzpona in padca Edvarda Kocbeka. Če je bil njegov politični vzpon ob okupaciji le splet naključij, pa kaj podobnega ne moremo reči za njegovo politično smrt.

V knjigi Osvobodilni spisi II prevladujejo pisma in govori in prav neverjetno je, koliko lahko povedo o nekem času, o nekem človeku in njegovih mislih, ki v Kocbekovem primeru ne le presegajo takratni sicer časovno pogojeni miselni okvir, temveč celo segajo v današnjega sveže in živo; predvsem kot svarilo.

Kljub vsemu pa ga ne pronicljivost ne politične izkušnje niso obvarovale že znane politične usode. Morda je temu botrovala vera oziroma tisto, kar ga je ločevalo

OSVOBODILNI SPISI II

od "tovarišev" iz partijskih vrst - zaupanje v človeško dobroto in poštenost, čeprav je že v svojem referatu na tečaju krščanskih socialistov v Poljanah pri Dolenjskih toplicah 27. februarja 1944 govoril: "... Brez svobode nazorskega in duhovnega izživljanja ni človekove kulture in človečnosti..."

Verjetno v pričujoči knjigi najpomembnejše besedilo za dojetje kocbekove osebnosti pa je njegov govor v CK KPS 4. oktobra 1946, kjer izbere med strahom in pogumom in partijo opozori na njene lastne napake: da uporablja napačne in slovenskemu prostoru

tuje metode prepričevanja (omeni tudi politično policijo), plitko propagando ter da si prisvaja več oblasti, kot ji kot članici OF pripada. Ugotavlja mrtvilo v kulturnem življenju in zanj obtoži ljudi majhnega formata, ki so dobili možnost odločanja, potem ko so uspešno prebrali zgodovino VKPB. Menjajo se le ljudje.

Avtorjem gre vse priznanje, da so se lotili tega projekta. Pisma in govori so konec koncev verjetno pristnejši odraz nekega časa v primerjavi s kasnejšimi spomini, pa še Kocbekov smisel za ubesedovanje odtehta svoje.

GREGOR PREAC

FERUS V KRIŽANKAH

Koncert makedonskega Roma, multiinstrumentalista Ferusa Mustafova, v petek, 17. septembra, je z glasbo in delno občinstvom narodno obarval podobo ljubljanskih Križank. Tudi letos je nastopil z ekipo (tokrat praznje oblečenih) glasbenikov, ki je bolj pasivno odigrala svojo vlogo, ker jim ob mojstru, kot je Mustafov, ni preostalo drugega. Sploh pa niso bili za med staro šaro, saj so s svojim ritmom in spremljavo dajali odlično podlago celotni glasbeni podobi, s kratkimi solo vložki harmonike, kitare in bobnov, so se nedvomno izkazali. Bistveni toni, ki so glasbi dali ime in jo naredili tako polno in melodično, pa so prihajali izpod rok in ust Ferusa Mustafova. Njegovo igranje na klarinet, saksofon, ali oba instrumenta hkrati - zanj to ne predstavlja nikakršnega problema, je h gibanju spravilo slehernega, še tako zadržanega obiskovalca. Da bi bila zabava še večja, se je na odru dvakrat pojavila trebušna plesalka, ki je povzročila pričakovane ovacije občinstva. S svojim bolj za lase privlečenim plesom ni pustila posebnega vtisa, je pa vsekakor popestrila večer. Kot druga noviteta se je predstavila pevka, ki je ob južnobalkanskih in romskih tonih glasbe, dodala tej zvrsti tipičen pripev. Ta pa ni bil edini, saj je Mustafov z ekstremno dolžino ekshalacije v saksofon in klarinet izjemno ustvarjal neke vrste improviziran jazz, z lahkotno nežnimi melodijami pa je na tu in tam odplaval Orientu nasproti. Za zaključek je dodal piko na i z odigranim venčkom slovenskih polk in se do naslednjega leta poslovil.

Za tiste, ki si koncerta niste ogledali, ostane v utero izid CD-ja (live), ki se bo, upajmo, kmalu pojavil tudi pri nas.

MR. WRONG

Kaj imajo Mariborčani proti Ljubljančanom? Zaenkrat nič učinkovitega.

A FEW GOOD MEN - FILM O ODGOVORNOSTIH

KJER NI INFLACIJE

privlečen - morda namenoma, in morda upravičeno. Marınca, ki zdravstveno ni dorasel svoji službi, in ki se obupno trudi za premestitev, nihče ne jebe, dokler ne poskusi trgovati za svojo rešitev. Potem uprava za pritožbe njegovo pismo preda komandantu baze, in ta se odloči, da bodo fanta vzgojili. Med to "vzgojo" marinec umre, in kolega, ki sta dobila ukaz, da ga naučita vojaškega kodeksa, se znajdeti v priporu, z grožnjo dosmrtnje ječe v Fort Leavenworthu nad glavama. Ker je komandant baze (Jack Nicholson, ki sprva malo preveč spominja na svojo vlogo v "Čarovnicah") velika zverka, predvidena za sedež v National Security Council, se sproži mehanizem vojaškega Sistema, ki naj prikrije sledove oficirske krivde in obtožena vojaka varno privede do obsodbe. Stvar v zadnjem hipu spodleti, ker se juppijevski pravnik odloči za tveganje lastne kože in ker ima velika zverka prevelik gobec.

Vmes polkovniku "Nicholsonu" podrejeni major, ki je najprej poniknil, potem pa se spet pojavi in obljubi, da bo pričal proti njemu, izgubi moč za ta konstruktivni upor vojski in se raje odloči za neko vrsto harakirija. Če Tom Cruise že avtomatično veže "Dobre može" na "Top Gun", veže majorjeva vloga film na "JFK" Oliverja Stoneja in sporočilo silovito intenzivne vloge, ki jo v vrhu "JFK" igra "Redki dobri može" se lotevajo dela istih vprašanj, a veliko bolj implicitno.

Inteligenten "Top Gun"? Poljudni bratec "JFK"? Oboje, a še en film je, ki ga vidim v tem vzorcu, in mislim, da Cruiseju z "Dobrimi možmi" uspelo, da tukaj popravi nek dolg "Top guna". Gre za staro delo, "Strategic Air Command" z Jamesom Stewartom, za antagonist veliko bolj slavnega filma "Dr. Strangelove". "S.A.C." je bil "Top Gun" 50. let, a s čudovitimi razlikami. Ne le, da "S.A.C." ni "macho" film, ne v odnosu do letenja ne do žensk (čeprav je v odnosu do žensk to seveda film iz 50. let), "S.A.C." je civilen in državljanski proti gung-ho nasledniku. In "S.A.C." se, čeprav nekritično, posveti vprašanju potrebnosti oboroženega aparata ter njegovega urjenja za ubijanje za mirno življenje civilov, ki "Top guna" ne bi moglo manj zanimati. Stewart je bil končno pilot v B-17 nad Nemčijo (mislim, da celo s štiridesetimi bojnimi poleti, in iz vojske je odšel kot polkovnik) in je vedel, kaj igra. Ti isti vprašanja o potrebnosti vojaškega aparata in vzgojenega nasilja ter odgovornosti do svojih ljudi, vojaških kolegov, podrejenih in civilov, je druga tema movieja "Few Good Men". Končno so USA 2. vojno, ko je potencialno tudi njim šlo za življenje, srečno preživele vsaj toliko zaradi poguma, vztrajnosti in samožrtvovanja vojakov, kot so bili marinci, kot zaradi industrijske in tehnične premoči. In ker - kot sta nam pokazali zadnji leti - čas vojske še ni

It has been said (by Robert Heinlein among others) that any ethical system worthy of the name must have as its goal the survival of the species, the nation, the family, and the self, in that order.

Jim Baen, 1989

New Destinies VIII, p. 272

minil, razmišljanje o vojaki in vojaščini še ni zgolj predmet za komedije in zgodovinske filme.

Slovenski gladalec lahko "Dobre može" gleda in ga doživlja kot pravljico. Ne verjamem, da bi bila slovenska kultura sposobna pripraviti takšno delo ali delce, razen kot komedijo. Ne morem si predstavljati slovenskega pravika v vlogi, ki jo igra Tom Cruise. Zelo težko si predstavljam slovenskega sodnika v sosednji vlogi, z dostojanstvom in poklicno odločenostjo. In sploh si ne morem predstavljati slovenskega brigadirja na Nicholsonovem mestu. Predpostavljam pa, da ob vsem slabem, kar lahko rečemo o Ameriki, ta film tam ni smešen. Osnovni razliki, na kateri me film opominja sta, da so USA nedvomno suverena država, ki se zaveda svoje odgovornosti zase in do neke mere tudi svoje odgovornosti za svoje sosede - in da na oni strani Atlantika vsaj formalno spoštujejo moralno pokončnost, ki je pri nas smešna. Končno tam vsakega nekaj časa kak *career* funkcionar odstopi, ker mu dokurči ravnanje njegove oblasti, to javno pove, in verjetno ga vsaj nekaj ljudi potem nima za totalnega butla. Seveda pomaga, da potem ne gre "na led", temveč ima realno šanso za socialno nič manj ugodno privatno službo. Ker pač imajo tam "check and balance" v sistemu, pri nas pa ne.

SAMO RESNIK

MED BUKVAMI

KNJIŽNO SEJMARSTVO

Frankfurt ne slovi le po avtomobilskem, temveč tudi po knjižnem sejmu, kjer se bodo od 6. do 11. oktobra v skupnem nastopu predstavile tudi 4 slovenske založbe (Mladinska knjiga, Cankarjeva založba, DZS in Založba EWO) ter 7 slovenskih tiskarn. Drugi dan sejma bo prireditel "Slovenski dan, ki jo bosta s kulturnim programom popestrila Drago Jančar in Boris A. Novak. Ne bo manjkala niti slovenski minister za kulturo. Da bo le vse kulturno!

DINOZAVROVSTVO

Če ne bi prej za dinosavri ponoreli že v ZDA in Evropi, bi pomislili, da vrag šalo jemlje pri Državni založbi Slovenije. Svojo kratko DZS so vsaj začasno pomensko spremenili v Dinosaurs zavzemajo Slovenijo. Poleg knjige Jurski park so izdali revijo Dinosaurs, ki ji bo tedensko sledilo še 17 števil. Vsaki številki je priložena plastična kost, v zadnji številki pa bo pika na i dinosavrska koža - sestavili bomo lahko pravcatega dinosavra. Še niste vedeli, je prelestno žvrgoleči slavček neposredni potomec dinosavrov.

Primož Jovan: PTICA IN NEON, Založba Didakta, Radovljica 1993, 69 str., 1700 SIT

Robert G. Minnich: SOCIALNI ANTROPOLOG O SLOVENCIH, Slovenski raziskovalni inštitut - SLORI, Trst & Založba Amalietti, Ljubljana 1993, 190 str., 3097,50 SIT

Michael Chrichton: JURSKI PARK, Državna založba Slovenije, Ljubljana 1993, 370 str., 1400 SIT

Oleg Križanovskij: MLADOST ČRNOGLEDEGA HUMORISTA, Založba Eurospekter, Ljubljana 1993, 408 str., 2500 SIT

Ciril Ribičič: RAD SEM JIH IMEL, Založba Mihelač, II. dopolnjena izdaja Ljubljana 1993, 306 str., 3150 SIT

Nace Grom: SKORAJ TISOČ NOČI, Založba Eurospekter, Ljubljana 1993, 148 str., 1400 SIT

Talal Hadi: TUJEC V RAJU, Revija 2000, Ljubljana 1993, 107 str., 1200 SIT

dr. Janko Belak: PODJETNIŠTVO, POLITIKA PODJETJA IN MENEDŽMENT, Založba Obzorja, Maribor 1993, 507 str., 6342 SIT

MED PLATNICAMI

ALEKSANDER ZALAR

DEŽELE NA KONCU SVETA

Založba Amalietti, Ljubljana 1993, 200 str., 3.850 SIT (trda vezava) 3.390 SIT (broširana)

Južna Amerika, Evropa, Afrika, Avstralija z Oceanijo, Azija oziroma Mehika, Brazilija, Kenija, Nova Zelandija, Papua-Nova Gvineja, Maldivi, Goa, Nepal, Indija, Šri Lanka, Japonska, Tajska, nikogaršnje ozemlje Zlati trikotnik... - prav nič ni čudno, da je pogumni možakar že v poznih zrelih letih.

Stota Amaliettijeva knjiga, potpisna lepljenka s petih celin, s 101 črnbelo in 35 barvnimi eksotičnimi fotografijami, nas vodi v povečini popolnoma neznane svetove, kjer avtorju ni bilo potrebno nič drugega, kot da je ostal na prizorišču, oziroma je ni popihal pred domorodci. Spominom je spretno dodal še del zgodovine in legende in zgodba je bila rojena.

Tako zvemo, da so se davni prebivalci Mehike Tolteki radi žogali, njihova igra pa je spominjala na današnjo košarko. Žogo so morali vreči skozi kamnit obroč, pri čemer so lahko uporabljali le kolena, boke in komolce. Poraženo moštvo so žrtvovali bogovom... Asociacije na Slovence so zdaj in kasneje zgolj slučajnost.

Bosi Maori z Nove Zelandije v rdečih, črnih in belih resastih krilih med plesom poskakujejo in molijo jezike. V Sloveniji vse več ljudi nemo molli predse roke.

Še kanibalizem se v deželi kodrastih las - Papui-Novu Gvineji počasi poslavlja, pa pri nas vsaj tako imenovani politični kanibalizem spet dviga glavo. In še nekaj še žugajoče dviguje v naši domovini - prst, češ "Pred poroko pa nič!", medtem ko na Papui velja, da več kot jih ima ženska pred poroko, bolj jo cenijo. (Na predstavitvi knjige so se v tem kontekstu vsi govorci sramežljivo izogibali določenim poimenovanjem, tako da je bil tulec na moškem spolovilu kodroglavega Papuanca tisto na tistem.)

Ko si je dal avtor v Goi, nekdanji portugalski koloniji v Indiji, pri potujočem čistilcu ušes postreči, je modro ugotovil, da je jasen dokaz pomanjkanja domišljije pri Slovencih tudi to, da si navkljub na gosto posejanim kamnom v številnih slovenskih ušesih nihče med nami še ni lotil poklica čistilca ušes. In pri takšni nezaposlenosti in ob vsesplošni neposlušnosti!

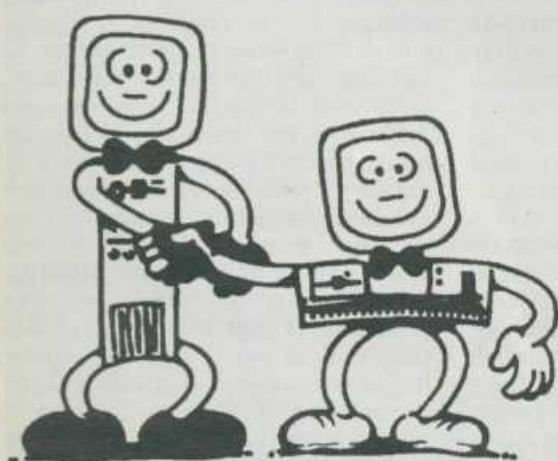
Kar vidim jih, moraliste, kako se jim po papuansko dvigajo lasje, ko obračajo liste s fotografijami v Zalarjevi knjigi, in antropologe, ki jim slednji odpadajo ob avtorjevih razmišljanjih, da je ponekod v teh svetovih videl Evropo pred 10.000 leti.

Navkljub vsemu oziroma ob vsej privlačnosti dela v vseh pogledih pa je avtor zamudil veliko priložnost, da bi nas s še bolj pronicljivim opazovanjem zapeljal v še večje globine tega skrivnostnega sveta. Je pa na predstavitev prinesel čudovite primerke vzhodne etnološke zakladnice: maorske klipce, papuanske preproste kamnite sekire, kašmirsko preprogo, kar pa bralcu ostaja skrito.

GREGOR PREAC

RAČUNALNIKI ŽE DANES DELAJO PO SVETOVNIH NORMAH

z izbranimi sestavnimi deli, rednim vzdrževanjem in odpravljanjem napak zagotavljamo vsaj 99 procentno izkoriščenost vašega informacijskega sistema.

računalniki GAMBIT, svetovanje, tiskalniki

EPSON, računalniški inženiring, lokalne mreže

NOVELL, servis, risalniki ROLAND, modemi in

telefaksi ZYXEL, zastopstva, monitorji EIZO,

programska oprema, DEICO, izobraževanje, SMC

GAMBIT™

Odločitev poslovnih ljudi!

Gambit je zaščitena blagovna znamka z nadzorovano kvaliteto.

GAMBIT TRADE, Ljubljana, Savska 3, tel 061 111 318 fax 061 120 108
SAGA, Nova Gorica, fax/tel 065 32 322

Zgodilo se je, da sem prve avgustovske dneve obtičal v Novem mestu. Razjedalo me je dolgočasje, v notranjosti sem krvavel po avanturah, duša je kričala in kocka je padla. Beograd! V nekaj dnevih si uredim vizo in enega običajnega popoldneva, ki je naključno bilo četrtkovno popoldne, kupim karto, pozdravim Branka (kolporter Mladine na Bavarcu) in se odpravim. Pot nas pelje preko Maribora do madžarske meje. Majhen postanek in naprej. V Kaposvaru se zamenjata avtobusa. Prestopamo. Vozniki si sežejo v roke in karavana gre dalje. Proti prvi jutranji zarji jugoslovanska meja. Cariniki nas zadržijo pol ure. Po zaslišanju gremo. Čez Sombor in Novi Sad prihajamo v Beograd. Na avtobusni postaji napad deviznih dilerjev. Zamenjam 10 DEM za 300 000 000 dinarjev. Okay. Kupim karto za Pančevo, kjer imam bratranca, ki je z ženo in hčerko pobegnil iz Mostarja. V ruzaku nosim "humanitarno pomoč": kavo, cigarete, obleke, mila... V Pančevu se nenapovedan pojavim pri bratrancu in veselju ni konca. Na mizo pade liter mekane rakije in prične se obujanje spominov. Gostijo me "tri dni in noči", na mizi se je nahajalo najboljše tisti hip in pogovor ni zamrl. Znamenita balkanska gostoljubnost. Okay in hura! Srce pa me vleče dalje. S ponedeljkovim jutrom napadem Beograd. Tokrat zares. In tu se začne rock'n'roll.

Hodim po Beogradu in ga občudujem. Mesto z mogočno arhitekturo, ki ji ne poznam porekla, ker o tem nimam pojma. Vendar zelo impresivno. Pretok ljudi po ulicah je ogromen. Pravo

BELI GRAD V ČRNIH ČASIH

evropsko mesto? Sprašujem po študentskem radiu. Naletim na mladeniča, ki mi pove, da iščem Radio Indeks in da se nahaja v prostorih Radia Beograd. Dvakrat zgrešim (Odpusti mi bog) pot in enkrat zgrešim (Zdrava Marija) stavbo. Varnostniki mi omogočijo interno zvezo z glavnim urednikom. Povem mu, da prihajam iz Slovenije, da hočem pisat o Beogradu, da me vleče rock'n'roll. Zgleda, da sem zvenel zadosti prepričljivo egzotičen, saj čez pet minut prihaja delegacija: glavni urednik Zoran in njegova desna roka Danko. Vljudnostne fraze, da ohranimo obraze, prvih pet minut. Zapišem jih za posnetke srbskih underground bendov. Pustim jim prazno kaseto. Sprašujem jih o možnosti prenočišča. Naredijo se neumne. Okay. Sprašujejo me trparije o Sloveniji. Nakladam. Zmenimo se za naslednji dan ob dvanajstih. Hočejo me v program. Hura! Stisk rok in spet sem na cesti. Odkrivam mesto. Pred Filozofsko Fakulteto zagledam oder. Zvečer bo koncert. Super! Sprehajam se po Knez Mihajlovi ulici in tu je zgodba dneva. V fontani, ki se nahaja sredi ulice, zagledam žensko nedefiniranih let med 40 in 50, ki popolnoma gola kriči: "Dosta mi svega, nemam para, nemam šta da radim...". Njeno telo že dolgo ni več vabljivo, nasprotno, naslaga sala in maščobe delujejo odvratno. V njenih ustih se nahajajo samo še ostanki nečesa, čemur se je včasih reklo zobje.

Fotografiram in čakam na razplet. "Poličnike" prehitijo borke za ohranitev javne morale mesta Beograd. Žensko, ki protestira, podkupijo s sladoledom in vsa srečna se obleče. Akcijo "oblecimo nagico" tudi fotografiram in komaj pobegnem pred moralističnimi ženskami. Odkrijem vrt SKC-ja (Študentski kulturni centar). Spijem pivo in se odpravim v park. Popoldne preživim ležeč v travi (pa ne marihuani). Zvečer na koncert. Bend totalno nezanimiv. Pobegnem do SKC-ja. Ob pivu spoznam Predraga iz Bora. Narkoman. Pa vendar moj prvi beograjski znanec. Debatirava o vsem, razen o politiki. Okrog enih nas vržejo ven. Predrag pravi, da je na Akademiji žur. Okay, super, hura! Do žura. Tam pa ob ponedeljkih zaprto. Ni okay, ni super, ni hura. S taxijem se peljemo do KST-ja (Klub studenata tehnike). Ujamemo konec. Vržejo nas ven. Naključno najdeva bifeček, naročiva pivo in razpravljava o prenočišču. Predrag obvlada vse. S taxijem do njegovega prijatelja. Pred ograjo zvoniva. Brez odgovora. Preskočiva ograjo, vhodna vrata niso bila zaklenjena, smo že v prijateljevi sobi. Ga ni. V trenutku zaspi. Zbudi me prepir. Tip je prišel in nas podi iz stanovanja. Ura je šest zjutraj. V nekem bifečku pijeva kavo. Predrag me vabi do drugega prijatelja, jaz ga imam zadosti in tu se razideva. Odvlečem se do Kalemegdanskega parka in na

klopce premešlim par uric. Od tam na radio, kjer me sprejme Mičo, ki mi je posnel kaseto. Takoj se zadebatirava o muziki in življenju nasploh in oh. Vpraša me, kje sem spal in še pred odgovorom se ponudi za gostitelja. Zelo svetel človek. V radijskem baru pijemo pivo. Potem v oddajo za gosta. Zanimajo jih predvsem naši velikaši: Laibach, Miladojka, Borghesija, Polska Malca. Sprašujejo o lepoti Anje Rupel. Nakladam to in ono. Dobro se zabavamo. V studiju mi vrtijo nove Fugazzi-je. Super! Pridružijo se Zoran in Danko. Z njimi najdem malo skupnih besed. Ko vidim, da se niti ne trudita v tej smeri, odneham še sam. Mičo me povabi k njemu domov na ribjo čorbo. Živi na podstrešju, študira fiziko, preživlja se z delom na radiu in je ribič, njegov gazda-sobodajalec pa izvrstno kuha. Poslušamo Nomeansno in se prenažiramo. Za desert lubenica. Zvečer se odpravimo do študentskega naselja. Spoznam Sašo in Dejana, pijemo pivo in poslušamo nove Primuse. Saša je živa enciklopedija rock'n'roll-a, drugače pa bolj zaprt človek. Dejan pa je zabaven študent. Zapijamo se do polnoči, potem pa do KST-ja. Mičo obvlada zastojnsko vstopnino in tokrat naletimo na polno. Žurira se na vrtu, muziko vrti tip z radia B-92. Dobro je obvladal sceno. Spoznavajo me s tipi in deklicami, s temi in onimi, z vsemi se pogovarjam in zapijam in v trenutku me zmanjka.

Utrujenost in premalo spanca sta naredila svoje.

Zbudim se ob dveh popoldne v študentski sobi. Na nasprotni postelji sedi Saša in se mi smeji. Pravi, da sem prejšnji večer zaspal na rami neke deklice, ki si je od večera obetala več, jaz pa da nisem spravljal niti besede iz sebe, kaj šele da bi naredil kaj konkretnega. Smejim se še sam. Odvlečem se do stranišča in oj, groza: čučavac. Lahko sem lačen, žejen in kar je še tega, ampak ko serjem, hočem sedet. Userjem se na hitro in preklinjam do nezvesti. Po kavi brez sladkorja povabim Saša na čevapčiče. Človeku je nerodno, na obrazu mu berem srbski ponos, na koncu popusti. Za dve markji se najeva in napijeva. Vmes zamenjam še 10 DEM, ki ta dan veljajo že 1 050 000 000 dinarjev. Za približno 1 marko se dobro naješ. Po čevapčičih skočimo do trgovine, kupimo liter loze in nazaj do študenta. Tam že srečamo Dejana in na njihovem balkonu se zgodi tipičen študentski žur. Pijemo lozo, poslušamo muziko in gledamo Beograd v noči. Potožijo, da so prejšnje poletje vsakodnevno na balkonu spili najmanj zaboj piva, zdaj pa da ni denarja niti za hrano. Žalostno. Ko uničimo alkohol, zaspi.

Zadnje beograjsko jutro se začne z obiskom. Mičo me bo spremil na postajo. Poslovim se od Saša in Dejana, menjava naslove in to in ono. Adijo in zdravo. Z Mičom do postaje. Karta nazaj me velja 23 DEM. Z Mičom zapijeva še moje preostale dinarje. Avtobus ne čaka, roka še enkrat pomaha in Beograd ostane v daljavi.

BORIS PETKOVIČ

Igor Kan: Rojen v CCCP

Pred leti se je dalo dobro zaslužiti s posredništvom, danes je prenevarno. Jaz sem začel z desetimi rublji in tremi kolegi, prodajali smo PC-je, in po treh mesecih smo imeli na knjižici deset milijonov rubljev. Takrat si dobil dolar za šest rubljev. Ko pa sem prišel v banko, da bi dvignil denar, mi niso pustili. Lahko smo dvignili le en milijon rubljev, za vse štiri. Zato ljudje sedaj raje delajo z gotovino, to pa je bolj nevarno. Name niso nikoli streljali. Eden od mojih prijateljev je dobil kroglo iz kalašnikova, a so ga v bolnici rešili. Prestal je šest operacij. ★ Najprej sem organiziral kooperative, pri koncu 80-ih je bilo to lahko. Imel sem prijatelje, ki so na črno menjavali denar, dobil sem devize in z njimi smo kupili računalnike. Dober PC z Epsonovim tiskalnikom smo prodajali po sedemdeset tisoč rubljev, na Zahodu je stal manj kot dva tisoč dolarjev. Tako smo dobili deset milijonov rubljev v treh mesecih. Danes je to prenevarno zame. ★ Ne, nimam avta, vozim se s taksijem. Z avtom so same težave, rezervni deli, popravila, pa še ukradejo ti ga. ★

Si Korejec, ki živi v Moskvi. Kakšno je to življenje, in kaj meniš o prihodnosti bivšega imperija?

Življenje ni posebno dobro, tudi zaradi diskriminacije Nerusov. To ni Južna Afrika, a vseeno. Rojen sem bil na Sahalinu, kjer nas je tedaj - leta 1962 - živelo 150 000. Danes jih je zaradi diskriminacije ostalo le 50.000, ostali so se preselili v druge republike - npr. v Uzbekistan, Kirgistan. Tudi v Moskvi, kjer živim, se nacionalizem vse bolj čuti - v trgovinah, na cesti, v metrou, v restavraciji, vsak dan.

Vpliva na to tudi odpor do gasterbajterjev iz Vietnama?

Da, seveda, a Rusi vedo, da nisem Vietnamec, morda Kitajec, Korejec, Japonec. Nikoli me niso pretepli kot Vietnamca. Imel sem nekaj težav pri študiju - sedaj bi rad vpisal podiplomski študij ekonomije, in imam težave. Ne vem razlogov - lahko so politični, lahko nacionalni.

Si dolgo "v politiki"?

Le eno leto, a prej, še v socializmu, sem bil dve leti aktiven v kooperativnem gibanju. To je bil nekakšen vmesni prostor med belim in črnim trgom. Sedaj sem v vodstvu moskovskega študentskega kluba. Smo neodvisni, država nas ne kontrolira, nam pa delajo težave. In seveda nas nadzorujejo. Tako se o pomembnih stvareh nikoli ne pogovarjamo po telefonu, le v živo. Imamo programe za politično in gospodarsko preno, za razvoj v demokracijo in normalno družbo, a edini način, da lahko kaj storimo, je akcija na ulici - srečanja, demonstracije, takšne stvari. Gladovne stavke in podobno. Zdi pa se nam, da je glavni problem Rusije problem izobrazbe. Pri nas so ljudje zelo nizko izobraženi. Če hočemo normalno družbo, bomo morali skrbeti za izobrazbo. V Moskvi vidim veliko preveč lumpenproletariata. Pozna se, da so od začetka 20. let uničevali izobražene ljudi. Takšnih, kot je bil Saharov, je malo. Ruske inteligence, na kateri bi lahko gradili demokratično družbo, skoraj ni. Tako vodimo izobrazbeni program, predvsem za ekonomsko izobrazbo. Moram pa reči, da ne vidim nobenega upanja za bližnjo demokracijo v Rusiji. Velika ideja komunizma se je sesula, a demokracija ima tukaj malo podpore. Ne le v Rusiji, tudi pri Baltiku, In v Armeniji tudi ne, seveda. Demokracija nima večine.

Če je demokracija v manjšini, kdo ima večino?

V Rusiji ni nobene večine. V velikih mestih - Moskvi, Leningradu, Sverdlovsku, Novosibirsku - bi večina ljudi že rada demokracijo, v majhnih mestih in vaseh okoli Moskve in Leningrada in vsepovsod po deželi pa so največje sanje hrana, čevlji, obleka. Tam so ljudje ravnodušni, nobenih idej nimajo, samo jedli bi radi in se dobro oblekli. To je vse.

Kakšni so ruski študentje?

Vsak vleče zase. Prej niso marali komunizma, a komaj kdo se je bil pripravljen boriti proti njemu. Nekaj malega jih živi samo za znanost. Veliko jih govori, da bodo šli v tujino, a le nekateri od njih se res pripravljajo na odhod - z učenjem angleščine, matematike, računalništva. Veliko se jih ukvarja s črno borzo. Največjemu delu študentov pa je vseeno.

Dokler je bil Saharov živ, je držal skupaj gibanje za demokracijo. Po njegovi smrti se je vse razpršilo.

Vsaka republika in vsaka ideja zase, vsi proti vsem? In vaša armada? Se je je treba bati?

Sovjetska armada ni bila pripravljena za nobeno vojno, tudi za državljansko ne. V Afganistanu smo bili deset let, pa nobene zmage, sami porazi. Služil sem v vojski, poznam jo. Narkomanija, pretepi med enotami, pretepi v enotah, sovraštvo med oficirji in vojaki.

Resna vojaška sila v primeru državljanske vojne so specialci, del enot KGB, nekaj desantnih divizij, letalstvo. In seveda strateške atomske sile. Navadne divizije bodo šle domov.

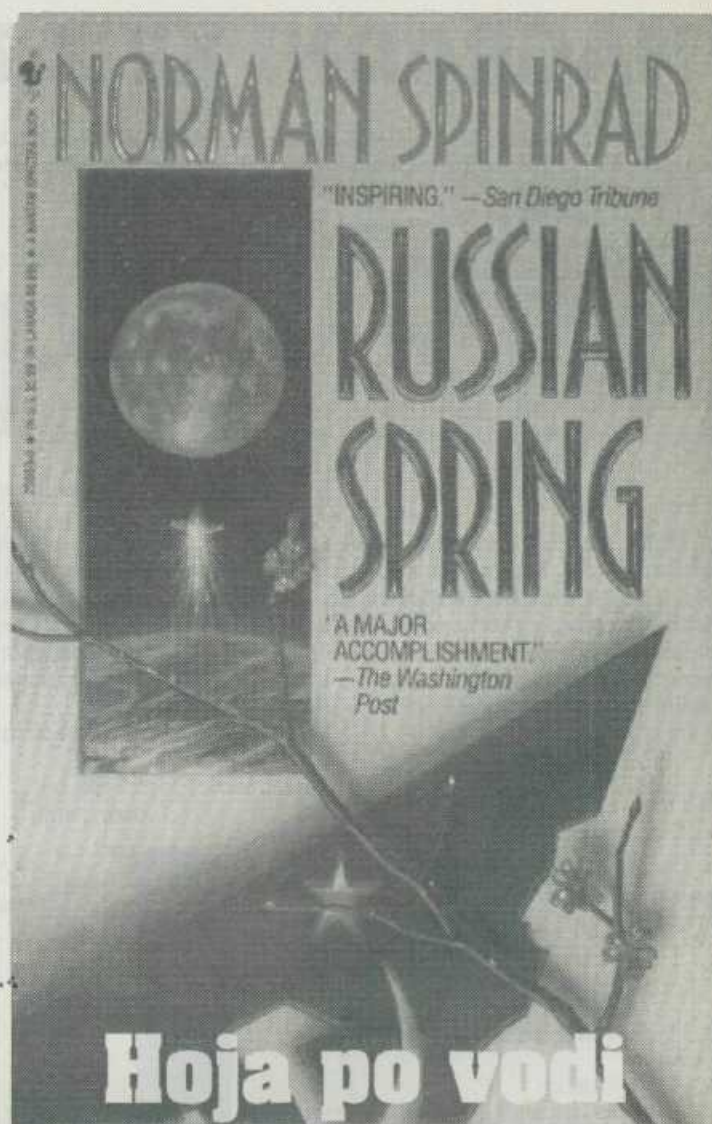
Je možna uporaba atomskega orožja v notranji vojni?

Ne vem, morda, a vsakdo lahko sabotira atomsko centralo. Navadnega orožja pa je v Rusiji ogromno, pušk, pištol, avtomatov. Zato sem se v začetku 90-ih umaknil iz biznisa, ker je bilo vedno bolj nevarno. Vsi imajo orožje. Moji prijatelji, ki se še ukvarjajo s trgovino, imajo vsi pištole in avtomate. Le tako se lahko branijo. Večina ljudi si je priskrbelo orožje za hude čase, a mnogi ga že uporabljajo. Moskva je zelo nasilno mesto. Mislim, da mora biti zelo podobna New Yorku. Grozno je. Veliko ubitih, veliko nasilja, veliko posilstev, organizirane skupine, ki si delijo črni trg, imajo pa dobre stike z birokracijo.

Misliš, da boš ostal v ex-Sovjetski zvezi?

Ne vem. Najbrž bom, ker imam rad Rusijo. Tukaj se znajdem, na Zahodu se ne bi. Morda bi se znašel v ZDA. Slišal sem, da je tam podobno kot v Rusiji. Ne, ne vsepovsod. A tudi oni imajo veliko deželo, veliko nasilja, veliko mamil, veliko revščine. Evropa je drugačna. Pa še majhna je. Za nas je Leningrad zelo blizu Moskvi, samo tisoč kilometrov, to ni nobena razdalja.

ALEX PEČNIK & SAMO RESNIK

Norman Spinrad: Russian Spring, Bantam Books, 1991, 645 strani

Ruska pomlad se po svoje zdi - in na nek način tudi je - konfeksijska knjiga o bližnji prihodnosti oziroma o sorodnem vzporednem svetu, kjer Sovjetska zveza ni razpadla in Clinton ni bil izvoljen, da bi morda spremenil nekatere trende. Kjer se ZDA do vratu pogreznejo v močvirje "Zvezdnih vojn" in ekonomskega kolonializma v Latinski Ameriki, si zapacajo dušo z notranjo jingoistično propagando in paranojo varnostnih služb, uničijo konkurenčnost svojega gospodarstva proti Evropi in končno postanejo približno to, kar je Andrej Saharov pred dvajsetimi leti svaril Brežnjeva, da se bo zgodilo Sovjetski zvezi. "najbolje branjena država iz Tretjega sveta", gospodarsko zlomljena vojaška velesila.

In v tem okolju najdemo mladega inženirja, ki ga ESA, Evropska vesoljska agencija, zvabi v Pariz, da bi jim predal nekaj zanimive vojaške raketne tehnologije, ki bi jo cvetoča Evropa uporabila v civilne namene. Fant pride v Francijo, sreča mlado in erotično navdušeno rusko prevajalko, Američani mu vzamejo potni list, ker se odloči, da bo ostal. Ameriški izgnanec, sanjač v real-političnem gozdu evropskega vesoljskega programa, in njegovo staranje, ter odraščanje obeh otrok. Z vznemirljivimi in čudovitimi dogodki na koncu, ko se sanje vseeno nekako izpolnijo.

Spinrad je literarno napisal tudi kaj boljšega, in s svetom znanstvene fantastike ta obsežni roman veže skorajda le dvoje - avtorjevo ime in ideali. Ljubezen do vesolja, orbitalna tehnologija, sanje o sončnem sistemu in zvezdnih poletih, politični in ekonomski ideali dobrohotnega sveta, zavest o velikem in kompleksnem svetu z mnogimi ljudmi, narodi, interesi, razlikami in podobnostmi. In ker si je avtor

vzel obilo prostora, imajo ljudje v knjigi čas, da dobijo globino, in da se spreminjajo. In nobeni heroji ne strašijo okrog.

Ne vem, če je knjigo vredno kupiti. Sam sem jo sicer kupil, pa nimam ne veliko denarja ne veliko preostalega prostora na policah. Definitivno pa trdim, da jo je vredno vzeti v roke, prebrati prvo poglavje, in morda nekoč tudi vseh 645 strani. Boljšo literaturo boste našli marsikje, boljše znanstveno fantastiko seveda tudi. Težko pa boste našli bolj polno diskusijo vprašanj prihodnjega desetletja ali dveh, ali boljše literaturo o emocionalnih vprašanjih življenja za vesoljsko tehnologijo, ali za sanje o zvezdah. Tako je pri meni na polici med Spinradovim starejšim, in literarno zanimivejšim (ter marsikje sorodnim "Bug Jack Barron", romanoma "Timescape" in "In the Ocean of Night" astronoma in pisatelja Gregoryja Benforda, ter podobno obsežno, pa manj uspešno "Colony/Island One" Bena Bove.

Tudi pogled na osvobajanje malih evropskih držav je zabaven, ker je to pač pogled iz velike države na drugi strani planeta, kjer pisatelja bolj zanima preživetje in blagostanje sveta kot sanje malih skupnosti.

In še to - po "Ruski pomladi" se bralec spet - najbrž se lahko tudi prvič - zave čudeža mirnega konca hladne vojne, umika Rdeče armade domov in razpada ZSSR. In tistih tisočev bojnih raket, ki čakajo na uničenje.

In če preberete vsaj prvo poglavje, boste spoznali Roba Posta, in slišali o hoji po vodi.

"You can walk on water. You have to give up everything else to do it, but you can walk on water."

Ko bi bilo le res. Seveda, vse moraš dati.

SAMO RESNIK

NAGRADNI KVIZ ZA NOTRANJE SOVRAŽNIKE

1. "Verjel v prestolov trhlo sem oblast, v junaštvo šlev, v pismarjev vseh modrost, v pobeljenih grobov svetost, v glumačev, zvodnikov, skrivalcev čast."

Citat sem prebral v

- a. Shakespeareju
- b. Vročem Kaju
- c. Slovenskem pravopisu

2. MILAN je

- a. zelo pogosto moško ime
- b. ime našega predsednika
- c. fuzbalski team
- d. nič od tega

3. "Kdor želi biti družbeno aktiven in izražati svoja mnenja in stališča do problemov v svoji neposredni okolici in družbi kot celoti v zvezi z delom organov oblasti, družbenega samoupravljanja, posameznih nosilcev javnih funkcij, ima možnost, da to uresničuje v okviru SZDL."

To je zapisal(a):

- a. Rosa Luxemburg
- b. Ivan Kramberger
- c. Ivan Kristan

4. GBH v angleškem policijskem slengu pomeni:

- a. Grievous Bodily Harm
- b. Girls, Beer, Hashish
- c. Gansi, Bejbe, Hev 'n

5. "V Sloveniji ima oblast ljudstvo." je zapisano

- a. v Ustavi
- b. na steni med Čopovo in Nazorjevo
- c. v beograjski Borbi

6. Moški so po prsih dlakavi, ker

- a. so po srcu pizde
- b. se ne brijejo
- c. so se tega nalezli od žensk

7. "Moji mladeniči ne bodo delali, kdor dela ne more sanjati, modrost pa prihaja v sanjah."

To je izustil

- a. France Popit
- b. Tito
- c. Poglavar Smohalla

8. "Ne obetaj si platonske države!"

To je v svoj dnevnik napisal(a):

- a. Ana Frank
- b. Platon
- c. Mark Avrelj

9. "Največja težava pri branju 'althusserjanskih' tekstov je bržkone prav njihova preprostost: zaradi nje prav lahko tudi prezremo miselno ozadje in težo številnih konceptov ter celoto celo zlahka zvedemo na posodobljeno različico 'dogmatizma'."

Zgornja preprostost pripada:

- a. Lacanu
- b. Zoji Skušek
- c. Alanu Fordu

10. Največji slovenski pisatelj je

- a. Blaž Ogorevc
- b. Juš Kozak
- c. Ivo Daneu

11. GORJA

tri gorja so na svetu

gorje mu kdor nima doma

gorje

če se mu to zgodi še dvakrat

Haiku je napisal

- a. Simon Gregorčič
- b. Basho
- c. Ivan Volarič - Feo

12. Roman Ljubezen je napisal

- a. Peter Mlakar
- b. Marjan Rožanc
- c. Branko Kastelic

13. "Dobrota je možna pri vseh vrstah ljudi, celo pri ženskah in sužnjih, čeprav je ženska bitje nižje vrste, suženj pa sploh manjvreden."

Ta večna resnica prihaja izpod peresa

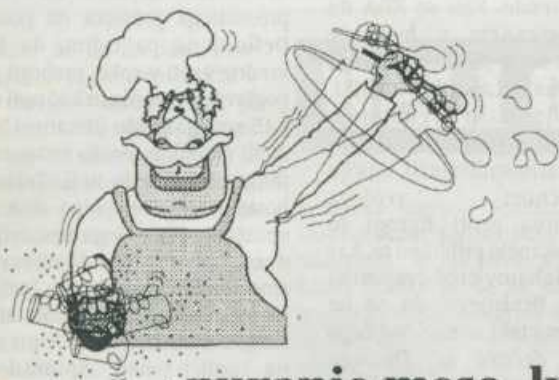
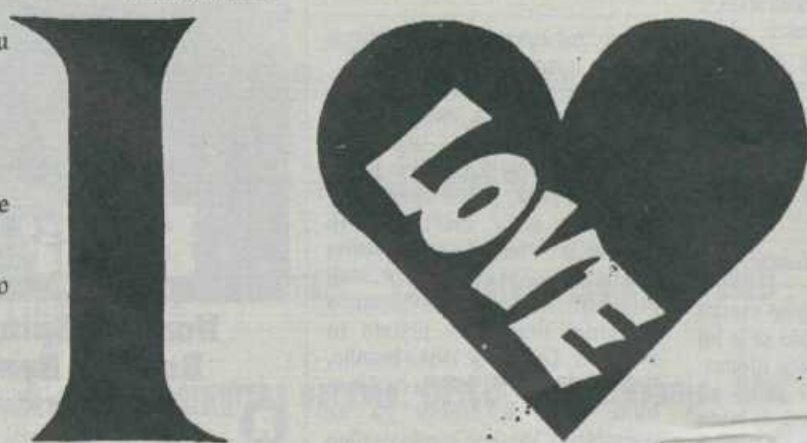
- a. Karla Marxa
- b. Aristotla
- c. Cankarja

14. Notranji sovražnik ima podočnjake, ker:

- a. ima pod očmi tanjšo kožo
- b. ne uporablja pudra
- c. nikoli ne počiva

Pravilne in nepravilne rešitve pošljite na naslov Tribuna, Kersnikova 4, čakajo vas lepe nagrade.

Nagrade za neizžrebani (samo dve rešitvi!) križanki iz prejšnjih števil (Happy new age in celoletna naročnina per capita) dobila Sabina Hribar, Kamniška 13, 61230 Domžale in Valentina Marolt, Hladilniška pot 26a, Ljubljana.

JATA

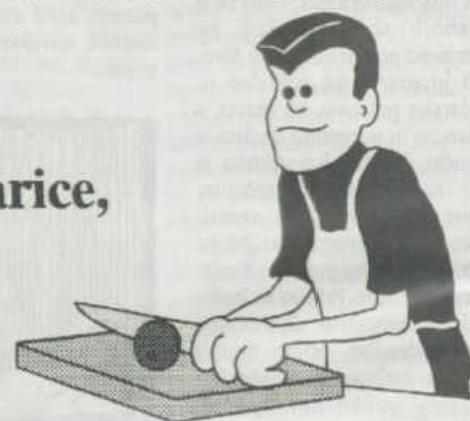
JATA-MESO Zalog
Hladilniška pot 37
Polje pri Ljubljani

ZA TISTE, ki si danes **SAMI** pripravljate kosilo,
VAM nudimo sveže in zmrznjeno piščančje in
puranje meso, ki je pakirano in pripravljeno na **VEČ NAČINOV**.

Veščina priprave NAREZKOV je danes cenjena,
zato **VAM** nudimo:

obarjene klobase, poltrajne klobase, šunke in šunkarice,
trajne klobase, prekajeno meso in pražene izdelke.

Za tiste, ki si **DELATE** leto dni zaloge:
JATINE KONZERVE.

Za tiste pa, ki znate **SAMO JESTI**, pripravljamo:
pristrižene puranje peruti,
mesne solate,
in za najbolj lačne ... tudi **SENDVIČE**.

VALVASOR JE ODKRIVAL SLOVENIJO - MI VAM ODKRIVAMO JATO.

NE BEPETE TRIBUNE?!

**EST TUT ČEM
BIT NAROČNIK!
BOM PLAČOU!**

nazlov _____

--	--	--	--	--	--

podpizz _____

gozpodicna
TRIBUNA
Kersnikova 1
61000 Ljubljana

PADLI STE NA GLAVO.

Veliki in mali

Andreja pravi, da je včeraj drugič v tem letu prišla Urška (ena od deklic z njenega trakta v študentskem domu), k njej po nasvet o kontracepciji. Njeni kolegi je zdravnik predpisal napačne tablete in bruha. Urška je bolna od lastnega čakanja vsak mesec, ali BO TOKRAT, nikoli ni bila pri ginekologu, v domačem kraju se boji in raje bi šla v Ljubljani, kjer je ne poznajo." (dobro leto star zapisek iz Študenta, naselje na Gerbičevih)

V tretji poletni številki Tribune sem na zadnji strani na hitro pobesnel nad uvodnikom kolega Milana Knepa v Tretjem dnevu: "Potem imajo na drugi strani krščanski mudžahedini priložnost, da se lahko delajo važne. In napiše urednik na časopisu katoliških študentov uvodnik, kjer ugotovi, da takorekoč ni bistvene razlike med Mačkom (pokojnim Ivanom Matijo) in študentko, ki je šla splavit. Ja, to si napisal, kolega."

Kasneje sem bil zelo vesel, ko mi je veren prijatelj povedal, da se par njegovih znancev, ki sodelujejo s to revijo katoliških študentov, strinja z mojo jezno pripombo. Ker septembrska številka Tretjega dneva prinaša daljši in jasnejši komentar kolega Knepa o isti temi (in je sedaj jasno, da ga nisem napačno razumel), bi lahko pustil tem neznanim kolegom, da napišejo svoje odgovore. Upam, da jih bodo, a zdi se mi, da me to ne odvezuje dolžnosti, da povem svoje.

(Razumem pa, da je — kot je napisal Bertie Russell — težko zagovarjati "greh" in napadati "moralo"; meni ob tem sicer ni nerodno, a komu od njih morda bo.)

Najprej bi opozoril na troje. Nisem nepristranski. Po mnenju kolega Knepa sem morilec. Pred leti sem svetoval deklici, da je splavila. Še več, sem otrok iz drugega zakona, in vseh mi je, da je moj oče priznal, da se je prvič zmotil. In drugič, sem marginalen kristjan in ponavadi se definiram za vernega agnostika (kar je seveda oksimoron, a mi ustreza). Kar nekaj mojih prijateljev je vernih in napake cerkvenih ljudi ter širok odpor, ki ga čutim do "krščanov" v mladi generaciji, se me tičejo.

Tretjič, bil sem študentski politik in dolgo let sem stanoval v študentskih domovih. Izselil sem se šele pred štirimi meseci. Politično še vedno menim, da so tam moji sosede, in da bi bilo zavrženo od mene, če se ne bi postavil zanje. Dana tema je tudi tam marsikdaj dovolj in preveč boleča, in nekajkrat sem se srečal z njo. Včasih so se ljudje, ki sem jih poznal, odločili tako, včasih drugače, mislim pa, da nikoli zlahka.

In še nekaj: nekoč sem študiral biologijo, in — kot je znano — sem pisec in prevajalec znanstvene fantastike. Domača mi je dolga diskusija, ki je v ameriški ZF tekla o splavu, tudi novelici "The Lawgiver" Keitha Laumerja, in "Croatan" Harlana Ellisona. Priznal bom, da je name s svojim pisanjem močno vplival John Varley. O tej isti temi sem se nekoč začel pogovarjati s pesnikom Juretom Detelo, ki je zagovarjal — veliko prijazneje in bolj osebno — isto stališče kot kolega Knep. Pogovora nisva končala, in verjamem, da sem ta odgovor dolžan tudi pokojnemu Juretu.

LJUBEZEN IN DOBROTA STA DARILI

Najprej mislim, da je ljubezen zelo lepa stvar, in da je tudi erotika praviloma zelo lepa stvar. Trdim pa, da je ljubezen darilo in ne kupoprodajna pogodba. Kot nekdo, ki se je žal dokaj specializiral na enostranske ljubezni, trdim, da nimaš nobene pravice, da bi terjal, da se ti ljubezen vrača. Trdim, da ljubezen je, dokler je, in da je na silo ne moreš privleči in ne smeš vleči nazaj. Trdim, da imaš pravico zahtevati vljudnost in dostojnost od drugega človeka, in celo menim, da mu/ji lahko zameriš, če ti to vljudnost brez zelo dobrega razloga odtegne. Trdim pa, da nimaš marsikdaj pravice zahtevati niti prijaznosti, čeprav jo lahko pričakuješ in si lahko prizadeš, če je ni. Tudi to loči prijaznost od vljudnosti. In to ji daje vrednost.

Sam sem bil marsikdaj zelo surov do ljudi, ki so mi odtegnili vljudnost, in bil sem veliko trši do ljudi, ki so mi kaj pomenili, kot do kakega naključnega butla, ki se ni znal vesti. Morda sem kdaj celo terjal prijaznost.

Odlika bele barve je, da se jo zlahka zamaže. Izsiljena, neprostovoljna ljubezen se mi zdi monstrozna zadeva. Če ljubiš človeka, ki te ne ljubi, ali te ne ljubi več, je to tvoja zasebna zadeva. Kajti, če res ljubiš tistega človeka, mu boš želel vse dobro in ti bo njegova ali njena sreča pomembnejša od tvoje lastne. Lahko si prepričan, da bi bil ta človek s teboj srečnejši, kot je sedaj, in lahko si prepričan, da bi bil ta človek s kakšno drugo spremembo srečnejši ali boljši. A če ga/jo ljubiš, te spremembe ne boš izsiljeval. Kajti zločin proti ljubezni je (Robert Silverberg, *Dying Inside*, 1971), če poskušaš spremeniti osebo, ki jo ljubiš, tudi če verjameš, da bi ga/jo potem ljubil bolj.

Preveč lahko je strah pred negotovostjo predstavljati kot ljubezen. Celó sebi, kaj šele komu drugemu.

KDO JE ČLOVEK

Phil Dick razvije v satirični noveli "The Preppersons" — "Se ne ljudje" ostro vprašanje, kdaj človek postane človek. Ko razume trigonometrijo? Ko občuti lepoto jezika v Quasimodovi pesmi? Ko ima osemnajst let? Ko spregovori prvo besedo? S trenutkom spočetja? Z rojstvom? Štirinajst ali šestnajst ali osemnajst tednov po spočetju? Kaj je sploh to, biti človek, kar danemu bitju zagotavlja zaščito njegove skupnosti in bazično spoštovanje soljudi, pravil in institucij, ki ga označujemo kot "človekove pravice"?

Cerkev pravi, po spočetju, jaz pravim, da ne vem, in zakoni različnih držav pravijo različno.

Moram priznati, da se mi intuitivno zdi smiselna točka, ko skupnost prevzame legalno odgovornost za otroka, trenutek rojstva. A tega danes ne bom zagovarjal. Ali pa bi bilo prav, če otrok postane legalna oseba bodisi z rojstvom bodisi s trenutkom, ko mati formalno in prostovoljno izjavi, da je noseča in da terja zase posebno skrb skupnosti. Trdim pa, da ima mati tako velikanske obveznosti do svojega otroka, da mora biti rojstvo prostovoljno, da mora biti rojstvo darilo, če naj imajo te obveznosti kakršenkoli smisel.

Sedanja časovna omejitev pravice do splava, kot jo imamo tukaj, omeji čas za izbiro, kar je po svoje dobro, čeprav s tem dovoljujemo vtikanje skupnosti in institucij v osebno sfero, kar ni vselej dobro. Zdi pa se mi nujno, da je časa za izbiro dovolj, kajti izbira se mi zdi zelo pomembna, in odgovornost,

ki jo prinaša, tudi.

Alternativa je seveda to, kar predlaga Cerkev, in kar se je zdelo prav tudi Juretu, namreč vzdržnost. Oziroma kupčija, po kateri je kontracepcija sprejemljiv nadomestek nesprejemljivega splava. S to kupčijo se ne morem strinjati (a še težje bi se strinjal z neodgovorno opcijo, ki bi videla splav kot nadomestek kontracepcije), ker se je motiti človeško in od ljudi lahko vedno pričakuješ, da se jim bo kaj zamočilo.

Vzdržnost pa se mi zdi predraga. Kolikor življenje razumem, je vsota kompromisov, tudi kompromisov med pragmatičnim in načelnim. Da lahko živim, morajo umreti ali pa ne smejo živeti kaj mnoge živali in rastline. Zdi se mi prav, da nekdo, ki pride s puško pred mojo hišo, umre, da bom jaz lahko živel dalje. (Jure se tukaj ne bi strinjal, in spoštujem to mnenje. A Jure ne bi terjal od mene, da ga delim.) Zdi se mi, da je erotika preveč dragocena, da se ji ne bi bilo greh odreči, če si ne želimo ravno tolikerkoli otrok, kot nam jih je naključje pripravljeno dati.

Skorajda drži, da je vsako jajčece potencialen otrok. Vsako leto v življenju biološko odrasle ženske. Vsaka ljubezen. A monstrozna se mi zdi misel, ki od ljudi terja otroke. Najprej zato, ker je svet omejen, in ker naši otroci jemljejo prostor drugim otrokom ter bitjem, ki niso človeški otroci. Potem zato, ker ni naše edino delo na tem svetu, da pošiljamo otroke nanj. (Spoštujem par, ki vzgaja svojega otroka. A spoštujem tudi človeka, ki rešuje ali omogoča druga življenja. Spoštujem umetnika, ki vzgaja svojo deželo.) In potem zato, ker imam do svojega otroka odgovornost, da bom storil vse, kar bom znal in zmogel, da naredim dobrega človeka iz njega. In skoraj se mi zdi bolje, da nimam otroka, kot da ga ne bi dobro vzgojil.

Težko bom razlikoval med krivdo človeka, ki je pripeljal otroka na svet, pa mu ni bil sposoben pomagati, da bi zdravo odrasel, in onega, ki je otroku na lahko odrekel, da bi prišel na svet; a če terjate od mene odgovor, mi je prvi bolj vreden obsodbe.

Spodobno pa se mi zdi, opravičiti se otroku, ki ga nisem pripravljen sprejeti.

V DVOMU BODI PRUAZEN IN NE DELAJ ŠKODE

To je bilo načelno stališče. Dovolite mi sedaj še pragmatičnega. Denimo, da načelno nimam prav. A trdim, da militantno nasprotovanje splavu ter politiziranje zadeve, ki je predvsem osebna stiska, samo povečuje trpljenje in ne prinaša ničesar dobrega. Če je omenjano dejanje greh, trdim, da je bolje grešiti in oditi naprej po svojih nogah, kot pa se zlomiti pod težo tega greha in svoje bolečine. Če se kdaj kakšni ženski ali deklici na Štajmerjevi zmeša, ker jih sestre ponižujejo, ali če se komu pod zasramovanjem okolice zmeša kasneje, je to izguba, zaplavljanje ljudi in tudi krivda tistih ljudi, ki politizirajo osebno vprašanje.

Paul Anderson pravi, da gre vera čez tri postaje. Sprva vidi v božjem moč, potem pravičnost in končno ljubezen.

Zatorej, kolega Knep, prosim Te, zapri gobec. Ko boš pisal z ljubeznijo in odgovornostjo, ki ju od Tebe pričakuje Tvoja vera, boš pisal drugače, kot pišeš sedaj. (Članek sem poslal tudi Tretjemu dnevu.)

SAMO RESNIK

POLITIČNI HUMOR V DEMOKRACIJI (2)

- Lojze obhaja govor.
- Govori celo uro.
- Novinarji vprašajo pribočnika Naceta: "O čem govori?"
- Nace reče: "Ni še povedal."

FUCK YOU, IF YOU CAN'T TAKE A JOKE!

Sejo časopisnega sveta Tribune, dne 30. 9.

MANIFEST DESTINY

Tatanka Jotanka (Sedeči bik): Dali so nam

veliko obljub, a nobene izpolnili; razen ene... Obljubili so nam, da nam vzamejo zemljo; in to tudi storili.

DVA DECI HITLERJA IN ENO ŠNITO GANDIJA, PROSIM

Edini hudiči so tisti, ki se podijo po naših glavah.

Gandhi

CAST THY BREAD UPON THE WATER!

Smešno je, kako se ljudem zdi čisto normalno, da ti pridigajo in molijo zate, ko tvoji dohodki padejo pod neko črto.

George Orwell, *Down and Out in Paris and London*

NAJVIŠJA MORALNA NORMA

Pazi se, da ti bližnji ne stori to, kar ti hočeš storiti njemu.

Aldous Huxley

INVAZIJA ZOMBIJEV

Trije stanovalci o obnovi doma v študentskem naselju ob parku v Mariboru, 15. septembra, 18.20:

impresija: "kot bi prišel iz Hirošime ven" želja: "ko vsaj ne bi več obnavljali domov" vzdih: "imela sem dober stol, dokler niso obnovili doma."

SEX ALI NASILJE?

Če si ljubil, si bil šibak, in če si bil šibak, so te prefukali, in spet prefukali, in spet prefukali, dokler se ti ni zmešalo.

Rian Malan, *Msinga*, revija *Granta* 29

FLYING HIGH

Ena sama letalska bomba na živahni ulici povzroči več trpljenja kot kar precej političnega preganjanja.

George Orwell, *Homage to Catalonia* (1938)

RED INDIANS

Kdo je pošten udbaš? Mrtev udbaš? Ne, udbaš, ki dela za Janšo.

CRNA GORA JEST MALENA...

Spoštuj gospodov dan, da boš dolgo živel in ti bo dobro na zemlji

Črnogorska narodna

Ozimnica

MALA OZIMNICA

(6 x 720 ml)	
kumarice	2 kom 650 g
paprika	1 kom 650 g
rdeča pesa	1 kom 650 g
mešana solata	1 kom 650 g
nepekoči feferoni	1 kom 600 g

930,00 SIT

VELIKA OZIMNICA

(12 x 720 ml)	
kumarice	3 kom 650 g
paprika	3 kom 650 g
rdeča pesa	3 kom 650 g
mešana solata	1 kom 650 g
kislo zelje	1 kom 650 g
nepekoči feferoni	1 kom 600 g

1.870,00 SIT

PAKET KUMARICE

(6 x 720 ml)	
kumarice	6 kom 650 g

890,00 SIT

PAKET MEŠANA SOLATA

(6 x 720 ml)	
mešana solata	6 kom 650 g

970,00 SIT

PAKET PAPIKA

(6 x 720 ml)	
paprika paradižnik	3 kom 600 g
paprika fileti	3 kom 650 g

990,00 SIT

PAKET KISLO ZELJE IN REPA

(6 x 720 ml)	
kislo zelje	3 kom 650 g
kisla repa	3 kom 650 g

690,00 SIT

DELIKATESNI PAKET

(6 x 370 ml)	
paprika fileti	1 kom 370 g
šampijoni	1 kom 370 g
ajvar	1 kom 370 g
kumarice	1 kom 370 g
črne olive	1 kom 370 g
gorčica	1 kom 270 g

1.100,00 SIT

PAKET RDEČA PESA

(6 x 720 ml)	
rdeča pesa	6 kom 650 g

790,00 SIT

PAKET OMAKCE

(6 x 210 ml)	
omakca iz pelatov	2 kom 210 g
omakca z zelenjavo	2 kom 210 g
omakca z gobami	2 kom 210 g

670,00 SIT

PAKET NIZKOKALORIČNI DŽEMI

(6 x 210 ml)	
ananas	1 kom 220 g
brusnice	1 kom 250 g
robide	1 kom 220 g
maline	1 kom 220 g
kivi	1 kom 220 g
mango	1 kom 220 g

820,00 SIT

PAKET MARMELADE

(6 x 720 ml)	
slive	2 kom 750 g
marelice	2 kom 750 g
mešana	2 kom 750 g

1.290,00 SIT

PAKET KOMPOTI

(6 x 720 ml)	
	6 kom 650 g

1.050,00 SIT

Mercator Živilska industrija Kamnik

VOX POPULI IZ FUŽIN

Vlede revije Mladina sem zelo razočarana, ker sem mislila, da jo vodi skupina samostojnih, udarno-korektnih in sploh občudovanja vrednih mladih ljudi, pa žal lahko iz lastnih izkušenj povem, da delajo po direktivi. Nazadnje, ko sem bila v uredništvu, so se strašno norca delali iz mene in to ni edina izkušnja, ki jo imam z njimi. Jaz jim nisem nič žalega rekla ali naredila, torej jim je nekdo moral dati "vzrok" za tako vedenje do mene."

To med drugim pravi gospa Boža Rus v svoji pritožbi, naslovljeni na Komisijo za prošnje in pritožbe v Belem Gradu, napisana je bila 13. februarja 1991, od takrat pa smo tako ohladili odnose z nekdanjo prestolnico, da bo treba problem rešiti kje drugje. Gospa Rus se je potožila, da je štiri leta delala v Unisu kot tehnična risarka, peto leto pa kot snazilka. Šef je bil Arabec in se je morala z

njim pogovarjati v srbsčini. V Fužinah živi že od 1984. Ima probleme s sosedo, ki dela na policiji in šunta svojega sina, da ji nagaja. Mečejo ji smeti pred vrata, mažejo vrata, sredi noči zvonijo, trgajo vrv za obešanje perila, zapirajo vodo, menjajo številke na vratih, mečejo pesek v okno, zmerjajo na cesti... Tudi za policaje gospa Rus ne najde dobre besede. Grozili so ji, eden jo je celo na cesti po nacistično pozdravil. Blok je menda poln uslužbencev policije, ki nimajo boljšega dela, ko da v prostem času premlevajo podatke, do katerih imajo dostop. Imela je tudi prometno nesrečo in bila v bolnici deležna posebnega tretmaja.

"Šla sem k pravosodnemu ministru dr. PIRNATU. Njegov sodelavec tov. KOTAR me je prepričeval, da je vse korektno, da pa ni pristojen, da se spušča v samo delo sodišča, pa da mi vse verjame in sploh ne dvomi, da ni bilo tako, kot pravim, da so vsi roki zamujeni, obenem pa predlaga, da naj počakam še dva ali tri mesece, ko bo odprl svojo odvetniško pisarno, potem pa naj se oglašim pri njemu s svojo zadevo!"

TIT ANDRONIK

Vse se da povedati v maternem jeziku, v kleni in sočni govorici, katero razume vesoljna Slovenija. V narečju ali v katerem od ostalih svetovnih jezikov se da opraviti izpit na faksu, zmerjati soljudi, naročiti kavo... Tako enostavno ni. Ko sem naročil "kufe z mlekom", so se začele dogajati čudne stvari. Dobil sem kavo s smetano ali celo dve kavi z mlekom. Sprva sem mislil, da gre za skrito kamero. Kmalu pa sem se prenažlil kave in smetane in sem "diskurz" podvrgel "teoretski analizi": KUFU Z MLEKOM v ušesih natakariče postane KAVA S SMETANO ali pa KAVE (KAVI) Z MLEKOM (SMETANO). Mleko se spremeni v smetano zaradi naslednje podobnosti: KUFU Z MLEKOM / KAVA S SMETANO, KUFU pa se analogno spremeni v KAVE (v ljubljanski dvojina od kufeta). Ob tem revolucionarnem odkritju sem sklenil odsihodob naročiti kavo takole: "UNA TURŠKAVAZMETANO".

Od prebivalcev prestolnice pač ne moremo pričakovati, da bi se naučili gorenjščine, čeprav se iskreno trudijo (če se jim zahvalite, radi rečejo NI ZA KVA namesto NI ZA KEJ). JANKO OSTRORIŠIČ

KONČNO BESEDA V PODPORO ZBORNEGA JEZIKA

(gorenjščina za
vsakdanjo rabo)

ZAKAJ TRENUTNO NE PLUJEM PO JANŠI

Politika jemljem z rezervno. Politik je človek dvomljive morale (moralnopolitično oporečen osebek). Morala politika je nekje med lopovom in slehernikom. Politika je karpemila beseda za kurbo (in obratno). Politiki so res sodrga. Osebna higiena nam ne dovoljuje druženja s politiki. Za mizo se ne govori o politiki. Dobri prijatelji se utegnejo spreti, če venomer gobcajo svoj pro et contra o politiki. Politik je človek nižje vrste. Politike bi bilo najbolje postreliti.

Vsega tega sem se naučil z usmerjenim izobraževanjem (Jebemo Suvarja in ostalo zalego, ki mu je popuščala!). Zvedel sem tudi, da je Kučan nekakšen slovenski bog, ki je priplaval po goveji juhi izpod Triglava v obljubljeni deželici in zdaj kot nekakšno jagnje božje prevzema nase grešne afeze veseljne Slovenije; da je Peterle sam črni hudič, ki nas bo ob nedeljskih dopoldnevih s trozobcem rinil v spovednice; da je Drnovšek okultni ekonomist, ki bo

za-
copral
na še
gospo-
darstvo
in bomo
izvažali
na Ja-
ponsko;
da je Gros
slabo-
umna
opica, ki z
bananami
teži po
parla-
mentu in
ne zna šteti do
pet; da je
Jelinič
lekarnar, ki se
v prostem času
ukvarja z vo-
hunstvom in
politiko; da Do-
lanc je zelene
mušnice in pije
Disolvo... S tem
vam lahko po-
streže vsak go-
stilniški analitik
slovenske poli-
tike, v različnih inačicah
seveda. Zgodi se, da za par minut
poslušam radio in uja-
mem kakšno slaboumno
kontaktno oddajo, v kateri se
izmenjujejo bebavi klici
poslušalcev, ki nas pre-
pričujejo, da je Janša to-
talna baraba ali

edini
poštenjak,
oboje se men-
da vidi že na
obrazu. Redko
gledam televizijo
in berem časopise,
tako nisem ravno
na tekočem z
aferami. Vem
le, da se Janša
vtikuje v prav
vse in bi ga
veliko Slovencev
rado imelo
nagačenega
nad pečjo. Vem,
da mu očitajo, da
je pred dvajsetimi
leti rabutal sosedova
jabolka, da je
nekomu dal cvek pri
obrambi, da je neki
teti nekoč kazal osle,
da je pljunil na tla,
da je na steno vojaškega
zapora napisal fuk
v cirilici... Nihče
pa mu očitno ne
more očitati (kaj
še dokazati) nekaj
tako groznega
svinjskega in vse-
slovensko pogubnega,
da bi ga spravil iz
politike. Je potem
možno, da Janša
sploh nima kakšnega
velikega masla na
glavi? Ga ne bi že
zdavnaj sesuli, če bi
ga imel? So njegovi
nasprotniki morda
sami pezdeti in taki,
ki

imajo res preveč
masla na glavi
in so raje tihi? Je
Janša že izvedel
državni udar? Ima
za sabo vse slovenske
direktorje in pet
tajnih služb? Je
Janša že karizma na
nivoju Marka Derganca?
Pozitivno je že to,
da dela kažin. Najbolj
ostudni so tisti politiki,
ki se zredijo pet kil na
meseč, modro
molčijo, kimajo
predsedniku, glodajo
svinčnik, spijo,
serjejo, si kupijo
nov avto in se sploh
trudijo, da ne bi
ničemer izstopali,
ker nimajo nobenega
vrednostnega sistema
in se glede ničesar
ne morejo opredeliti
(razen, če gre
neposredno za njihov
blagor). Ta gnoj
prosperira od občine
do republike. Zelo
so premišljeni in vse
jim je jasno. Če
dobe občutek prave
moči, postanejo
cinični in radi koga
do skrajnosti
primitivno sfukajo.
Prej seveda prebijejo
dolgo časa v globoki
kontemplaciji, da se
prepričajo o lastni
premoči ("zih'r je
zih'r"). Ob železnici
blizu ljubljanske
postaje je zasijal
nov grafit: JANŠA NE
DAJ SE! Ga menda
niso spet zaprli?

M. C.
ASHTRAY

DANTE NE SERI!

Tri stvari so nam ostale iz raja:
Adamovo jabolko,
kačja slina
in Evin slab okus.

Nada Nihil